

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI

YARGI MEVZUATI BÜLTENİ

Bültenin Kapsadığı Tarihler 02 – 15 Ekim 2007	Yayımlandığı Tarih 16 Ekim 2007	Sayı 350
---	---	--------------------

İÇİNDEKİLER

- [4/10/2007 tarih ve 5693 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun \(R.G. 15 Ekim 2007 – 26671\)](#)
- [9/10/2007 Tarih ve 5695 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Bosna-Hersek Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun \(R.G. 15 Ekim 2007 – 26671\)](#)
- [Adalet Bakanlığından Atama Kararı \(R.G. 9 Ekim 2007 – 26668\)](#)
- [Noterlik Daireleri Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik \(R.G. 3 Ekim 2007 – 26662\)](#)
- [Mesafeli Sözleşmeler Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik \(R.G. 9 Ekim 2007 – 26668\)](#)
- [Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca İdari Yargı Hâkim Adayının 20/9/2007 Tarihinde Yapılan Ad Çekme Sonucuna Göre Atanmasına İlişkin Kararname \(R.G. 9 Ekim 2007 – 26668\)](#)
- [Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca 25.09.2007 Tarih ve 2007/32 Sayılı Atamaların İptal ve İlgili Kararı \(R.G. 11 Ekim 2007 – 26670\)](#)
- [Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden 1 Adet Karar \(R.G. 6 Ekim 2007 – 26665\)](#)
- [Yüksek Seçim Kurulunun 853 Sayılı Kararı \(R.G. 9 Ekim 2007 – 26668\)](#)
- [Yüksek Seçim Kurulunun 860 Sayılı Kararı \(R.G. 11 Ekim 2007 – 26670\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Kahraman/Türkiye Davası\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Mehmet Emen Yıldız ve Diğerleri/Türkiye Davası\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Kiper/Türkiye\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Karakas/Türkiye Davası\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(İmret/Türkiye Davası\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Vayic/Türkiye\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Uyan/Türkiye Davası\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Paşa ve Erkan Erol/Türkiye Davası\)](#)
- [Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün “İİK. 89.Maddesi Uygulaması Hakkında” Konulu 18.09.2007 Tarih ve 32565 Sayılı Yazısı](#)
- [Maliye Bakanlığında Tedavi Yardımına İlişkin Uygulama Tebliği \(Sıra No. 11\) \(R.G. 11 Ekim 2007 – 26670\)](#)

- [Adalet Bakanlığından Mnhal Noterlik İlanı](#) (R.G. 11 Ekim 2007 – 26670)

 [İçindekilere dön](#)

Kanunlar

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE SLOVAKYA CUMHURİYETİ ARASINDA HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDA ADLİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN

Kanun No. 5693

Kabul Tarihi: 4/10/2007

MADDE 1 – 11 Kasım 2004 tarihinde Ankara’da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

11/10/2007

[R.G. 15 Ekim 2007 – 26671]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADALET BAKANLIĞI İLE BOSNA-HERSEK

**ADALET BAKANLIĞI ARASINDA İŞBİRLİĞİ KONUSUNDA
PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

Kanun No. 5695

Kabul Tarihi: 9/10/2007

MADDE 1 – 24 Aralık 2004 tarihinde Saraybosna’da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Bosna-Hersek Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

11/10/2007

[R.G. 15 Ekim 2007 – 26671]

_____ . _____

 [İçindekilere dön](#)

Atama Kararı

Adalet Bakanlığından:

Karar Sayısı : 2007/9356

1 – Açık bulunan Personel Genel Müdür Yardımcılığına, Personel Genel Müdürlüğü Daire Başkanı (32677) Birol ERDEM’in 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 5435 sayılı Kanunla değişik 37 nci maddesi ile 2451 sayılı Kanunun 2 nci maddesi gereğince atanması uygun görülmüştür.

2 – Bu Kararı Adalet Bakanı yürütür.

8/10/2007

Abdullah GÜL

CUMHURBAŞKANI
Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

M. A. ŞAHİN
Adalet Bakanı

[R.G. 9 Ekim 2007 – 26668]

_____ . _____

 [İçindekilere dön](#)

Yönetmelikler

Türkiye Noterler Birliğinden:

NOTERLİK DAİRELERİ ARŐIV HİZMETLERİ HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 18/9/1990 tarihli ve 20639 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Noterlik Daireleri Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmeliğin 7 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Üçüncü sınıf noterliklerde bu komisyon, ilgili noter ve varsa başkatibi, yoksa imza yetkilisi, şayet yetki verilmemişse katibinden; eğer noterlikte personel yoksa noter odası tarafından odaya bağlı noterler arasından görevlendirilecek noter olmak üzere iki kişiden oluşur. Ayıklama ve imha çalışmalarını yapacak personeli bulunmayan ilgili noter, komisyona katılacak noter belirlenmesi ve görevlendirilmesi için noter odasına başvurur."

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 20 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Komisyonca, bu suretle kesinleşen listelere göre imha edilecek malzeme başkaları tarafından görülüp okunması mümkün olmayacak şekilde kıyılarak, öncelikle kağıt hammadresi olarak kullanılmak üzere değerlendirilir. Bu şekilde değerlendirme imkanı bulunamaması halinde uygun bir yöntemle imha edilir."

MADDE 4 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu Yönetmeliği Türkiye Noterler Birliği Başkanı yürütür.

[R.G. 3 Ekim 2007 – 26662]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Sanayi ve Ticaret Bakanlığından:

MESAFELİ SÖZLEŞMELER UYGULAMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 13/6/2003 tarihli ve 25137 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mesafeli Sözleşmeler Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesine aşağıdaki (j) bendi eklenmiştir:

"j) Sürekli veri taşıyıcısı: Tüketicinin, kendisine kişisel olarak gönderilen bilgiyi, bu bilginin amacına uygun olarak makul bir süre incelemesine elverecek şekilde kaydedilmesini sağlayan ve kaydedilen bilgiye aynen ulaşılmasına imkan veren her türlü aracı,"

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Tüketici, mesafeli sözleşmenin akdinden önce, aşağıdaki bilgilerin tamamının yer aldığı bilgilendirme formunun verilmesi suretiyle, açık, anlaşılır ve kullanılan iletişim vasıtasına uygun bir şekilde bilgilendirilir."

"Sözlü iletişim araçlarının kullanılması durumunda, ayrıca satıcı veya sağlayıcının, kimliğini ve görüşmenin ticari amacını her görüşmenin başında tüketiciye açık bir biçimde bildirmesi zorunludur."

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 6 – Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen bilgilendirme formunun, sözleşmenin kurulmasından önce tüketiciye verilmesi zorunludur. Tüketici, bu bilgileri edindiğini yazılı olarak teyit etmedikçe sözleşme akdedilemez. Elektronik ortamda yapılan sözleşmelerde teyit işlemi, yine elektronik ortamda yapılır. Satıcı veya sağlayıcı, mallar için sözleşme konusu mal tüketiciye ulaşmadan, hizmetler için de en geç sözleşmenin ifasından önce yazılı olarak, elektronik ortamda yapılan sözleşmelerde ise tüketici tarafından kullanılabilir veya sürekli olarak erişilebilir başka bir sürekli veri taşıyıcısıyla bilgilendirme formunu tüketiciye ulaştırmak zorundadır."

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"Mesafeli sözleşmenin, tüketici tarafından kullanılabilir veya sürekli olarak erişilebilir başka bir sürekli veri taşıyıcısıyla tüketiciye verilmesi zorunludur."

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Satıcı veya sağlayıcının 6 ncı veya 7 nci maddede belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde, satıcı veya sağlayıcı en geç otuz gün içerisinde eksikliği giderir. Bu durumda yedi günlük süre, söz konusu eksikliğin giderildiğine dair bilginin yazılı olarak tüketiciye ulaştırıldığı tarihten itibaren başlar. Aksi takdirde, tüketici cayma hakkını kullanmak için yedi günlük süre ile bağlı değildir."

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Satıcı veya sağlayıcı mesafeli sözleşme konusu malın veya hizmetin tüketiciye teslimi veya ifasından önce 5 inci maddede yer alan bilgiler ile 7 nci maddede yer alan sözleşmeyi tüketiciye vermek ve 6 ncı maddede belirtilen yükümlülükler dahilinde ön bilgilerin teyidine ilişkin onayı almak zorundadır. Uyuşmazlık halinde ispat külfeti satıcı veya sağlayıcıya aittir."

MADDE 7 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8 – Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Ticaret Bakanı yürütür.

[R.G. 9 Ekim 2007 – 26668]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kararları

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:

İdari Yargı Hâkim Adayının, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca 20/9/2007 tarihinde yapılan ad çekme sonucuna göre, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 13. maddesi gereğince atanmasına ilişkin Kararname aşağıda gösterilmiştir.

KARAR: 20/9/2007/888

8. derecenin 1. kademesi (660+1300 gösterge ile)

Ankara İdari Yargı Hâkim Adayı 101820 Mustafa BÖLÜKBAŞI Kırıkkale İdare Mahkemesi Üyeliğine,

Ad çekme usulü ile naklen atanmıştır.

— • —

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:

Adli yargı hâkim ve savcı adaylarının, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca 24.09.2007 tarihinde yapılan ad çekme sonucuna göre, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 13. maddesi gereğince atanmalarına ilişkin Kararname aşağıda gösterilmiştir.

K A R A R : 24/9/2007/890

ADLİ YARGI C.SAVCI ADAYLARI

4. derecenin 1. kademesi (915+2300 gösterge ile)

1 - Van Adli Yargı C.Savcı Adayı 111949 Enes POLAT Hakkâri Cumhuriyet Savcılığına,

4. derecenin 2. kademesi (950+2300 gösterge ile)

2 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 105032 Şükrü Hanlı BAYDIN Karaman Cumhuriyet Savcılığına,

5. derecenin 1. kademesi (835+2200 gösterge ile)

3 - İstanbul Adli Yargı C.Savcı Adayı 105031 Ummuhanı BUÇAN Yayladağı Cumhuriyet Savcılığına,

4 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 110638 Umut MERMİ Kemaliye Cumhuriyet Savcılığına,

5. derecenin 2. kademesi (865+2200 gösterge ile)

5 - Burdur Adlî Yargı C.Savcı Adayı 111925 Ahmet GÜRBÜZ Altınekin Cumhuriyet Savcılığına,

6. derecenin 1. kademesi (760+1600 gösterge ile)

6 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 111926 Neslihan BEKİRÇAVUŞOĞLU Kuşadası Cumhuriyet Savcılığına,

6. derecenin 2. kademesi (785+1600 gösterge ile)

7 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 112240 Özlem İLHAN Gevaş Cumhuriyet Savcılığına,

7. derecenin 1. kademesi (705+1500 gösterge ile)

8 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 105159 Gürkan DOĞAN Tefenni Cumhuriyet Savcılığına,

9 - İzmir Adlî Yargı C.Savcı Adayı 111520 Hasan SOYBAŞ Karabük Cumhuriyet Savcılığına,

10 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 111927 Mehtap YILMAZ Kumluca Cumhuriyet Savcılığına,

7. derecenin 2. kademesi (720+1500 gösterge ile)

11- Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 100571 Emel YURTSEVER Varto Cumhuriyet Savcılığına,

8. derecenin 1. kademesi (660+1300 gösterge ile)

12 - Sivas Adlî Yargı C.Savcı Adayı 101260 Yusuf YÜKSEKKAYA Çayırli Cumhuriyet Savcılığına,

13 - Sakarya Adlî Yargı C.Savcı Adayı 101262 Zafer BİRİNCİ Afşin Cumhuriyet Savcılığına,

14 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 101401 Güray GÜÇLÜ Niksar Cumhuriyet Savcılığına,

15 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 104662 Ömürhan DUR Çarşamba Cumhuriyet Savcılığına,

16 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 104670 Mürvet KARA ŞENGÜL Milas Cumhuriyet Savcılığına,

17 - Kayseri Adlî Yargı C.Savcı Adayı 104672 Kamil Furkan EFE Felahiye Cumhuriyet Savcılığına,

18 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 104699 Adem ALDEMİR Taşova Cumhuriyet Savcılığına,

19 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 104701 İsmail MERMERCİ Çermik Cumhuriyet Savcılığına,

20 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 104808 Erkan KOŞARAN Kırıkhan Cumhuriyet Savcılığına,

21 - Giresun Adlî Yargı C.Savcı Adayı 104852 Erhan ŞAHİN Ortaca Cumhuriyet Savcılığına,

22 - Akşehir Adlî Yargı C.Savcı Adayı 104919 Volkan ÖZDEMİR Rize Cumhuriyet Savcılığına,

23- Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 107376 İsmail ÇALIK Bafra Cumhuriyet Savcılığına,

24 - Üsküdar Adlî Yargı C.Savcı Adayı 107602 Emel ALTUN Kahramanmaraş Cumhuriyet Savcılığına,

25 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 108769 Murat TOSUN Van Cumhuriyet Savcılığına,

26 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 108777 Hazım ASLANCI Düzce Cumhuriyet Savcılığına,

- 27 - İzmir Adli Yargı C.Savcı Adayı 108786 Kamuran KAYA Ayvalık Cumhuriyet Savcılığına,
- 28 - Bakırköy Adli Yargı C.Savcı Adayı 108875 Ahmet MAHNOOĞLU Alanya Cumhuriyet Savcılığına,
- 29 - Seydişehir Adli Yargı C.Savcı Adayı 108890 Harun ESEN Osmaniye Cumhuriyet Savcılığına,
- 30 - Eskişehir Adli Yargı C.Savcı Adayı 109421 Fatih YÜCEL Abana Cumhuriyet Savcılığına,
- 31 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109424 Seyhan KÖSEOĞLU Erzurum Cumhuriyet Savcılığına,
- 32 - Adana Adli Yargı C.Savcı Adayı 109426 Meryem KÖSTÜ Lüleburgaz Cumhuriyet Savcılığına,
- 33 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109427 Ahmet ŞEVKEN Alanya Cumhuriyet Savcılığına,
- 34 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109428 Mehmet ÖZDEMİR Akçakale Cumhuriyet Savcılığına,
- 35 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109430 Funda ÇORAKCI Tarsus Cumhuriyet Savcılığına,
- 36 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109431 Mehmet Beyazıt ŞAHİN Taşlıçay Cumhuriyet Savcılığına,
- 37 - Alanya Adli Yargı C.Savcı Adayı 109432 Osman ÖZTÜRK Arguvan Cumhuriyet Savcılığına,
- 38 - Kadıköy Adli Yargı C.Savcı Adayı 109433 Fatih ERASLAN Kozluk Cumhuriyet Savcılığına,
- 39 - Ordu Adli Yargı C.Savcı Adayı 109434 Peyman HÜRMEZ Sarayköy Cumhuriyet Savcılığına,
- 40 - Üsküdar Adli Yargı C.Savcı Adayı 109435 Deniz KAKIRMAN Balıkesir Cumhuriyet Savcılığına,
- 41 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109436 Hakan ALMALI Çorum Cumhuriyet Savcılığına,
- 42 - İstanbul Adli Yargı C.Savcı Adayı 109437 Yaşar Fatih MENGÜÇ Refahiye Cumhuriyet Savcılığına,
- 43 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109438 Fatma Zehra KIRICI Tavşanlı Cumhuriyet Savcılığına,
- 44 - Düzce Adli Yargı C.Savcı Adayı 109441 Bahadır Altan BAYINDIR Hınıs Cumhuriyet Savcılığına,
- 45 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109442 Resmiye TURAN Ulaş Cumhuriyet Savcılığına,
- 46 - Kayseri Adli Yargı C.Savcı Adayı 109443 Serhat ÖZMEN Hozat Cumhuriyet Savcılığına,
- 47 - Elazığ Adli Yargı C.Savcı Adayı 109444 Şengül KAHRAMAN İkizdere Cumhuriyet Savcılığına,
- 48 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109445 Serdar YILMAZ Amasya Cumhuriyet Savcılığına,
- 49 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109447 Selami YILMAZ Turgutlu Cumhuriyet Savcılığına,
- 50 - İzmir Adli Yargı C.Savcı Adayı 109450 Kemal GÜVENİŞ Kars Cumhuriyet Savcılığına,
- 51 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109451 Tevfik GÜL Derik Cumhuriyet Savcılığına,
- 52 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109454 İrfan SEZGİN Bodrum Cumhuriyet Savcılığına,

- 53 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109455 Eda DEMİRCAN Gümüşhacıköy Cumhuriyet Savcılığına,
- 54 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109457 Mesut GÜRHAN Savaştepe Cumhuriyet Savcılığına,
- 55 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109459 Murat ŞAHİN Akseki Cumhuriyet Savcılığına,
- 56 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109465 Yakup ÖLÇER Bozüyük Cumhuriyet Savcılığına,
- 57 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109469 Yunus DEMİR Bartın Cumhuriyet Savcılığına,
- 58 - Amasya Adli Yargı C.Savcı Adayı 109471 Ramazan ORUÇ Bodrum Cumhuriyet Savcılığına,
- 59 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109472 Hasan GÜNGÖRMÜŞ Aybastı Cumhuriyet Savcılığına,
- 60 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109473 Yahya BİRDESTE Keşan Cumhuriyet Savcılığına,
- 61 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109474 Kasım DURAL Malazgirt Cumhuriyet Savcılığına,
- 62 - Antalya Adli Yargı C.Savcı Adayı 109475 Mehmet KURAN Feke Cumhuriyet Savcılığına,
- 63 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109476 Bayram DEMİRTAŞ Salihli Cumhuriyet Savcılığına,
- 64 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109477 İbrahim Alper TABANOĞLU Dalaman Cumhuriyet Savcılığına,
- 65 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109482 Can TUNCAY Akşehir Cumhuriyet Savcılığına,
- 66 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109484 Ela SICAK Kozan Cumhuriyet Savcılığına,
- 67 - Giresun Adli Yargı C.Savcı Adayı 109487 Cihangir ŞAHİN Marmaris Cumhuriyet Savcılığına,
- 68 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109488 Halil İbrahim DAĞCI Zonguldak Cumhuriyet Savcılığına,
- 69 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109489 Cemal AYTAN Ilgaz Cumhuriyet Savcılığına,
- 70 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109490 Emel ÖZTÜRK Karlıova Cumhuriyet Savcılığına,
- 71 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109491 Aynur ORAL Didim Cumhuriyet Savcılığına,
- 72 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109609 Nazlı ÖZBEK Kaş Cumhuriyet Savcılığına,
- 73 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109610 Caner GÜRÜHAN Sivas Cumhuriyet Savcılığına,
- 74 - Tarsus Adli Yargı C.Savcı Adayı 109611 Hüseyin KUŞ Turgutlu Cumhuriyet Savcılığına,
- 75 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109612 Bilgehan YÜCEL Siverek Cumhuriyet Savcılığına,
- 76 - Bursa Adli Yargı C.Savcı Adayı 109613 Hüseyin ATALAY Suşehri Cumhuriyet Savcılığına,
- 77 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109615 Kamil MÜFTÜOĞLU Şanlıurfa Cumhuriyet Savcılığına,
- 78 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109616 Muhammed Said ÇETİN Bandırma Cumhuriyet Savcılığına,

- 79 - Ödemiş Adli Yargı C.Savcı Adayı 109622 Rifat ÖZKAN Karacasu Cumhuriyet Savcılığına,
- 80 - İstanbul Adli Yargı C.Savcı Adayı 109623 Mahmut Serhat MAHMUTOĞLU Silifke Cumhuriyet Savcılığına,
- 81 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109625 Necati KAYAKÖZÜ Burdur Cumhuriyet Savcılığına,
- 82 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109627 Oğuzhan GÜMÜŞCÜ Yatağan Cumhuriyet Savcılığına,
- 83 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109629 Erdiñ DOLAŞ Biga Cumhuriyet Savcılığına,
- 84 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109630 Adile İPLİKÇİ Kırşehir Cumhuriyet Savcılığına,
- 85 - Kadıköy Adli Yargı C.Savcı Adayı 109631 Özgecan Nidal ÇAMIR SULAN Edremit Cumhuriyet Savcılığına,
- 86 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109632 Dilem AKSOY Çamlıyayla Cumhuriyet Savcılığına,
- 87 - Trabzon Adli Yargı C.Savcı Adayı 109634 Yasemin (ÜNAL) AYDEMİR Akhisar Cumhuriyet Savcılığına,
- 88 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109638 Muti YETER Çerkezköy Cumhuriyet Savcılığına,
- 89 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109640 Halil KOÇAK Tarsus Cumhuriyet Savcılığına,
- 90 - Kahramanmaraş Adli Yargı C.Savcı Adayı 109641 Seydi KIRMIZI Marmara Cumhuriyet Savcılığına,
- 91 - Elazığ Adli Yargı C.Savcı Adayı 109642 Fatih ÖZTÜRK Yüksekova Cumhuriyet Savcılığına,
- 92 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109643 Esra HAYKIR Vezirköprü Cumhuriyet Savcılığına,
- 93 - Amasya Adli Yargı C.Savcı Adayı 109644 Mehmet Ali ŞEN Giresun Cumhuriyet Savcılığına,
- 94 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109647 Hande ATMACA Yahyalı Cumhuriyet Savcılığına,
- 95 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109648 Seray ARSLANTÜRK Hendek Cumhuriyet Savcılığına,
- 96 - Denizli Adli Yargı C.Savcı Adayı 109654 Muhammed Akif ONGUN Gaziantep Cumhuriyet Savcılığına,
- 97 - Kayseri Adli Yargı C.Savcı Adayı 109655 Yusuf ARAPOĞLU İyidere Cumhuriyet Savcılığına,
- 98 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109656 Seyda KOYUNCU Salıpazarı Cumhuriyet Savcılığına,
- 99 - Sivas Adli Yargı C.Savcı Adayı 109659 Hatice ÇİFTÇİ Çumra Cumhuriyet Savcılığına,
- 100 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109660 Jale Ceylan ŞARLAK Hadim Cumhuriyet Savcılığına,
- 101 - İstanbul Adli Yargı C.Savcı Adayı 109662 Abdullah KÖŞŞEKOĞLU Eflani Cumhuriyet Savcılığına,
- 102 - İzmir Adli Yargı C.Savcı Adayı 109667 Özgür DENİZ Alanya Cumhuriyet Savcılığına,
- 103 - Üsküdar Adli Yargı C.Savcı Adayı 109673 Mehmet Akif SARI İskenderun Cumhuriyet Savcılığına,
- 104 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109674 Özay YILDIRIM Erzurum Cumhuriyet Savcılığına,

- 105 - Bakırköy Adli Yargı C.Savcı Adayı 109678 Kerem YILMAZ Tavşanlı Cumhuriyet Savcılığına,
- 106 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109679 Burak YILMAZ Şanlıurfa Cumhuriyet Savcılığına,
- 107 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109681 Ayça AYDIN GÜLŞEN Afyonkarahisar Cumhuriyet Savcılığına,
- 108 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109683 Kemal BAKLAN Osmaniye Cumhuriyet Savcılığına,
- 109 - Kadıköy Adli Yargı C.Savcı Adayı 109685 Murat SEMİZ Muş Cumhuriyet Savcılığına,
- 110 - Kastamonu Adli Yargı C.Savcı Adayı 109687 Bahar UĞUZ Şanlıurfa Cumhuriyet Savcılığına,
- 111 - Sakarya Adli Yargı C.Savcı Adayı 109688 Fatma ZENCİRKİRAN  rkezk y Cumhuriyet Savcılığına,
- 112 - Trabzon Adli Yargı C.Savcı Adayı 109689 Ahmet BODUR Niğde Cumhuriyet Savcılığına,
- 113 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109692 Hakan AKTAŞ Kuşadası Cumhuriyet Savcılığına,
- 114 - Ordu Adli Yargı C.Savcı Adayı 109693 Furkan İsa UĞURLU Orhangazi Cumhuriyet Savcılığına,
- 115 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109694 Meltem GÜNEŞ Erzurum Cumhuriyet Savcılığına,
- 116 - Sakarya Adli Yargı C.Savcı Adayı 109695 Fatih AKİ Yozgat Cumhuriyet Savcılığına,
- 117 - Eskişehir Adli Yargı C.Savcı Adayı 109697 Savaş KILIÇ Malatya Cumhuriyet Savcılığına,
- 118 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109699 Uğur YILDIRIM Ceyl n nar Cumhuriyet Savcılığına,
- 119 - Kahramanmaraş Adli Yargı C.Savcı Adayı 109700 Ekrem HOCAOĞLU Elmalı Cumhuriyet Savcılığına,
- 120 - Sakarya Adli Yargı C.Savcı Adayı 109704 Esra AYTEMİR Muş Cumhuriyet Savcılığına,
- 121 - Aydın Adli Yargı C.Savcı Adayı 109706 Gülan YAZICI  aykara Cumhuriyet Savcılığına,
- 122 - Konya Adli Yargı C.Savcı Adayı 109707 Ayşe Gül AKYÜZ Muş Cumhuriyet Savcılığına,
- 123 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109710 G ll  ŞAHİN Doğubayazıt Cumhuriyet Savcılığına,
- 124 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109711 S eda KADIOĞLU Eğıl Cumhuriyet Savcılığına,
- 125 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109712 Tahir Hami TOPAÇ Bartın Cumhuriyet Savcılığına,
- 126 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109713 Vedat TEMEL H y k Cumhuriyet Savcılığına,
- 127 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109715 İrfan DELİBAŞ Bozüyük Cumhuriyet Savcılığına,
- 128 - Kayseri Adli Yargı C.Savcı Adayı 109716 Ercan CEYLAN Marmara Cumhuriyet Savcılığına,
- 129 - Kayseri Adli Yargı C.Savcı Adayı 109717 İlker DEŞ Manavgat Cumhuriyet Savcılığına,
- 130 - Ankara Adli Yargı C.Savcı Adayı 109718 Güneş KİBAR İpsala Cumhuriyet Savcılığına,

- 131 - Kayseri Adli Yargi C.Savci Adayi 109721 Ulku YUZUGULLU Ereqli (Konya) Cumhuriyet Savciligina,
132 - Ankara Adli Yargi C.Savci Adayi 109722 Mustafa BASARA Kemer Cumhuriyet Savciligina,
133 - Ankara Adli Yargi C.Savci Adayi 109724 Fatih KARATAŞ Sındirgi Cumhuriyet Savciligina,
134 - Ankara Adli Yargi C.Savci Adayi 109725 Süleyman AKSOY Çildir Cumhuriyet Savciligina,
135 - Kayseri Adli Yargi C.Savci Adayi 109726 Kübra TOKSARI Dört Yol Cumhuriyet Savciligina,
136 - İstanbul Adli Yargi C.Savci Adayi 109727 Levent DEMİR Ünye Cumhuriyet Savciligina,
137 - Bolu Adli Yargi C.Savci Adayi 109729 Tarik DEMİR Gercüş Cumhuriyet Savciligina,
138- Ankara Adli Yargi C.Savci Adayi 109730 Adem BABACAN İznik Cumhuriyet Savciligina,
139 - Ermenek Adli Yargi C.Savci Adayi 109732 Esra DEMİRKOPARAN Sultandağı Cumhuriyet Savciligina,
140 - Gümüşhane Adli Yargi C.Savci Adayi 109733 Serkan TONYALI Şabanözü Cumhuriyet Savciligina,
141 - Ankara Adli Yargi C.Savci Adayi 109734 Ahmet AKDENİZ Tekman Cumhuriyet Savciligina,
142 - Ankara Adli Yargi C.Savci Adayi 109735 Fadime BALALIOĞLU Körfez Cumhuriyet Savciligina,
143 - Ankara Adli Yargi C.Savci Adayi 109736 Oktay AKKAYA Ereqli (Zonguldak) Cumhuriyet Savciligina,
144 - İzmir Adli Yargi C.Savci Adayi 109738 Süleyman ÇINAR Hopa Cumhuriyet Savciligina,
145 - Ardahan Adli Yargi C.Savci Adayi 109739 Zübeyr Tecelli AKBULUT Adıyaman Cumhuriyet Savciligina,
146 - Ankara Adli Yargi C.Savci Adayi 109740 Metin AKDEMİR Eruh Cumhuriyet Savciligina,
147 - Ankara Adli Yargi C.Savci Adayi 109742 Ömer ÇAĞLIYAN Gök köy Cumhuriyet Savciligina,
148 - Ankara Adli Yargi C.Savci Adayi 109747 Eda ÇELİK Akhisar Cumhuriyet Savciligina,
149 - Adıyaman Adli Yargi C.Savci Adayi 109749 Rabia YILDIRIM Akkuş Cumhuriyet Savciligina,
150 - Ankara Adli Yargi C.Savci Adayi 109751 Atilla BULUT Manavgat Cumhuriyet Savciligina,
151 - İstanbul Adli Yargi C.Savci Adayi 109753 Gıyasettin BELGELİ Nevşehir Cumhuriyet Savciligina,
152 - Dinar Adli Yargi C.Savci Adayi 109754 Aybala Ulku ARPA Ağrı Cumhuriyet Savciligina,
153 - Çanakkale Adli Yargi C.Savci Adayi 109757 Emrah ERCAN Viranşehir Cumhuriyet Savciligina,
154 - Sincan Adli Yargi C.Savci Adayi 109762 Murat ÖZCAN Kovancılar Cumhuriyet Savciligina,
155 - Ankara Adli Yargi C.Savci Adayi 109763 Yılmaz AÇIKGÖZ Tekkeköy Cumhuriyet Savciligina,
156 - Kırıkkale Adli Yargi C.Savci Adayi 109765 Müjde Elif EROĞLU Ödemiş Cumhuriyet Savciligina,

- 157 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109766 Halil KAÇAR Amasra Cumhuriyet Savcılığına,
- 158 - Manisa Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109767 Tunay PULÇA Salihli Cumhuriyet Savcılığına,
- 159 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109769 Canan CANBOLAT Gölova Cumhuriyet Savcılığına,
- 160 - Akşehir Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109770 Mehmet UZUN Tarsus Cumhuriyet Savcılığına,
- 161 - Niğde Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109773 Özden HACIOĞLU Amasya Cumhuriyet Savcılığına,
- 162 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109774 Cuma ÖZELCE İsehisar Cumhuriyet Savcılığına,
- 163 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109780 Fatih ÇELİK Ezine Cumhuriyet Savcılığına,
- 164 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109785 Sinan ARTUÇ Alucra Cumhuriyet Savcılığına,
- 165 - Çankırı Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109786 Mustafa Selman ÇELİK Gölcük Cumhuriyet Savcılığına,
- 166 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109789 Yalçın KÜÇÜK Erdemli Cumhuriyet Savcılığına,
- 167 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109795 Nilay ŞAN İskenderun Cumhuriyet Savcılığına,
- 168 - Elazığ Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109796 Buğra TÜRKER Marmaris Cumhuriyet Savcılığına,
- 169 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109797 Hakan KÖSE Mutki Cumhuriyet Savcılığına,
- 170 - İstanbul Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109802 Faruk ÇELİK Mazıdağı Cumhuriyet Savcılığına,
- 171 - Eskişehir Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109803 Güldane YAŞIT Gerede Cumhuriyet Savcılığına,
- 172 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109806 Onur BÜYÜKHATİPOĞLU İnebolu Cumhuriyet Savcılığına,
- 173 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109810 Özlem URAK Mazgirt Cumhuriyet Savcılığına,
- 174 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109812 Esra KAYA Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığına,
- 175 - Mersin Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109815 Meltem ERDOĞAN Ondokuz Mayıs Cumhuriyet Savcılığına,
- 176 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109817 Ferit SANDAL Erdek Cumhuriyet Savcılığına,
- 177 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109818 Caner YILDIZ Trabzon Cumhuriyet Savcılığına,
- 178 - Bursa Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109821 Muhammed Nurullah YAŞAR Artvin Cumhuriyet Savcılığına,
- 179 - Malatya Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109828 Metin YILDIRIM Sarız Cumhuriyet Savcılığına,
- 180 - İzmir Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109831 Selviye PINAR Ordu Cumhuriyet Savcılığına,
- 181 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 109889 Ergün GÜÇLÜ Aybastı Cumhuriyet Savcılığına,
- 182 - Kırşehir Adlî Yargı C.Savcı Adayı 110515 Murat ÇINAR Bulancak Cumhuriyet Savcılığına,

183 - Gaziantep Adlî Yargı C.Savcı Adayı 110520 Aslan BARLIK Babaeski Cumhuriyet Savcılığına,

184 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 110640 Mehmet Alperen DOĞRU İdil Cumhuriyet Savcılığına,

185 - Akşehir Adlî Yargı C.Savcı Adayı 110833 Kadir KILINÇ Kilis Cumhuriyet Savcılığına,

186 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 110835 Bünyamin EREN Gölcük Cumhuriyet Savcılığına,

187 - Eskişehir Adlî Yargı C.Savcı Adayı 110836 Başak (ERYILMAZ) ŞAKTANLI Atabey Cumhuriyet Savcılığına,

8. derecenin 2. kademesi (675+1300 gösterge ile)

188 - Ankara Adlî Yargı C.Savcı Adayı 110639 Mehmet Burak UZUN Anamur Cumhuriyet Savcılığına,

ADLÎ YARGI HÂKİM ADAYLARI

4. derecenin 1. kademesi (915+2300 gösterge ile)

1 - Erzincan Adlî Yargı Hâkim Adayı 110832 Neslihan Serpil BAHADIR Siverek Hâkimliğine,

5. derecenin 1. kademesi (835+2200 gösterge ile)

2 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 110641 Mehmet ÜN Kargı Hâkimliğine,

3 - Kocaeli Adlî Yargı Hâkim Adayı 112128 Adem GÖNÜL Aladağ Hâkimliğine,

6. derecenin 1. kademesi (760+1600 gösterge ile)

4 - Aksaray Adlî Yargı Hâkim Adayı 45348 Ömer ASLAN Çiçekdağı Hâkimliğine,

6. derecenin 2. kademesi (785+1600 gösterge ile)

5 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 107714 Ahmet BOSTAN Hozat Hâkimliğine,

6 - Aydın Adlî Yargı Hâkim Adayı 110831 Mehmet UYAR Manavgat Hâkimliğine,

7- İzmir Adlî Yargı Hâkim Adayı 112127 Erkan ERDOĞDU Sulakyurt Hâkimliğine,

8 - Burdur Adlî Yargı Hâkim Adayı 112417 Esma YAŞAR Ardanuç Hâkimliğine,

7. derecenin 1. kademesi (705+1500 gösterge ile)

9 - Elbistan Adlî Yargı Hâkim Adayı 60552 Rifat YILDIZ Kadışehri Hâkimliğine,

7. derecenin 2. kademesi (720+1500 gösterge ile)

10 - Niğde Adlî Yargı Hâkim Adayı 111943 Gül YAPRAK KOÇAK Başkale Hâkimliğine,

8. derecenin 1. kademesi (660+1300 gösterge ile)

11 - Bayburt Adlî Yargı Hâkim Adayı 101218 Mustafa ERASLAN Karlıova Hâkimliğine,

12 - İstanbul Adlî Yargı Hâkim Adayı 104673 İsmail DENİZ Darende Hâkimliğine,

13- Eskişehir Adlî Yargı Hâkim Adayı 104674 Kerim KURU Gemerek Hâkimliğine,

14 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 104688 İzzet BAŞARA Dazkırı Hâkimliğine,

15 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 104692 Levent DAĞDEVİREN Senirkent Hâkimliğine,

16 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 104719 Gökhan OFLAZ Gülnar Hâkimliğine,

17 - Aksaray Adlî Yargı Hâkim Adayı 104725 Özkan YALDIR Bulanık Hâkimliğine,

18 - Kırklareli Adlî Yargı Hâkim Adayı 104761 Muhammed Zafer TERZİ Aybastı Hâkimliğine,

19 - Aksaray Adlî Yargı Hâkim Adayı 104797 Kemal UĞUR Biga Hâkimliğine,

20 - İstanbul Adlî Yargı Hâkim Adayı 104802 Mustafa GÜRAN Nazimiye Hâkimliğine,

21 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 104803 Burak GÜMÜŞEL Uluborlu Hâkimliğine,

22 - Eskişehir Adlî Yargı Hâkim Adayı 104849 Yener ERYÜRÜK Ulus Hâkimliğine,

23 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 104926 Bekir Tuğrul TELLİ Devrekani Hâkimliğine,

24 - İzmir Adlî Yargı Hâkim Adayı 107411 Tuğba ALDEMİR Altnekin Hâkimliğine,

- 25 - Bartın Adlî Yargı Hâkim Adayı 107457 Kerim ERSOY Çatalzeytin Hâkimliğine,
26 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 107624 Kezban Esra ÖZDEN Gündoğmuş Hâkimliğine,
27 - Bingöl Adlî Yargı Hâkim Adayı 108778 Muhsin AYLİM İliç Hâkimliğine,
28 - Bakırköy Adlî Yargı Hâkim Adayı 109422 Serap KARTAL Sason Hâkimliğine,
29 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109425 Elif AKKAYA Ereğli (Zonguldak) Hâkimliğine,
30 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109429 Esra EKİZ Yahyalı Hâkimliğine,
31 - İskenderun Adlî Yargı Hâkim Adayı 109439 Sinan SÜRMELOĞLU Çemişgezek Hâkimliğine,
32 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109440 Elif ERGİŞİ Ereğli (Zonguldak) Hâkimliğine,
33 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109448 Özcan BOZKURT Kurşunlu Hâkimliğine,
34 - Denizli Adlî Yargı Hâkim Adayı 109449 Erdem DEMİRCANLI Eleşkirt Hâkimliğine,
35- Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109452 Ayşen BÜYÜKHATİPOĞLU İnebolu Hâkimliğine,
36 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109453 Seda TÜMER Ceyhan Hâkimliğine,
37 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109456 Aslıhan ALMALI Çorum Hâkimliğine,
38 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109458 Hande ÖZMEN Beytüşşebap Hâkimliğine,
39 - Mersin Adlî Yargı Hâkim Adayı 109460 Gülşah ÖNAL Karahallı Hâkimliğine,
40 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109461 Sultan KÖSE Tekman Hâkimliğine,
41 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109462 Nagehan KALELİ Ezine Hâkimliğine,
42 - İstanbul Adlî Yargı Hâkim Adayı 109464 Tuncay ÇELİK Sinop Hâkimliğine,
43 - Antalya Adlî Yargı Hâkim Adayı 109466 Şeyma Ayça ALP Alaçam Hâkimliğine,
44 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109467 Sibel COŞKUN Aybastı Hâkimliğine,
45 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109468 Hüseyin ÖZCAN Almus Hâkimliğine,
46 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109470 Deniz SAĞLAM Köprübaşı Hâkimliğine,
47 - İstanbul Adlî Yargı Hâkim Adayı 109478 Ayda TAŞ Silopi Hâkimliğine,
48 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109479 Hilal BAĞCIVAN Kadirli Hâkimliğine,
49 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109481 Meltem DİNÇ Andırın Hâkimliğine,
50 - Zile Adlî Yargı Hâkim Adayı 109485 İlknur CİVELEKOĞLU Selendi Hâkimliğine,
51 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109486 Sibel KÜTÜK Kıbrısık Hâkimliğine,
52 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109492 Hacer ÇALTEKİN Saimbeyli Hâkimliğine,
53 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109493 Havva Evrim ÖZBAŞ Aksaray Hâkimliğine,
54 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109494 Sevgi NURLU Nurhak Hâkimliğine,
55 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109495 Harun GÜVEN Dazkırı Hâkimliğine,
56 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109614 Mehmet ÇOLAK Akçaabat Hâkimliğine,
57 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109617 Nimet Aslıhan ÖRMECİ Yığılca Hâkimliğine,
58 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109618 Murat KALKAN Sarayköy Hâkimliğine,
59 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109619 Melike PALA Finike Hâkimliğine,
60 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109620 Abdulkadir KURU Çorlu Hâkimliğine,
61 - Bandırma Adlî Yargı Hâkim Adayı 109621 Yaşar Muhammet SANCAR Hadim Hâkimliğine,
62 - İstanbul Adlî Yargı Hâkim Adayı 109624 Savaş TEK Karayazı Hâkimliğine,

- 63 - Aydın Adli Yargı Hâkim Adayı 109626 Gamzegül ÇAĞLAR Ereğli (Zonguldak) Hâkimliğine,
64 - Sivas Adli Yargı Hâkim Adayı 109628 Ümit ŞAHİN Van Hâkimliğine,
65 - Konya Adli Yargı Hâkim Adayı 109633 Ülviye Müjde TURSUN Sarıgöl Hâkimliğine,
66 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109635 Feray ÇALIK Bafra Hâkimliğine,
67 - Erzincan Adli Yargı Hâkim Adayı 109636 Ayşe (NOHUTÇU) GİRGİN Cihanbeyli Hâkimliğine,
68 - Tekirdağ Adli Yargı Hâkim Adayı 109637 Kamile KILDAN Çine Hâkimliğine,
69 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109639 Münevver AKDAĞLI Manavgat Hâkimliğine,
70 - Elbistan Adli Yargı Hâkim Adayı 109645 Ramazan KILINÇ Mardin Hâkimliğine,
71 - İstanbul Adli Yargı Hâkim Adayı 109646 Seher TANKUT Çorum Hâkimliğine,
72 - Kırşehir Adli Yargı Hâkim Adayı 109649 Emel CAN DULKADİR Yüksekova Hâkimliğine,
73 - İzmir Adli Yargı Hâkim Adayı 109650 Gülbahar SOYBAŞ Karabük Hâkimliğine,
74 - Kayseri Adli Yargı Hâkim Adayı 109651 Fatma ŞAHİN Gökçeada Hâkimliğine,
75 - Balıkesir Adli Yargı Hâkim Adayı 109652 Ahmet TOKDEMİR Şaphane Hâkimliğine,
76 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109658 Hüseyin YALÇIN Sarız Hâkimliğine,
77 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109664 Mustafa GÖKŞEN Yıldızeli Hâkimliğine,
78 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109665 Nazan OZAN Altıntaş Hâkimliğine,
79 - Konya Adli Yargı Hâkim Adayı 109666 Sultan BALLI Bahçesaray Hâkimliğine,
80 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109668 Feride DUMAN Karayazı Hâkimliğine,
81 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109670 Göknur TOSUN Silvan Hâkimliğine,
82 - Salihli Adli Yargı Hâkim Adayı 109671 Akın AYCAN Osmaniye Hâkimliğine,
83 - İzmir Adli Yargı Hâkim Adayı 109675 Oktay YAVUZ Babaeski Hâkimliğine,
84 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109677 Nurşan YÜKSEL Akdağmadeni Hâkimliğine,
85 - Hatay Adli Yargı Hâkim Adayı 109682 Hacer (AYDEMİR) AYDIN Hıms Hâkimliğine,
86 - Silifke Adli Yargı Hâkim Adayı 109684 Ahmet UĞUZ Özalp Hâkimliğine,
87 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109686 Ahmet Serhat Ergin KANAT Kemah Hâkimliğine,
88 - Denizli Adli Yargı Hâkim Adayı 109690 Maide KOÇAN Gölova Hâkimliğine,
89 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109691 Ayşegül ÖZER Of Hâkimliğine,
90 - Samsun Adli Yargı Hâkim Adayı 109696 Mustafa ABANOZ Erdemli Hâkimliğine,
91 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109698 Celal Çağrı GÖKGÜL Şuhut Hâkimliğine,
92 - Seydişehir Adli Yargı Hâkim Adayı 109701 Zekiye Zerrin AKAR Akçadağ Hâkimliğine,
93 - İzmir Adli Yargı Hâkim Adayı 109702 Akın GÜRLEK Lalapaşa Hâkimliğine,
94 - Hatay Adli Yargı Hâkim Adayı 109703 Mustafa ÇELİK Mihalgazi Hâkimliğine,
95 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109705 Gülhan KAYAKÖZÜ Burdur Hâkimliğine,
96 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109708 Yıldız ŞAHİN Sivas Hâkimliğine,
97 - Ödemiş Adli Yargı Hâkim Adayı 109709 Deniz KESER Diyarbakır Hâkimliğine,
98 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109714 Filiz TOSUN Van Hâkimliğine,
99 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109719 Nurhan AYAN Bozkurt Hâkimliğine,
100 - Ankara Adli Yargı Hâkim Adayı 109720 İsmail NACAĞ Yavuzeli Hâkimliğine,
101 - İzmir Adli Yargı Hâkim Adayı 109723 Umut UZUN Delice Hâkimliğine,

- 102 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109728 Onur Pınar (ÖZHAN) TUNCAY Akşehir Hâkimliğine,
- 103 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109731 Sümeyye ÖZTÜRK İsehisar Hâkimliğine,
- 104 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109737 Fatih ÖZAYDIN Karacasu Hâkimliğine,
- 105 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109741 Emine SÖYLEMEZOĞLU Seben Hâkimliğine,
- 106 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109743 Özcan ÖZTÜRK Patnos Hâkimliğine,
- 107 - Denizli Adlî Yargı Hâkim Adayı 109744 Alper CANER Seben Hâkimliğine,
- 108 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109746 Yasin GÜRBÜZ Hani Hâkimliğine,
- 109 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109748 Emine KILINÇ Gölbaşı (Adıyaman) Hâkimliğine,
- 110 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109750 Melik DURMAZ Kiğı Hâkimliğine,
- 111 - Üsküdar Adlî Yargı Hâkim Adayı 109752 Berkay ALTUĞ Çankırı Hâkimliğine,
- 112 - İzmir Adlî Yargı Hâkim Adayı 109755 Emre ÖZBAY Malazgirt Hâkimliğine,
- 113 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109756 Özlem GÜRBÜZ Manyas Hâkimliğine,
- 114 - Rize Adlî Yargı Hâkim Adayı 109758 Betül GÖL Erzincan Hâkimliğine,
- 115 - İzmir Adlî Yargı Hâkim Adayı 109759 Makbule Nur İDEM YÜRÜK Kulu Hâkimliğine,
- 116 - İzmir Adlî Yargı Hâkim Adayı 109760 Yusuf KILIÇ Ahlat Hâkimliğine,
- 117 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109761 Meltem ALTINKESEN İspir Hâkimliğine,
- 118 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109764 Alev BULUT Şuhut Hâkimliğine,
- 119 - İstanbul Adlî Yargı Hâkim Adayı 109768 Tülin KELEŞ Mengen Hâkimliğine,
- 120 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109771 Fatih AKKUZU Marmara Hâkimliğine,
- 121 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109772 Hatice PERKTAŞ Sarıkamış Hâkimliğine,
- 122 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109775 Arzu (ERDOĞAN) DUR Çarşamba Hâkimliğine,
- 123 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109777 Mustafa DEĞİRMENCİ Sarıkaya Hâkimliğine,
- 124 - İstanbul Adlî Yargı Hâkim Adayı 109778 Seçil ÖZMEN AKKOYUN Pozantı Hâkimliğine,
- 125 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109781 Mustafa USLU Silifke Hâkimliğine,
- 126 - Kocaeli Adlî Yargı Hâkim Adayı 109782 Feyza EŞOL Gercüş Hâkimliğine,
- 127 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109784 Nihal HELVACI (KUŞ) Silopi Hâkimliğine,
- 128 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109788 Adnan AYCI Tarsus Hâkimliğine,
- 129 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109790 Hanife OK Hekimhan Hâkimliğine,
- 130 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109791 Nuray YALÇIN Pervari Hâkimliğine,
- 131 - Kırşehir Adlî Yargı Hâkim Adayı 109794 Dilek ÖZ Kemaliye Hâkimliğine,
- 132 - Samsun Adlî Yargı Hâkim Adayı 109798 Eren GÜVEN Pazaryeri Hâkimliğine,
- 133 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109800 Serap KAYGUSUZ Çukurca Hâkimliğine,
- 134 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109801 Nuray ÖZDEMİR Digor Hâkimliğine,
- 135 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109804 Gözde KALIR Malatya Hâkimliğine,
- 136 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109807 Başak ARSLAN Kalkandere Hâkimliğine,
- 137 - İzmir Adlî Yargı Hâkim Adayı 109808 İdris Arda AYGÜN Akçaabat Hâkimliğine,
- 138 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109809 Hasan ALICI Sultandağı Hâkimliğine,
- 139 - Kayseri Adlî Yargı Hâkim Adayı 109813 Hamit ÇALIK Orta Hâkimliğine,

- 140 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109814 Abdullah ÇAKIR Sandıklı Hâkimliğine,
141 - Antalya Adlî Yargı Hâkim Adayı 109819 Ümit AKBIYIK Hadim Hâkimliğine,
142 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109820 Sinem KUTANİS Arhavi Hâkimliğine,
143 - İzmir Adlî Yargı Hâkim Adayı 109822 Esmâ (OKUR) DUMLU Dinar Hâkimliğine,
144 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109823 Arzu Altınışik AFLAZER Tosya Hâkimliğine,
145 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109825 Hasan DELİVELİ Çarşamba Hâkimliğine,
146 - Adıyaman Adlî Yargı Hâkim Adayı 109827 Abdullah GÜNAKIN Gerger Hâkimliğine,
147 - Konya Adlî Yargı Hâkim Adayı 109830 Rahime Burcu ARIKAN Taraklı Hâkimliğine,
148 - Manisa Adlî Yargı Hâkim Adayı 109832 Gamze İLHAN Çifteler Hâkimliğine,
149 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109833 Recep Sinan YURTTUTAN Pınarbaşı Hâkimliğine,
150 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 109834 Sadık SUBAŞI Diyarbakır Hâkimliğine,
151 - Sivas Adlî Yargı Hâkim Adayı 109888 Kadim KABAĞTEPE Feka Hâkimliğine,
152 - İstanbul Adlî Yargı Hâkim Adayı 109890 Sinan KURAR Daday Hâkimliğine,
153 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 110081 Türkan AKKANAT Ağlasun Hâkimliğine,
154 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 110267 Serdar ULUTÜRK Akseki Hâkimliğine,
155 - Çorlu Adlî Yargı Hâkim Adayı 110599 Nermin TUNA Mucur Hâkimliğine,
156 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 110834 Hakkı ALKAN Çamlıyayla Hâkimliğine,
157 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 111014 Yasemin YÜCESOY YILMAZ Göynücek Hâkimliğine,
158 - Ankara Adlî Yargı Hâkim Adayı 111185 Demet ÖZKAN Şırnak Hâkimliğine,
159 - Çankırı Adlî Yargı Hâkim Adayı 111923 Ali CANBOLAT Kangal Hâkimliğine,
160 - Gaziantep Adlî Yargı Hâkim Adayı 111934 İsmail GEÇECİ Pülümür Hâkimliğine,
161 - Bakırköy Adlî Yargı Hâkim Adayı 111935 İkbâl BOZKURT Çıldır Hâkimliğine,
162 - İstanbul Adlî Yargı Hâkim Adayı 111942 Mahmut ALTIN İkizdere Hâkimliğine,

Ad çekme usulü ile naklen atanmışlardır.

[R.G. 9 Ekim 2007 – 26668]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:

28.06.2007 tarih ve 06 sayılı kararname ile atamaları yapılan Rize Cumhuriyet Savcısı (36830) Ümit EFEOĞLU ile Rize Hâkimi (34951) Tülay KARACA EFEOĞLU'nun atamalarının iptaline ilişkin karar aşağıda gösterilmiştir.

KARAR: 25.09.2007/32

- 1 – Rize Cumhuriyet Savcılığından, Edirne Cumhuriyet Savcılığına atanan (36830) Ümit EFEOĞLU'nun,
- 2 – Rize Hakimliğinden, Edirne Hakimliğine atanan (34951) Tülay EFEOĞLU'nun, Atamaları iptal edilmiştir.

[R.G. 11 Ekim 2007 – 26670]

Yargıtay Kararı

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2007/10790

Karar No : 2007/10898

İncelenen Kararın

Mahkemesi : Kayseri 3. Sulh Hukuk Mahkemesi

Tarihi : 12/10/2006

Numarası : 2006/893-1534

Davacı : Celal Turgut Vek. Av. A. Ersoylu

Davalı : Kayseri Koleji A.Ş. Vek. Av. M. Keskin

Dava dilekçesinde 495.20 YTL alacağın faiz ve masraflarla birlikte davalı taraftan tahsili istenilmiştir. Mahkemece davanın reddine dair (miktar itibariyle) kesin karar verilmiş hükmün davacı tarafça kanun yararına bozulması istenilmiş, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca talep doğrultusunda, kararın kanun yararına bozulması istenilmiştir.

YARGITAY KARARI

Temyiz isteminin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü.

Davada, okul ücreti olarak haksız olarak tahsil edilen 495.20 YTL'nin iadesi istenilmiş, mahkemece istemin reddine kesin olarak karar verilmiştir.

4822 sayılı yasa ile değişik 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun Amaç başlıklı 1. maddesinde yasanın amacı açıklandıktan sonra kapsam başlıklı 2. maddesinde "Bu kanun, birinci maddesinde belirtilen amaçlarla mal ve hizmet piyasalarında tüketicinin taraflardan birini oluşturduğu her türlü tüketici işlemini kapsar" hükmüne yer verilmiştir.

Bir hukuki işlemin 4077 sayılı yasa kapsamında kaldığının kabul edilmesi için yasanın amacı içerisinde taraflar arasında mal ve hizmet satışına ilişkin bir hukuki işlemin olması gerekir. Somut uyuşmazlıkta davacı ile davalı arasında 4077 sayılı yasanın değişik 10/A maddesi kapsamında sözleşme ilişkisi bulunduğu anlaşılmaktadır.

4077 sayılı yasanın 23. maddesi bu kanunun uygulanması ile ilgili her türlü ihtilafa tüketici mahkemelerinde bakılacağı öngörülmüştür.

Görevle ilgili düzenlemeler kamu düzenine ilişkin olup taraflar ileri sürmese dahi yargılamanın her aşamasında resen gözetilir. Görevle ilgili hususlarda kazanılmış hak sözkonusu olmaz.

4077 sayılı Kanunun 2. ve 3. maddeleri gereği somut olaya 4077 sayılı Kanunun uygulanması gerekmektedir. Aynı yasanın 23. maddesi gereğince uyuşmazlığın çözümünde Tüketici Mahkemesinin görevli olduğu gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi gerekirken yazılı şekilde işin esasına girilip hüküm kurulmuş olması usul ve yasaya aykırı olup doğru görülmemiştir.

Bu itibarla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeplerle kabulü ile hükmün BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine 25/6/2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Yüksek Seçim Kurulu Kararları

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No : 853

İtiraz No :

- KARAR -

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığınca Kurulumuza gönderilen 6/10/2007 günlü yazıda aynen; "298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 1. maddesinde; "Özel kanunlarına göre yapılacak milletvekili, il genel meclisi üyeliği, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, muhtarlık, ihtiyar meclisi üyeliği, ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerinde ve Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halk oyuna sunulmasında bu Kanun hükümleri uygulanır." hükmü yer almaktadır.

3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanunun 1. maddesinde; Anayasa gereğince yapılacak olan halkoylamasında bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin tatbik edileceği,

aynı Kanunun 3. maddesinde ise; Yüksek Seçim Kurulunun, Anayasa değişikliklerinin halkoyuna sunulması için bütün tedbirleri alıp hazırlıkları yapacağı, halkoylamasının sağlıklı ve düzenli bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla gerekli ilke kararlarını almaya yetkili olduğu,

öngörülmüştür.

Anayasa değişikliğinin halkoyuna sunulmasına ilişkin olarak 21 Ekim 2007 Pazar günü yapılacak halkoylamasının, sağlıklı ve düzenli bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak amacıyla;

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 79. maddesinde yer alan içki ve silah taşıma yasağı ile 80. maddesinde öngörülen yayın yasağının uygulama usul ve esaslarının, gerektiğinde bir komisyon çalışmasından sonra karara bağlanmasını takdirlerinize arz ederim." denilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasanın 79 uncu maddesiyle; seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetilmesi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma seçim süresince ve seçimden sonra seçim konuları ile ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ... görev ve yetkisi Yüksek Seçim Kuruluna verilmiş, anılan madde diğer seçim kurullarının görev ve yetkilerinin de kanunla düzenleneceği,

Anayasanın 79 uncu maddesinin son fıkrasında; "Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulması işlemlerinin genel yönetim ve denetimi de milletvekili seçimlerinde uygulanan hükümlere göre olur.",

hükümlerine yer verilmiştir.

Başkanlık teklifinde de belirtildiği üzere; 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 1. maddesinde; Özel kanunlarına göre yapılacak milletvekili, il genel meclisi üyeliği, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, muhtarlık, ihtiyar meclisi üyeliği, ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerinde ve Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halk oyuna sunulmasında bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı,

3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanunun 1. maddesinde; Anayasa gereğince yapılacak olan halkoylamasında bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin tatbik edileceği,

aynı Kanunun 3. maddesinde ise; Yüksek Seçim Kurulunun, Anayasa değişikliklerinin halkoyuna sunulması için bütün tedbirleri alıp hazırlıkları yapacağı, halkoylamasının sağlıklı ve düzenli bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla gerekli ilke kararlarını almaya yetkili olduğu,

öngörülmüştür.

21 Ekim 2007 tarihinde yapılacak halkoylaması da seçim gibi mütalaa edildiğine göre; 298 sayılı Kanunun aykırı olmayan hükümlerinin yapılacak olan Anayasa değişikliğinin halkoyuna sunulmasında da uygulanması yoluna gidilmelidir.

Bu çerçevede;

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 79 uncu maddesinde; "Oy verme günü, her ne suretle olursa olsun, spirtolu içki satılması, içkili yerlerle umumi mahallerde her çeşit spirtolu içki satılması, verilmesi, içilmesi yasaktır.

Oy verme günü, bütün umumi eğlence yerleri oy verme süresince kapalı kalır. Eğlence yeri niteliğine haiz lokantalarda yalnız yemek verilir.

Oy verme günü, emniyet ve asayiş korumakla görevli olanlardan başka hiçbir kimse, köy, kasaba ve şehirlerde silah taşıyamaz.

Bu Kanunun uygulanmasında silahtan maksat 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 6/f maddesinde gösterilen aletlerdir." hükmü yer almıştır.

Aynı Kanunun 80 inci maddesinde ise; "Seçim günü saat 18.00'e kadar radyolar ve her türlü yayın organları tarafından seçim ve seçim sonuçları ile ilgili haber, tahmin ve yorum yapılması yasaktır.

Saat 18.00 ile 21.00 arasında ancak radyolarda Yüksek Seçim Kurulu tarafından seçim ile ilgili olarak verilecek haber ve tebliğler yayınlanabilir.

Saat 21.00'den sonra bütün yayınlar serbesttir." denilerek yayınlarla ilgili yasak kapsamı belirlenmiştir.

Anayasa değişikliğinin halkoyuna sunulmasına ilişkin olarak 21 Ekim 2007 Pazar günü yapılacak halkoylamasında anılan maddelerde öngörülen yasakların uygulanması gerekmektedir.

S O N U Ç :

1 - 298 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi gereğince;

a) Oy verme günü olan 21 Ekim 2007 Pazar günü sabah saat 06.00'dan gece saat 24.00'e kadar; Her ne suretle olursa olsun alkollü içki satılmasının, içkili yerlerde umumi mahallerde her çeşit alkollü içki verilmesinin, içilmesinin yasak olduğuna,

b) Oy verme günü oy verme süresince bütün umumi eğlence yerlerinin kapalı kalacağına, eğlence yeri niteliğini taşıyan lokantalarda yalnız yemek verilebileceğine,

c) Oy verme günü olan 21 Ekim 2007 Pazar günü sabah saat 06.00'dan gece saat 24.00'e kadar; emniyet ve asayiş korumakla görevli olanlardan başka hiçbir kimsenin, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 6/f maddesinde sayılan silahları köy, kasaba ve şehirlerde taşıyamayacağına,

2 - 298 sayılı Kanunun 80 inci maddesi gereğince;

a) Oy verme günü saat 18.00'e kadar radyolar ve her türlü yayın organları tarafından halkoylaması ve halkoylaması sonuçları ile ilgili haber, tahmin ve yorum yapılmasının yasak olduğuna,

b) Saat 18.00 ila 21.00 arasında radyolarda ve her türlü yayın organlarında ancak Yüksek Seçim Kurulu tarafından halkoylaması ile ilgili olarak verilecek haber ve tebliğlerin yayınlanabileceğine,

c) Saat 21.00'den sonra bütün yayınların serbest olduğuna, ancak Yüksek Seçim Kurulunca gerek görülmesi halinde saat 21.00'den önce de yayınların serbest bırakılmasına karar verilebileceğine,

3 - Karar örneğinin tüm il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına, halkoylaması iş ve işlemleri nedeniyle Kurulumuzca tespit ve ilan olunan siyasi partiler genel başkanlıklarına, Cumhuriyet Başsavcılıklarına iletmek üzere Adalet Bakanlığına, Valiliklere bildirilmek

üzere İçişleri Bakanlığına, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğüne ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığına gönderilmesine,

4 - Kararın Resmî Gazete’de yayımlanmasına,

5 - Kararın sonuç kısmının TRT bildirisi halinde yayınlanmasına,

6/10/2007 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkanvekili
Ahmet BAŞPINAR

Üye
Hasan ERBİL

Üye
Necati SÖZ

Üye
Cenker KARAOĞLU

Üye
Hüseyin EKEN

Üye
Bahadır DOĞUSOY

Üye
Mehmet KILIÇ

[R.G. 9 Ekim 2007 – 26668]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No : 860

- KARAR -

Başkanlık Makamınca Kurulumuza sunulan 09/10/2007 tarihli yazıda, aynen; “21 Ekim 2007 Pazar günü yapılacak Anayasa değişikliğinin halkoyuna sunulması sebebiyle, 3376 sayılı Kanunun 5 inci maddesi uyarınca yapılacak radyo ve televizyon konuşma haklarının 14 Ekim 2007 tarihinden 20 Ekim 2007 tarihi saat: 18.00’a kadar olan süre içinde kullanılması gerektiği Kurulumuzca 22/09/2007 tarihli, 834 sayı ile karara bağlanmıştır. Kararımızın ilgililere tebliğinden sonra Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinden ve Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde grubu bulunan siyasi partilerden alınan cevabi yazılar ilişiktir.

Bu nedenle;

1 – 14 - 20 Ekim 2007 tarihleri arasında Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde grubu bulunan siyasi partiler ile Cumhurbaşkanınca kullanılabilir olan radyo ve televizyon konuşmalarının, hangi gün ve saatlerde yapılabileceğinin tespitine,

2 – Siyasi partiler adına radyo ve televizyonda yapılacak propaganda konuşmalarının esas ve uygulaması ile ses ve görüntü alma cihazları ile tespiti ve yayına ilişkin düzenleme kararının,

298 sayılı Kanunun 52 ve 55 inci maddelerine göre yapılacak işlemlere esas olmak üzere belirlenmesine karar verilmesini takdirlerinize arz ederim.” denilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

A) Yüksek Seçim Kurulunun 22/09/2007 tarihli ve 834 sayılı kararı ile; 3376 sayılı Kanunun 5 inci maddesi gereğince, 21 Ekim 2007 tarihinde yapılacak olan Anayasa değişikliğinin halkoyuna sunulması nedeniyle, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilere ve Cumhurbaşkanına tanınmış olan radyo ve televizyonda konuşma haklarının 14 Ekim 2007 Pazar günü sabahı ile 20 Ekim 2007 Cumartesi günü saat: 18.00’a kadar olan süre içinde yapılması ve uygulanması gerektiğine, bu konuşma haklarını kullanabilecek olan siyasi partilerin, aynı zamanda iktidar partisi olan Adalet ve Kalkınma Partisi ile Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve Demokratik Toplum Partisi olduğuna, bu siyasi partilerden radyo ve televizyonda konuşma yapmak isteyenlerin en geç 28 Eylül 2007 Cuma günü saat: 17.00’a kadar Yüksek Seçim Kuruluna başvurmaları gerektiğine

karar verilerek, bu karar anılan siyasi partilere tebliğ edilmiş ve bu konuda ayrıca Başkanlık yazısı da gönderilmiştir.

Cumhurbaşkanının konuşma haklarını kullanıp kullanmayacaklarını, kullanmaları halinde ilk konuşma için 14 Ekim 2007 – 20 Ekim 2007 tarihleri arasında olmak üzere herhangi bir gün tercihleri olup olmayacaklarını, 08 Ekim 2007 tarihine kadar bilinmesi gerektiği yönünde Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine başkanlık yazısı gönderilmiştir.

İncelenen belgelerden;

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde grubu bulunan (4) dört siyasi partiden konuşma haklarının kullanılacağı yolunda ve belirlenen süre içinde cevapların geldiği görülmüştür. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinden alınan cevabi yazıda da; Cumhurbaşkanının, radyo ve televizyondaki konuşma hakkını 17 – 20 Ekim 2007 tarihleri arasında tek konuşmayla kullanacaklarının öngörüldüğü bildirilmiştir.

Bu bildirimlere göre;

3376 sayılı Kanununun 5 inci maddesi hükmü uyarınca; radyo ve televizyonda, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde grubu bulunan siyasi partilerin 10'ar dakikalık ikiye, iktidar partisinin ayrıca 10 dakikalık bir ve Cumhurbaşkanının da 10 dakikalık bir konuşma hakları bulunmaktadır. Yukarıda isimleri yazılı (4) dört siyasi parti ile Cumhurbaşkanının konuşma haklarını kullanacakları bildirmiş olmasına göre; her biri 10'ar dakikalık toplam konuşma sayısının (10) on olduğu anlaşılmıştır. Öte yandan, TRT yetkilileri ile de görüşülerek uygun konuşma saatleri saptanmıştır. O halde çizelgenin buna göre oluşturulmasına ve konuşmaların oluşturulan bu çizelgede belirlenen gün ve saatlerde yapılmasına karar verilmelidir.

3376 sayılı Kanununun 5 inci maddesi gereği; Cumhurbaşkanının tek konuşma olarak öngörülen bir konuşmasının en sonda, iktidar partisinin (Adalet ve Kalkınma Partisi) ilave 10 dakikalık konuşmasının da, siyasi partilerin konuşmalarının tamamlanmasından sonra yapılması öngörülmüş bulunması karşısında, siyasi partilerin konuşmalarının, çizelgede belirlenen esaslar çerçevesinde siyasi partiler arasında ad çekmeye konu edilmesi gerekmektedir. Böylece konuşmalar, ad çekme sonunda oluşacak sıraya göre yapılacaktır.

B) Bugüne kadar yapılan halkoylamalarında ve seçimlerde olduğu gibi, siyasi partiler adına radyo ve televizyonda yapılacak propaganda konuşmalarının uygulama esas ve ilkeleri ile ses ve görüntü alma cihazları ile tespiti ve yayına ilişkin düzenleme kurallarının saptanmasında zorunluluk bulunmaktadır. Gerçekten, 298 sayılı Kanununun 52 nci maddesinin altıncı fıkrası hükmü ile bu yayınların tam bir tarafsızlık ve eşitlik içinde yapılmasının sağlanması görevi, Yüksek Seçim Kurulu ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu'na verilmiştir. Konunun teknik yönüne ilişkin kurallar, TRT yetkilileri ile yapılan görüşmeler ve önceki uygulamalar göz önünde bulundurularak saptanmıştır.

Yüksek Seçim Kurulu ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunun bu yasal görevlerini düzenli ve amaca uygun biçimde yerine getirebilmeleri için uygulamaya ilişkin usul ve esasların önceden saptanarak ilgililere duyurulması zorunlu görülmüştür.

Propaganda konuşmalarının banda kayıt saatleri, banda kayıta teknik zorunlulukların gerektirdiği zaman aralıkları, gerek önceden banda kayıt gerekse (Oto-q) cihazından yararlanmak isteyen siyasi partilerin konuşma metinlerinin TRT'ye teslim zamanı, konuşmasını banda kaydettirmeden canlı yayın yapmak isteyen konuşmacının başvurma zamanı ve benzeri konunun teknik yönlerine ilişkin usul ve kurallar saptanırken TRT yetkilileri ile yapılan ön görüşmeler ve önceki uygulamalar göz önünde tutulmuştur.

Sözü edilen 52 nci maddenin son fıkrasında yer alan "Özel radyo ve televizyonlarda siyasi partilerin propaganda konuşmaları TRT'de uygulanan usul ve esaslara göre yapılır..." hükmü uyarınca, siyasi partilerin TRT dışında ayrıca özel radyo ve televizyonlarda propaganda konuşmaları yapıp yapamayacakları üzerinde durulmuş, böyle bir olanağın sağlanması halinde, aynı maddede siyasi partilere tanınan konuşma sürelerinin aşılabacağı ve bu hususun da kanuna açıkça aykırılık oluşturacağı sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, TRT'de yapılacak propaganda konuşmalarının aynı zamanda özel radyo ve televizyonlarda da yayınlanmasının gerekip gerekmediği değerlendirilmiş, bunların özel

statü ve nitelikleri ile Kanunlarda bu konuda yayın zorunluluğunu öngören açık bir hükmün yer almaması göz önüne alınarak özel radyo ve televizyonlar bakımından böyle bir zorunluluk bulunmamasıyla birlikte, özel radyo ve televizyonların istedikleri takdirde TRT'ye başvurmak ve aşağıda belirtilen ilkelere uymak kaydıyla TRT'de yapılacak propaganda konuşmalarını yayınlamaları uygun görülmüştür.

Ancak; TRT'de yayınlanacak propaganda konuşmalarını yayınlamayan özel radyo ve televizyonlarda, yayın süresince aynı nitelik ve içerikte yayın yapılmasının, Anayasa ve yasalarda belirlenen seçimlerin dürüstlük, eşitlik ve tarafsızlık ilkeleriyle bağdaşmayacağı kuşkusuzdur. Bu bakımdan, TRT'de yapılacak propaganda konuşmaları süresince özel radyo ve televizyonlarda yapılacak yayınlara yukarıda değinilen ilkeler çerçevesinde bazı sınırlamalara gidilmesi zorunlu görülmüştür.

Ulusal nitelikte olan radyo ve televizyonlarla ilgili bu ilkelerin yerel nitelikteki özel radyo ve televizyonlar hakkında da uygulanması benimsenmiştir.

Siyasi partiler adına radyo ve televizyonda yapılacak olan propaganda konuşmalarının Yüksek Seçim Kurulunun görevlendireceği bir Kurul üyesi huzurunda yapılması 298 sayılı Kanunun 55 inci maddesi gereğidir.

Bu konuşmalar siyasi partinin isteğine uygun olarak yayından önce ses ve görüntü cihazı ile tespit edilebilecek, siyasi partiler propaganda konuşmalarının ses ve görüntü tespiti sırasında isterlerse (Oto-q) cihazından da yararlanabileceklerdir. O bakımdan, gerek önceden banda kayıt gerekse (Oto-q) cihazından yararlanmak isteyenlerin konuşma metinlerini belli bir zamanda teslim etmeleri zorunlu bulunduğundan, metinlerin teslim saatleri teknik gerekler göz önünde tutularak belirlenmiş ve ilişik çizelgede gösterilmiştir.

Ayrıca, konuşmasını canlı yayın olarak yapmak isteyenlerin yayın saatinden en az 15 dakika önce Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumundaki Kurulumuz Üyesine başvurmak zorunda olduğu, hangi sebeple olursa olsun bu süreye uymayanların o günkü konuşma haklarını kaybetmiş sayılacakları kabul edilmiştir.

Öte yandan, 298 sayılı Kanunun 52 nci maddesindeki, televizyonda siyasi partiler adına yayınlanacak propaganda konuşmalarında Türk Bayrağı ile parti bayrağı ve konuşmayı yapan kişi dışında hiçbir görüntüye yer verilmeyeceğine; parti bayrağının büyüklüğü ile asılacağı yerin Yüksek Seçim Kurulunca belirleneceğine ilişkin hüküm uyarınca, önceki uygulamalar da göz önünde tutularak, siyasi parti bayrağının (18 x 24 cm.) büyüklüğünde olması, Türk Bayrağı ile siyasi parti bayrağının konuşmacının arkasındaki panoya net olarak görülebilecek biçimde asılmasının uygun olacağı kabul edilmiş, konuşmaların yapılacağı setin, renk ve şekil yönünden Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek esaslara göre Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu tarafından hazırlanması kararlaştırılmıştır.

S O N U Ç:

Açıklanan nedenlerle;

A) 1 – Anayasa değişikliğinin halkoyuna sunulması nedeniyle, Sayın Cumhurbaşkanı ile siyasi partilerin radyo ve televizyonda yapacakları propaganda konuşmalarının toplam sayısının (10) on olduğu dikkate alınarak, konuşmaların TRT yetkilileri ile de görüşülerek oluşturulan ve kura ile saptanarak karara ekli çizelgede gösterilen gün ve saatler ile sıraya göre yapılması gerektiğine,

2 – 298 sayılı Kanunun 54. maddesinde yapılan düzenlemenin, radyo ve televizyonda yayın için başvuran siyasi partiler için öngörülmüş bulunması ve 3376 sayılı Kanunun 5. maddesindeki hüküm karşısında, Cumhurbaşkanınca bir konuşma olarak talep edilen konuşmanın 20 Ekim 2007 Cumartesi gününde saat: 18.00'a kadar yapılabileceğine,

3 – Çizelgede yer alan ve 3376 sayılı Kanunun 5. maddesinin (b) bendinin ikinci fıkrası uyarınca, iktidar partisine ayrılan konuşma dışında kalan öteki konuşmaların; Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve Demokratik Toplum Partisi arasında ad çekmeye konu edilmesine,

4 – Yapılacak konuşmaların, 298 sayılı Kanununun 52. maddesinin bu halkoylaması nedeniyle uygulama olanağı bulunmayan ikinci ve üçüncü fıkraları hükümleri hariç, bu maddenin öteki fıkraları hükümlerine uygun şekilde yapılması ve yayınlanması gerektiğine,

B) 1 – Siyasi parti adına konuşma yapacak temsilcinin (kimlik ve unvanı bilinse bile), banda aldiracağı ya da yayın sırasında doğrudan yapacağı konuşma için temsilci tayin edildiğini gösterir, o siyasi partinin merkez karar ve yönetim kurulu kararına dayalı olarak genel başkan yahut ondan sonra gelen bir yetkili tarafından düzenlenmiş bir belgeyi konuşma gününden önce Yüksek Seçim Kuruluna veya konuşmanın yapılacağı gün TRT’de Kurulumuz adına görevli üyeye vermesi gerektiğine,

2 – Siyasi parti temsilcilerinin yapacağı konuşmanın önceden banda alınıp zamanı geldiğinde banttan yayınlanmasının, o siyasi parti veya temsilcisinin rızasına bağlı olduğuna,

3 – a) Siyasi parti temsilcilerinin propaganda konuşmalarını banda aldırmak üzere hangi gün ve saatlerde, TRT’de Kurulumuz adına görevli üyeye başvuracakları ve (Oto-q) cihazından yararlanmak isteyenlerin konuşma metinlerini TRT’ye teslim saatleri bu kararın eki çizelgede gösterildiğinden, bu konuda ayrıca düzenleme yapılmasına gerek bulunmadığına, çizelgede belirtilen saatlerden sonra başvuranların ses ve görüntülerini banda aldırmaktan vazgeçmiş sayılacaklarına ve o günkü konuşmalarını canlı yayın olarak yapabileceklerine,

b) Bant kaydı için öngörülen süresinin başlangıç saatinde, konuşmacının kaydın yapılacağı stüdyoda çekime başlanabilecek şekilde hazır bulunması gerektiğine, propaganda konuşmalarının her birinin banda kaydı için bu karara ekli çizelgede gösterilen sürede çekimi tamamlayamayan konuşmacının o günkü konuşmasını canlı yayın olarak yapmak zorunda olduğuna,

c) Oto-q cihazına kayıt için öngörülen saatte hem kağıt, hem de CD’de Word ortamında hazırlanarak teslim edilen konuşma metninin cihaza metne uygun olarak tam, noksansız biçimde ve süresinde geçirilmesinin TRT tarafından sağlanması gerektiğine, istediği takdirde ilgili siyasi partinin bir temsilcisinin de bu işlem sırasında hazır bulunabileceğine,

4 – Canlı yayın yapacak konuşmacıların, yayın saatinden en geç 15 dakika önce TRT Kurumundaki Kurulumuz üyesine başvurmak zorunda olduklarına, hangi nedenlerle olursa olsun bu süreye uymayanların o günkü hakkını kaybetmiş sayılacaklarına,

5 – a) Radyo ve Televizyon konuşmalarının TRT-1 Televizyonu ve Radyo 1; Antalya, Diyarbakır, Erzurum, Trabzon, Çukurova radyo istasyonlarında aynı zamanda yayınlanmasına, radyo ve televizyonda yayınlanacak propaganda konuşmalarının her gün hangi saatte, hangi parti adına yapılacağını Türkiye Radyo ve Televizyonları tarafından haber yayınları sırasında önceden duyurulması gerektiğine,

b) Konuşma sırasında radyo ve televizyon vericilerinin bir kısmının arızalanması veya elektrik kesintisi nedeniyle yayın yapılamaz ise, konuşmanın o radyo ve televizyondan tekrar edilemeyeceğine,

c) TRT’ye başvurmak suretiyle TRT’de yapılacak propaganda konuşmalarını yayınlamak isteyen özel radyo ve televizyonların, Anayasa değişikliğinin halka açıklanması ve tanıtılması amacıyla konuşma yapabilecek olan siyasi partilerin tümünün 14 Ekim 2007 ve 20 Ekim 2007 tarihleri arasında ve Sayın Cumhurbaşkanının 20 Ekim 2007 tarihinde yapacakları konuşmaların tamamını aynı saat ve sürelerle bağlı kalınarak eksiksiz ve kesintisiz olarak yayınlatabileceklerine,

d) TRT’de yapılacak propaganda konuşmalarını yayınlamayan özel radyo ve televizyonların, yayın süresince aynı nitelik ve içerikte yayın yapamayacaklarına,

6 – Radyo ve Televizyonda propaganda konuşmalarının, 3376 sayılı Kanuna göre düzenlenen ve 09 Ekim 2007 Salı günü yapılan ad çekme ile belirlenen ve bu karara ekli çizelgede gösterilen zaman ve sıraya göre yapılması gerektiğine, (Birden çok konuşma yapıldığı hallerde, konuşmalar arasında bir dakikalık süre bulunacak ve bu süre içinde vokalsiz müzik kullanılacaktır.)

7 – 298 sayılı Kanununun 52 nci maddesi uyarınca televizyonda yapılacak propaganda konuşmalarında siyasi parti bayraklarının (18 x 24 cm.) büyüklüğünde olmasına, Türk Bayrağı ve siyasi parti bayraklarının konuşmacının arkasındaki panoya ve net olarak görülebilecek biçimde asılmasına, konuşmanın yapılacağı setin, biçim ve renk yönünden Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek esaslara göre Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu tarafından hazırlanmasına,

8 – 298 sayılı Kanununun 52 nci maddesi gereğince, televizyonda yapılacak propaganda konuşmalarında, konuşmacıların baş ve yüz açık olmak üzere erkek konuşmacıların ceket giyme ve kravat takma, bayan konuşmacıların ise tayyör giyme zorunda olduklarına,

9 – Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunca, yapılacak günlük konuşmalarla ilgili bantlar ile canlı yayın bantlarının tüm konuşmalar bitinceye kadar ayrı ayrı, tüm konuşmalar bittikten sonra da tek bir banda alınarak saklanıp korunmasına,

10 – Görevli Kurulumuz Üyelerinin bu karar kapsamına giren konularda gerekli göreceklere önlemleri almaya ve düzenlemeleri yapmaya Kurulumuz adına yetkili olduklarına,

11 – Kararın bir örneğinin Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine, radyo ve televizyonda propaganda hakkından yararlanan siyasi partiler genel başkanlıklarına, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığı ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğüne gönderilmesine ve Resmi Gazetede yayımlanmasına,

9/10/2007 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkanvekili
Ahmet BAŞPINAR

Üye
Necati SÖZ

Üye
Cenker KARAOĞLU

Üye
Hüseyin EKEN

Üye
Bahadır DOĞUSOY

Üye
Mehmet KILIÇ

Üye
Ali EM

Üye
Kırdar ÖZSOYLU

Üye
Sadri BOZKURT

KONUŞMA GÜNLERİ	KONUŞMA SAAT VE SÜRELERİ		KONUŞMANIN KAYDA ALINACAĞI SAAT		OTO-Q CİHAZI İÇİN METİNLERİN TRT'YE TESLİM SAATLERİ
	BİRİNCİ KONUŞMACI	İKİNCİ KONUŞMACI			
15 EKİM 2007 PAZARTESİ	-A- (Milliyetçi Hareket Partisi) 20.00 – 20.10	-D- (Cumhuriyet Halk Partisi) 20.11 – 20.21	-A- (Milliyetçi Hareket Partisi) 15.00 – 16.00	-D- (Cumhuriyet Halk Partisi) 16.00 – 17.10	11.00
16 EKİM 2007 SALI	-B- (Adalet ve Kalkınma Partisi) 20.00 – 20.10	-C- (Demokratik Toplum Partisi) 20.11 – 20.21	-B- (Adalet ve Kalkınma Partisi) 15.00 – 16.00	-C- (Demokratik Toplum Partisi) 16.00 – 17.00	11.00
17 EKİM 2007 ÇARŞAMBA	-C- (Demokratik Toplum Partisi) 20.00 – 20.10	-B- (Adalet ve Kalkınma Partisi) 20.11 – 20.21	-C- (Demokratik Toplum Partisi) 15.00 – 16.00	-B- (Adalet ve Kalkınma Partisi) 16.00 – 17.00	11.00
18 EKİM 2007 PERŞEMBE	-D- (Cumhuriyet Halk Partisi) 20.00 – 20.10	-A- (Milliyetçi Hareket Partisi) 20.11 – 20.21	-D- (Cumhuriyet Halk Partisi) 15.00 – 16.00	-A- (Milliyetçi Hareket Partisi) 16.00 – 17.00	11.00
19 EKİM 2007 CUMA	İktidar Partisi (Adalet ve Kalkınma Partisi) 20.00 – 20.10		15.00 – 16.00 (İktidar Partisi) (Adalet ve Kalkınma Partisi)		11.00
20 EKİM 2007 CUMARTESİ	Cumhurbaşkanı (Saat 18.00'kadar)				

[R.G. 11 Ekim 2007 – 26670]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

KAHRAMAN/Türkiye Davası*

Başvuru No: 60366/00
Strazburg
31 Ekim 2006

OLAYLAR

I. OLAYIN KOŞULLARI

Başvuran, 1974 yılında doğmuştur ve Ankara’da ikamet etmektedir.

1992 yılında, başvuran, Devlet memuru statüsünde hemşire kariyerine başlamıştır. 1993 yılında, başvuran, ordunun hizmetinde çalışan memur statüsüyle Gülhane Askeri Tıp Akademisi’ne göreve verilmiştir.

14 Nisan 1999 tarihinde, Milli Savunma Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu, yasadışı bir örgütün sempaticisi olma sıfatıyla ideolojik ve siyasi faaliyetler yürüterek kurumunun düzenini bozduğu gerekçesiyle, başvuranı memuriyetten çıkarma kararı vermiştir.

18 Haziran 1999 tarihinde, başvuran, zorunlu olarak konu hakkında yetkili olan Askeri Yüksek İdare Mahkemesi (“Yüksek Mahkeme”) önünde bu kararın iptal edilmesi için dava açmıştır. Başvuran, kendi aleyhindeki suçlamalara itiraz etmekte, *Hacı Bektaş-ı Veli* derneğinin üyesi olmadığını bildirmekte (başvuran bir belge sunmuştu) ve yasadışı bir örgüt lehinde yasadışı faaliyetler sürdürmüş olduğunu reddetmektedir. Başvuran suçlamaların hiçbir açık kanıtla desteklenmediklerini ileri sürmektedir. Başvuran, kamu hizmetinde çalışma hakkının kendisinin temel hakkı olduğunu ve mesleğini düzenli ve bilinçli şekilde icra ederken, hiçbir şekilde keyfi olarak görevden alınmasını gerektirecek bir tutumu olmadığını eklemektedir.

2 Ağustos 1999 tarihli cevabi görüşlerinde, Savunma Bakanlığı, ilgilinin işten çıkarılmasının titiz bir soruşturmaya dayandığını ve bununla ilgili belgelerin mahkemeye, Yüksek Mahkemeye ilişkin 1602 sayılı Kanununun 52. maddesine uygun olarak gizlilik kaydıyla sunulduğunu ileri sürmektedir. Memuriyetten çıkarılma, mesleğinin icrasıyla ilgili olarak değil ama başvuran, ideolojik ve siyasi faaliyetler yürüterek kurumun düzenini bozduğu için dayatılmıştır. Öte yandan, temel bir hak oluşturmasına rağmen, kamu hizmetinde çalışma hakkı yükümlülükleri içermektedir ki bunların kötüye kullanımı durumunda biri de memuriyetten çıkarma olan çeşitli cezaları öngördüğü hatırlatılmıştır.

6 Eylül 1999 tarihinde, başvuran yeni bir savunma sunmuştur. Başvuran ilk önce, askeri olmayan statüsünü vurgulayarak ve bu mahkemenin bağımsız ve tarafsız olduğuna itiraz ederek, Yüksek Mahkemenin normal bir idari mahkeme lehine görevsiz kılınmasını talep etmiştir. Başvuran daha sonra kamu düzenine zarar verecek bir tutum benimsemediğini

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir. ve bu durumun kurumu tarafından da kabul edildiğini belirtmiştir. Başvuran, aynı şekilde, görüşleri için cezalandırıldığını ileri sürmektedir ve AİHS'nin garanti altına aldığı özgürlüklerin korunması hakkını vurgulamaktadır. Başvuran kendisine soruşturma sırasında savunma hakkının tanınmadığını beyan etmektedir. Başvuran, AİHS'nin 6, 7, 9, 10 ve 14 maddelerine atıfta bulunmaktadır.

13 Eylül 1999 tarihinde, başvuran, memurların disiplin cezalarının affına ilişkin 28 Ağustos 1999 tarihli 4455 sayılı Kanunun düzenlemeleri uyarınca görevine iadesi için Savunma Bakanlığı'na talepte bulunmuştur. 25 Ekim 1999 tarihinde, Genelkurmay Başkanlığı, başvuranın talebini Kanunun başvurana uygulanamayacağı gerekçesiyle reddetmiştir.

Başvuranın savunmalarına karşı 17 Eylül 1999 tarihinde verdiği cevapta, Savunma Bakanlığı, başvuranın memuriyetten çıkarılmasının mesleğinin icra edilmesiyle ilişkisi olmadığı ve ilgiliye isnat edilen görüşler nedeniyle müdahale edildiği tezine itiraz etmektedir. Savunma Bakanlığı, memuriyetten çıkarılmanın kaynağının bu görüşler nedeniyle gerçekleştirdiği pozitif eylemler olduğunu ileri sürmektedir. Savunma Bakanlığı, suç sayılan olayın askeri idarenin yetki alanına girdiğini ve başvuranın sivil statüsüne ilişkin bir argümana atıfta bulunmanın haklı olmadığını eklemektedir.

12 Ekim 1999 tarihinde, Başsavcının, 1602 sayılı Kanununun 79. maddesi uyarınca, Yüksek Mahkeme nezdinde yaptığı talep üzerine, Yüksek Mahkeme, Savunma Bakanlığı'ndan başvuranın kişisel dosyasını kendisine ulaştırmasını talep etmiştir. 26 Ekim 1999 tarihinde, Genelkurmay yetkilisi, Bakanlığın 18 Ekim 1999 tarihli talebi üzerine sözkonusu dosyayı iletmiştir.

8 Şubat 2000 tarihinde, Yüksek Mahkeme, çoğunluk kararıyla başvuranın memuriyetten çıkarılma kararının iptal edilmesi talebini reddetmiştir. Yüksek Mahkeme kararında, görev uyumsuzluğu ile ilgili ön itirazın dava dilekçesinde veya ilk savunmalarda ileri sürülmesi ve ilgilinin 6 Eylül 1999 tarihli savunmasında yaptığı gibi daha sonradan yapılmaması gerektiğine karar vermiştir. Bunun dışında, Yüksek Mahkeme, başvuranın başarılı mesleki geçmişiyle rağmen, tanıklıklardan, üzerine "gizli" damgası vurulmuş bir zarfın içine konmuş belgelerden ve de Yüksek Mahkemenin talep ettiği belgelerden başvuranın görevini yerine getirdiği sırada siyasi ve ideolojik faaliyetler yürüttüğünün ve aşırı sol bir grubun üyesi olduğunun ortaya çıktığına kanaat getirmiştir. Bu yüzden, memuriyetten çıkarılma kararı Kanuna uygundu. Muhalefet şerhinde, azınlık durumundaki iki hakim,

İlgiliye ve onun mesleki geçmişine ilişkin getirilen suçlamaları destekleyecek durumda olan kanıt yokluğunun altını çizmekteydiler.

10 Mayıs 2006 tarihinde, Hükümet, başvuran hakkında yürütülen soruşturma dosyasını AİHM'ye ilemiştir. Dosya, “komutanın görüşü”, “olayların raporu”, ve altı “ifade tutanağı” gibi belgeler içermektedir. “Olayların raporu”na göre, Alanya’da (Antalya) PKK’ya karşı yürütülen operasyon sırasında, başvuranla aynı görevde çalışan bir hemşirenin [ismi silinmiş olan] tutuklanmasının akabinde bir soruşturma yürütülmesine karar verilmiştir. Özellikle, soruşturma kapsamında dinlenen altı hemşire [isimleri silinmiş olan], başvuranın alevi ve aşırı solcu olduğunu; bu ideolojiyi genç hemşireler arasında yaydığını; dini inançlarının zayıf olduğunu çünkü Allah kavramına ilişkin olarak eleştirel düşünceleri ileri sürdüğünü; klasik kitaplar ve Aziz Nesin’in kitaplarını okuduğunu; *Hacı Bektaş-ı Veli* Derneğinin faaliyetlerine katıldığını ve orada *saz* dersleri aldığını; Sivas olaylarını anma amacıyla gerçekleştirilen 2 Mayıs gösterilerine katıldığını beyan etmişlerdir. Başvuran, kendisine karşı ileri sürülen olayları reddetmiştir. Başvuran, “ifade tutanağında” ne alevi ne de aşırı solcu olduğunu, okumayı sevmediğini, sözkonusu Derneğin üyesi olmadığını beyan etmiştir. Aynı şekilde, bir belgede, başvuranın kişisel dosyasında daha önce ceza aldığına dair hiçbir ibare olmadığı belirtilmiştir.

HUKUK AÇISINDAN

I. AİHS’NİN 6 § 1 MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, dosyada bulunan ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin kararının temelini oluşturan belgelerin kendisine iletilmemesinin taraflar arasındaki dengeyi bozduğunu ileri sürmektedir. Başvurana göre, silahların eşitliği ilkesi ihlal edilmiştir. Başvuran, burada, AİHS’nin 6 § 1 maddesinin ihlal edildiği kanaatinde.

Hükümet görüş bildirmemektedir.

1. *İlgili ilkeler*

Her hukuk ve ceza davasının, usule ilişkin yönleri de dahil olmak üzere çekişmeli bir nitelik taşıması ve de taraflar arasında silahların eşitliğini garanti altına alması gerekmektedir: bu, adil yargılanma hakkının temel unsurlarından biridir.

Çekişmelilik ilkesi uyarınca yargılanma hakkı, taraflar için, diğer tarafın oluşturduğu görüşlerden veya sunduğu kanıtlardan haberdar olma ve bunlar hakkında tartışabilme olanağını içermektedir (bkz, diğerleri arasında, hukuki usüle ilişkin olarak : *Vermeulen-Belçika*, 20 Şubat 1996 tarihli karar, *Lobo Machado-Portekiz*, 20 Şubat 1996 tarihli karar, *Nideröst-Huber-İsviçre*, 18 Şubat 1997 tarihli karar, *Kress-Fransa*, 39594/98 no’lu karar, *Yvon-Fransa*, 44962/98 no’lu karar ve *Prikyan ve Angelova-Bulgaristan*, 44624/98 no’lu, 16 Şubat 2006 tarihli karar; cezai usüle ilişkin olarak : *Brandstetter-Avusturya*, 28 Ağustos 1991 tarihli, A serisi 211 no’lu karar, *Fitt-İngiltere*, 29777/96 no’lu karar, ve *Jasper-İngiltere*, 27052/95 no’lu, 16 Şubat 2000 tarihli karar).

Bu prensip, tarafların sunduğu görüşler ve belgeler için geçerlidir, ama bir de Hükümet komiseri gibi bağımsız bir memur (*Kress*, ve, *APBP-Fransa*, 38436/97 no’lu, 21 Mart 2002 tarihli karar), bir idare (*Krčmář ve diğerleri-Çek Cumhuriyeti*, 35376/97 no’lu 3 Mart 2000 tarihli karar) veya sözkonusu kararı veren mahkeme tarafından sunulan görüşler ve belgeler için de geçerlidir (*Nideröst-Huber*).

Aynı şekilde, AİHS'nin, her şeyden önce tarafların çıkarlarını ve adaletin iyi şekilde idare edilmesini korumayı amaçlayan 6 § 1 maddesinin altını çizmek gerekir (bkz, *mutatis mutandis*, *Acquaviva-Fransa*, 21 Kasım 1995 tarihli, A serisi 333-A no'lu karar), bunların, bir belgenin kendilerinin yorumunu gerektirdiği kanaatinde olup olmadıklarını belirtme imkanları olmalıdır. Özellikle, kişilerin adaletin işleyişine güvenmesi buna bağlıdır: sözkonusu güven, diğerleri arasında, dosyadaki her belge hakkında görüş bildirebilme güvencesine dayanmaktadır (bkz *Nideröst-Huber*, ve *F.R.-İsviçre*, 37392/97, 28 Haziran 2001 tarihli karar).

Öte yandan, hakim kendisi de, özellikle bir itirazı reddettiği veya re'sen ele alınan bir gerekçeye dayanarak bir uyuşmazlığı çözdüğü zaman çekişmelilik ilkesine uymak zorundadır (*Skondrianos-Yunanistan*, 63000/00, 74291/01 ve 74292/01 no'lu, 18 Aralık 2003 tarihli kararlar, ve *Clinique des Acacias ve diğerleri-Fransa*, 65399/01, 65406/01, 65405/01 ve 65407/01 no'lu, 13 Ekim 2005 tarihli kararlar).

2. Bu ilkelerin uygulanması

Davada, bir disiplin soruşturmasının akabinde, askeri hastanede çalışan başvuran, sivil hemşire olarak yürüttüğü görevinden alınmıştır. İlgili tarafından yapılan iptal başvurusu Askeri Yüksek İdare Mahkemesi tarafından reddedilmiştir.

Aslında, 2 Ağustos 1999 tarihinde, cevaben verdiği savunmalar sırasında, Savunma Bakanlığı, 1602 sayılı Kanunun 52. maddesi uyarınca idari soruşturma dosyasını Yüksek Mahkemeye gizlilik kaydıyla iletmıştır. Öte yandan, 26 Ekim 1999 tarihinde, 1602 sayılı Kanunun 79. maddesi uyarınca, başvuranın kişisel dosyası, Başkanın talebi üzerine, Başsavcının talebini takip ettiren Yüksek Mahkemeye iletilmiştir. Yüksek Mahkemenin kararından, başvuranın talebinin, Savunma Bakanlığı tarafından üzerinde “gizli” damgası taşıyan bir zarfın içine konmuş bilgi ve belgelere ve de idari soruşturma kapsamında elde edilen ifadelerle dayanarak reddedildiği ortaya çıkmaktadır.

Başvuran, boş yere, soruşturma sırasında savunma hakkına saygı gösterilmemesine itiraz etmiştir.

AİHM, bir ceza yargılama usulü kapsamında, ilgili kanıtların açığa vurulması hakkının mutlak olmadığını söylediğini hatırlatmaktadır. Bir ceza davasında, sanığın haklarıyla dengelenmesi gereken, milli güvenlik veya misilleme riski altında olan şahitleri koruma veya soruşturma metotlarını gizli tutma gerekliliği gibi karşılıklı çıkarlar olabilir. Bazı durumlarda, başka bir bireyin temel haklarını korumak için veya önemli bir kamu yararını korumak için bazı kanıtları savunmanın bilgisine sunmamak gerekebilir. Bununla birlikte, AİHS'nin 6 § 1 maddesi uyarınca, yalnızca, savunma haklarını sınırlayıcı kesinlikle gerekli olan önlemler meşrudur (*Van Mechelen ve diğerleri-Hollanda*, 23 Nisan 1997 tarihli karar). Üstelik, sanığa adil bir yargılanma garanti edilmek isteniyorsa, haklarının sınırlanmasıyla savunmaya çıkarılan her zorluk hukuki makamların önünde izlenen yargılama usulüyle yeterince telafi edilmelidir (*Doorson-Hollanda*, 26 Mart 1996 tarihli karar, *Van Mechelen ve diğerleri*, *Fitt*, ve *Jasper*). AİHM'e göre, bu şekil ilkelerin olaya, başvuran için, - ağır disiplin suçları kayıtlarına dayalı memuriyetten çıkarılma olayı- uygulanmaları gerekir (bkz, *mutatis mutandis*, *Fitt*).

Hükümetin, başvuranın memuriyetten çıkarılmasına ilişkin idari yargılama usulü sırasında soruşturma dosyasının açığa çıkarılmamasını haklı gösterecek hiçbir argüman sunmadığını belirtmek gerekmektedir. Zaten, bu dosya, milli güvenliğe veya misilleme riski altındaki tanıkları koruma veya soruşturma metotlarını gizli tutma gerekliliğine bağlı

zorunluluklarla bu şekil bir uygulamayı haklı gösterebilecek hiçbir unsur içermemektedir. Öte yandan, bu uygulamada, çekişmelilik ilkesinin ve silahların eşitliği ilkesinin gereklerini yerine getirmek için başvuranın çıkarlarını korumaya uygun garantiler bulunmamaktadır (bkz, *mutatis mutandis*, *Fitt*, ve *Jasper*). Aslında, uyuşmazlık konusu karar sadece “gizli” olarak sınıflanmış olan soruşturma dosyasına dayanılarak alınmıştır.

Savunma Bakanlığı tarafından iletilen belge ve bilgilerin uyuşmazlık sonucu hakkında temel bir önemi olduğunu şüphesizdir. Ama ilgilinin yargılama usulünde kazanmayı umduğu şey ve soruşturma dosyasındaki belge ve bilgilerin niteliği göz önüne alınca, başvuranın Yüksek Mahkemenin kararını vermesinden önce bunlara cevap vermesinin imkansızlığı onun adil yargılanma hakkını hiçe saymıştır (*J.J.-Hollanda*, 27 Mart 1998 kararı).

Sonuç olarak, çekişmelilik ilkesi ve taraflar arasındaki silahların eşitliği garantisine uymak -AİHS'nin 6 § 1 maddesi bakımından adil yargılanma hakkının temel yönlerinden biri-başvuranın, Savunma bakanlığının sunduğu bilgiler hakkında yorum yapma olanağını gerektirmekteydi. Oysa ki, bu imkan başvurana, 1602 sayılı Kanunun 52. maddesi uyarınca dosyanın açığa çıkmasını reddetmek için verilmemiştir.

AİHM, AİHS'nin 6 § 1 maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

II. AİHS'NİN 10. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, memuriyetten çıkarılmasının, kişisel ve siyasi inançlarına ve bazı yasal eylemlere dayandığı gerekçesiyle, AİHS'nin 10. maddesinin ihlalini teşkil ettiğinden yakınmaktadır.

Hükümet, askeri bir kurumu seçmekle başvuranın en başından böyle bir yapıyı yöneten kurallara uymayı kabul ettiğini belirtmektedir. AİHM'in konuyla ilgili içtihadına dayanarak, Hükümet, memur statüsünde olmasından dolayı, ilgilinin Devlete özel bir güven ve dürüstlük bağıyla bağlı olduğunu ileri sürmektedir. Başvuran, kurumun bünyesinde ve dışarısında sözkonusu faaliyetleri yürüterek bu bağı koparmıştır. Hükümet, olayın durumunun özel koşullarına vurgu yapmaktadır ve en yüksek askeri hiyerarşi üyeleriyle sıkı ilişki içinde olan ve onların gizli sağlık dosyalarına ulaşabilen başvuranın eylemlerine ilişkin olarak, makamların dikkatli olmaları gerektiğinin altını çizmektedir. Öte yandan, *Grigoriades-Yunanistan* (25 Kasım 1997 tarihli karar) kararındaki başvurudan farklı olarak, başvurana cezai müeyyide uygulanmamıştır.

Başvuran, sözde inançları ve yasal, kültürel ve sosyal bazı aktivitelere katıldığı için cezalandırıldığını ileri sürmektedir. Başvuran, PKK gibi yasadışı örgütlerin eylemlerine katılım veya yardım veya bu örgüte sempati duyma şeklindeki kendisine isnat edilen olayların Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil ettiğini, oysaki kendisine karşı hiçbir kovuşturma başlatılmadığını belirtmektedir. Başvuran, bu askeri hastanede, meslek ahlakına değin kurallara uyararak on yıla yakın bir süre boyunca çalıştığının ve üstlerinin güvenini sarsmaya elverişli ve doğruluk gereğiyle uyumsuz hiçbir tutumu olmadığını altını çizmektedir. Başvurana göre, iç hukuktaki yargılama usulü sırasında kendisine iletilmeyen ve Yüksek Mahkemenin karar verirken dayanak aldığı idari soruşturma dosyası sadece dayanaktan yoksun suçlamalar içermektedir.

AİHM, mevcut başvuruyla ortaya konan temel hukuki sorunun, memuriyetten çıkarılma kararının iptal edilmesi talebinin AİHS'nin 6. maddesi uyarınca adil bir yargılanmanın sonunda reddedilip reddedilmediğinin bilinmesine ilişkin olduğu kanaatindedir. Yukarıda AİHM'nin sonuç olarak vardığı, bu maddenin ihlal edildiği tespiti göz önüne alınca, AİHM, bu şikayeti ayrı olarak incelemeye gerek olmadığı kanaatindedir (bkz, *mutatis mutandis*, *Sadak ve diğerleri-Türkiye*, 29900/96, 29901/96, 29902/96 ve 29903/96 no'lu kararlar).

III. AİHS'İNİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Zarar

Başvuran, miktarı 50 688 Euro olarak belirlediği maddi bir zarara maruz kaldığını iddia etmektedir. Bu miktar, başvuranın işsiz olduğu 14 Mayıs tarihinden 10 Kasım 1999 tarihine kadar olan dönemdeki gelir kaybına ve takip eden dönemdeki gelir farkına denk gelecekti. Bunun dışında, başvuran, aynı şekilde miktarını 30 000 Euro olarak belirlediği manevi zararının tazmini talep etmektedir.

Hükümet, bu taleplere karşı çıkmaktadır.

AİHM, adil tazmini desteklemenin tek dayanağının davada, başvuranın AİHS'nin 6 § 1 maddesinin öngördüğü garantilerden yararlanamaması hususunda bulunduğunu ortaya çıkarmaktadır. Kuşkusuz, AİHM, tersi durumda davanın sonucunun ne olabileceği hakkında yorum yapamaz. Buna karşılık, AİHM, başvuranın mevcut kararda belirtilen ihlal tespitinin yeterli olmadığı bir miktar manevi zarara maruz kaldığı kanaatindedir. AİHM, AİHS'nin 41. maddesinin öngördüğü gibi hakkaniyetle karar vererek, manevi tazminat adı altında 6 500 Euro ödenmesine karar vermektedir.

B. Masraf ve harcamalar

Başvuran, temsil edilmesine ilişkin masraf ve harcamalar adı altında toplam 7 600 Euro talep etmektedir. Başvuran, temsilcisiyle imzaladığı, dava kazanılması halinde, 5 000 Euro tutarındaki miktarın ödenmesini öngören ücret sözleşmesini sunmuştur.

Hükümet, bu talebe karşı çıkmaktadır.

Elindeki unsurlara dayanarak karar veren AİHM, bütün masraflar için, Avrupa Konseyi tarafından sağlanan adli yardım adı altında ele geçen 715 Euro miktardan düşülmek üzere ilgiliye 4 000 Euro ödenmesine karar vermektedir.

C. Gecikme faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU NEDENLERLE, AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

1. AİHS'nin 6 § 1 maddesinin ihlal edildiğine;
2. AİHS'nin 10. maddesine ilişkin şikayetin incelenmesine gerek olmadığına;
 1. a) AİHS'nin 44 § 2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek üzere Savunmacı Hükümet tarafından başvurana:
 - i. Manevi zarar için 6 500 Euro (altı bin beş yüz Euro);
 - ii. Masraf ve harcamalar için, Avrupa Konseyi tarafından adli yardım olarak verilen 715 Euro (yedi yüz on beş Euro) düşülerek 4 000 Euro (dört bin Euro) ödenmesine;
 - iii. Söz konusu miktarların, yansıtılabilecek her türlü vergiden muaf tutulmasına;
 - b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz uygulanmasına;
4. Adil tazmine ilişkin diğer taleplerin reddine;

karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3 maddesine uygun olarak 31 Ekim 2006 tarihinde yazıyla bildirilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

MEHMET EMİN YILDIZ VE DİĞERLERİ/Türkiye Davası*

Başvuru No:60608/00

Strazburg

11 Nisan 2006

OLAYLAR

Başvuranlar, 1951 doğumlu Mehmet Emin Yıldız, 1948 doğumlu Ragıp Zarakolu, 1974 doğumlu Erdal Taş, 1956 doğumlu Hüseyin Akyol, 1977 doğumlu Metin Dağ, 1950 doğumlu İsmail Göldaş, 1944 doğumlu Veysi Kemal Sarisözen, 1970 doğumlu İsmet Bakaç, 1977 doğumlu Mevlüt Bozkur, 1975 doğumlu Mehmet Burtakuçin, 1958 doğumlu Kadri Kaya, 1976 doğumlu Naif Kılıç, 1979 doğumlu Nevroz Kurt, 1978 doğumlu Abdul Vahap Taş ve 1978 doğumlu Arslan Laleş İstanbul'da ikamet etmektedirler.

M. Emin Yıldız, *2000'de Yeni Gündem* adlı ulusal gazetenin sahibidir. Hem kendi hem de gazete adına ve merkezi İstanbul'da olan ve sözkonusu gazeteyi yayınlayan *Ada Basın Yayın ve Yayıncılık Sanayi Limited Şirketi* adına başvuruda bulunmuştur.

Diğer başvuranlar, olayların meydana geldiği dönemde sözkonusu gazetede çalışmaktaydı.

2000'de Yeni Gündem adlı gazete ilk defa 27 Mayıs 2000 tarihinde çıkmıştır.

Olağanüstü Hal (OHAL) Bölge Valisi 25 Ekim 1983 tarihli ve 2935 sayılı OHAL Kanunu'nun 11 –e maddesinde yer verilen yönergelere dayanarak, 1 Haziran 2000 tarihinde zaman sınırı belirtmeksizin, sözkonusu gazetenin ilgili bölgeye girişini, dağıtılmasını ve satılmasını yasaklayan bir kararname çıkarmıştır.

Sözkonusu bu karar, 2 Haziran 2000 tarihinde gazetenin Diyarbakır sorumlusu Bozkur'a posta yoluyla tebliğ edilmiştir.

Dava konusu gazetenin dağıtılmasından sorumlu *Birleşik Basın Dağıtım Şirketi*'ne de belirtilmeyen bir tarihte sözkonusu yasaklama kararı tebliğ edilmiştir.

Gazetenin Basın-Yayın Genel Müdürü Zarakolu, 3 Haziran 2000 tarihinde, dava konusu Valilik kararına karşı başvuruda bulunmuştur. Zarakolu, bunun için, dava konusu gazetenin yasaklanması kararının, ifade ve haber alma özgürlüğünü ihlal ettiğini ileri sürmektedir. Aynı şekilde, sınır bölgelerde gazetenin girişini ve dağıtılmasını engelleyerek OHAL bölgesinin dışına da yasaklamanın genişletilmesine itiraz etmektedir. Başvurusu kabul edilmemiştir.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

HUKUK AÇISINDAN

I. AİHS'İNİN 10. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuranlar, OHAL bölgesinde 2000'de *Yeni Gündem* adlı gazetenin girişinin ve dağıtılmasının yasaklanmasının, AİHS'nin 10. maddesi ihlal edilerek haber ve fikir alma özgürlüğü haklarına haksız yere müdahale oluşturduğunu savunmaktadırlar.

Hükümet bu iddiaya itiraz etmektedir.

AİHM, 10. maddenin, ne güdülen amacın niteliği ne de sözkonusu özgürlükten faydalandığı sırada tüzel ya da gerçek kişilerin oynadığı role göre ayırım yapmayarak, "her kişiye" ifade özgürlüğü sağladığını hatırlatmaktadır (Bkz. *mutatis mutandis*, *Casado Coca-İspanya*, 24 Şubat 1994 tarihli karar, A serisi no: 285, s. 16-17, § 35). 10. madde hükümleri, haberin içeriğinin yanısıra dağıtılış şekilleri ile de ilgilidir. Zira bunlara getirilecek her türlü kısıtlama, haber alma ve verme hakkını etkilemektedir (Bkz. *mutatis mutandis*, *Autronic AG-İsviçre*, 22 Mayıs 1990 tarihli karar, A serisi no: 178, s. 23, § 47).

Ayrıca AİHM, *Çetin ve diğerleri-Türkiye* davasında benzer olaylar hakkında karar verme olanağının olduğunu ve bu nedenle farklı bir sonuca varmak için hiçbir neden görmediğini vurgulamaktadır. AİHM, böylece, yayının idari yollardan yasaklanması konusunda adli denetim yoksunluğunun, olası kötüye kullanımları engellemek için yeterli güvencelerden başvuranları mahrum bıraktığına kanaat getirmektedir. Dolayısıyla AİHM, sözkonusu bu değerlendirmeler ışığında, 430 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 -a ve 2935 sayılı Kanun'un 11 -e maddelerinin getirdiği müdahalenin ve bu davada uygulanmasının, "demokratik bir toplumda gerekli" olarak değerlendirilemeyecekleri ve arandığı amaç gerekliliklerini aştıkları sonucuna varmaktadır.

Dolayısıyla AİHS'nin 10. maddesi ihlal edilmiştir.

II. AİHS'İNİN 13. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuranlar, OHAL Valisi kararına karşı başvuruda bulunmanın imkansızlığının, AİHS'nin 13. maddesi tarafından güvence altına alınan etkin başvuru hakkına ters düştüğünü savunmaktadırlar.

Hükümet, başvuranlarının iddialarına itiraz etmektedir.

AİHM, AİHS'nin 13. maddesinin Sözleşmede yer aldığı şekliyle hak ve özgürlüklerden faydalanmayı sağlayan, iç hukukta bir başvuru yolunun bulunmasını güvence altına aldığını hatırlatmaktadır. Bu hüküm, Sözleşmeye dayanan "savunulabilir şikayet" in içeriğini incelemeye ve uygun telafi yolunu sunmaya yetkili kılan iç başvuru yolunun bulunmasını gerekli kılmaktadır (Bkz. *Kudla-Polonya*, no: 30210/96, § 157, AİHM 2000-XI). 13. maddenin Sözleşmeciler Devletlere getirdiği yükümlülüğün içeriği, başvuranın şikayetine niteliğine göre değişmektedir. Ancak 13. maddenin gerekli kıldığı başvuru yolu, hukukta olduğu kadar uygulamada da "etkin" olmalıdır (Bkz. örneğin, *İlhan-Türkiye*, no: 22277/93, § 97, AİHM 2000-VII).

Dava konusu gazete aleyhinde OHAL Valisi tarafından alınan tedbire ulusal mahkeme önünde itiraz etmek için iç hukukta başvuru yolunun bulunmaması gözönüne alındığında, AİHM, bu davada AİHS'nin 13. maddesinin ihlal edildiğine kanaat getirmektedir.

II. AİHS'İNİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tazminat

Mehmet Emin Yıldız ve *ADA Basın Yayın ve Yayıncılık Sanayi* ortaklaşa dava konusu gazetenin yayınlanmasının yasaklanmasından doğan maddi zararın karşılanması için 38.000 Euro ve manevi zararlarının karşılanması için ise 10.000 Euro istemektedirler.

Diğer başvuranlar ise her birinin 2.000 Euro tutarında maddi zarara ve 3.000 Euro tutarında manevi zarara uğradığını iddia etmektedirler.

Hükümet, bu iddialara itiraz etmekte ve başvuranların iddia edilen zararları destekleyecek hiçbir kanıt sunmadıklarını savunmaktadır.

AİHM, elinde bulunan unsurları gözönüne alarak dava konusu gazetenin olası satışları üzerinde görüş bildiremeyeceği kanaatine varmaktadır. İddia edilen manevi zarar konusunda ise AİHM, hakkaniyete uygun olarak ve konuya ilişkin içtihadı ışığında, başvuranlara ortaklaşa 7.500 Euro ödenmesinin makul olduğuna kanaat getirmektedir.

B. Masraf ve Harcamalar

Başvuranlar masraf ve harcamalar adı altında 5.110 Euro istemektedirler. Başvuranlar kanıt olarak masraflara ilişkin makbuzları ve avukatlarının ücret makbuzunu sunmaktadırlar.

Hükümet iddialara itiraz etmektedir.

AİHM, hakkaniyete uygun olarak, 1.500 Euro'dan Avrupa Konseyi'nin adli yardım adı altında ödediği 685 Euro düşürülerek, kalan miktarın ödenmesinin makul olduğuna kanaat getirmektedir.

C. Gecikme Faizi

Gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puan eklenecektir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, MAHKEME, OYBİRLİĞİYLE,

1. AİHS'nin 10. maddesinin ihlal edildiğine;
2. AİHS'nin 13. maddesinin ihlal edildiğine;
3. . a) Bu kararın, AİHS'nin 44§2 maddesine göre kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden YTL'ye çevrilmek üzere Savunmacı Hükümet'in başvuranlara,
 - i. manevi tazminat için 7.500 (yedi bin beş yüz) Euro;
 - ii. masraf ve harcamalar için 1.500 (bin beş yüz) Euro'dan adli yardım adı altında alınan 685 Euro düşürülerek kalan miktarı *ödemesine*;
 - iii. miktara yansıtılabilecek her türlü vergiden muaf tutularak *ödemesine*;
- b) Belirtilen süre bitiminden ödemenin yapıldığı tarihe kadar geçen süre için, yukarıda belirtilen tutara, Avrupa Merkez Bankası'nın kredi faiz oranına üç puan eklemek suretiyle gecikme faizi *uygulanmasına*;
4. Hakkaniyete uygun tazminata ilişkin diğer taleplerin reddine *karar vermiştir*.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve 11 Nisan 2006 tarihinde, İktüzüğün 77. maddesinin 2 ve 3. fıkraları uyarınca yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

KİPER/Türkiye*

Başvuru No. 44785/98
Strazburg
23 Mayıs 2006

USUL

Davanın nedeni, Türk vatandaşı Nihat Kiper'in ("başvuran"), İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerinin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("AİHS") eski 25. Maddesi uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na ("Komisyon") 25 Mart 1999 tarihinde yapmış olduğu 44785/98 no'lu başvurdur.

Adli yardım verilen başvurunu, Diyarbakır Barosu'na bağlı avukat M. Vefa temsil etmiştir.

OLAYLAR

DAVANIN OLAYLARI

1970 doğumlu başvuran, başvuru yaptığı tarihte Adıyaman Cezaevi'nde hapis cezasını çekmekteydi.

Başvuran, 19 Mart 1993 tarihinde yakalanıp gözaltına alınmış, 30 Mart 1993 tarihinde ise Siverek Suçüstü Mahkemesi huzuruna çıkarılmıştır. Siverek Suçüstü Mahkemesi, başvuranın tutukluluk halinin devamına karar vermiştir.

Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığı, 21 Mayıs 1993 tarihinde, başvuranı evinde PKK üyeleriyle silah ve patlayıcı saklamak ve toplantılar düzenlemekle

itham eden bir iddianame hazırlamıştır. Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığı, başvuranın, Türk Ceza Kanunu'nun 168 § 2. Maddesi ve 3713 Sayılı Kanun'un 5. Maddesi uyarınca suçlu bulunup, cezalandırılmasını talep etmiştir.

Belirlenemeyen bir tarihte, başvuran ve beraberindeki 60 sanık aleyhinde, Diyarbakır 3 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde cezai takibat açılmıştır.

Diyarbakır 1 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi, 29 Aralık 1993 tarihinde, diğer 44 sanığın cezai takibatını başvuranınkiyle birleştirmeye karar vermiştir.

Yapılan her duruşmanın sonunda, mahkeme, resen ya da başvuranın talebi üzerine, başvuranın tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmasını değerlendirip, reddetmiştir.

27 Mart 1997 tarihinde, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvuranı suçlu bulup, on iki yıl altı ay hapis cezasına mahkum etmiş, ayrıca ömür boyu kamu hizmetlerinden men etmiştir. Mahkeme, kararında, *inter alia*, başvuranın örgüte korkudan yardım ettiğini belirtmiş olmasına rağmen, yine başvuranın, örgütle sürekli bir hiyerarşik ve organik ilişki içinde olduğunu saptandığını belirtmiştir. Bu bakımdan, mahkeme, diğer sanıkların verdikleri ifadelerin yanısıra, bulunan silah ve diğer malzemeler gibi kanıtlara da başvurmuştur.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi ayrıca, kararın mahkemede okunduğu sırada, başvuranın diğer sanıklarla beraber “*Biji Serok Apo, Biji PKK ve Biji ERNK¹*” diye bağırıldığını kaydetmiştir.

17 Haziran 1998 tarihinde, Yargıtay, ilk derece mahkemesinin başvuran hakkındaki kararını onamıştır.

HUKUK

I. AİHS’İN 6. MADDESİ’NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, kendisini yargılayıp suçlu bulan Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin yargıç heyetinde askeri bir hakimin bulunması nedeniyle, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından adil biçimde yargılanmadığı hususunda şikayette bulunmuştur. Ayrıca gözaltında tutulduğu sırada, avukat yardımından yararlanma hakkından mahrum bırakıldığını belirtmiştir. Son olarak başvuran, aleyhinde açılan cezai takibatın süresinin uzunluğunun haddinden fazla olduğunu iddia etmiştir. Başvuranın AİHS'nin 6. Maddesi'nde dayandığı ilgili kısımlar aşağıdaki gibidir:

“Herkes,... cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda... yasayla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde... görülmesini istemek hakkına sahiptir.”

Her sanık en azından aşağıdaki haklara sahiptir:

c) Kendi kendini savunmak veya kendi seçeceği bir savunmacının yardımından yararlanmak...”

A. Kabul edilebilirlik

AİHM, başvurunun bu kısmının, AİHS'nin 35 § 3. Maddesi çerçevesinde dayanaktan yoksun olmadığını, ayrıca başka açılardan da kabul edilebilir olduğunu kaydetmektedir. Bu nedenle başvurunun kabul edilebilir olduğu beyan edilmektedir.

B. Esaslar

1. Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin bağımsızlığı ve tarafsızlığı

¹ Kürtçe olarak, yaşasın Apo, yaşasın PKK ve yaşasın ERNK.

AİHM bu davadakine benzer meselelerin konu olduğu çok sayıda davayı incelemiş ve AİHS'nin 6 § 1. Maddesi'nin ihlal edildiği sonucuna varmıştır (bkz. *Özel*, yukarıda belirtilen, §§ 33-34 ve *Özdemir – Türkiye*, no. 59659/00, §§ 35-36, 6 Şubat 2003).

Bu davaya baktığımızda, AİHM, Hükümet'in, davanın seyrini değiştirebilecek herhangi bir delil ya da argüman sunmadığı kanısındadır. AİHM, -Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde hakkında "ulusal güvenlik"le ilgili suçlardan ötürü dava açılmış bulunan- başvuranın, içlerinde askeri bir yargıcın da bulunduğu bir yargıç heyetince yargılanmasıyla ilgili endişeye kapılmasının anlaşılır olduğunu gözönünde tutmaktadır. Bu nedenle, başvuran, Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin davanın niteliğiyle hiçbir ilgisi olmayan hususların gereksiz yere tesirinde kalabileceğinden meşru olarak korkabilir. Dolayısıyla, başvuranın, bu mahkemenin bağımsızlığı ve tarafsızlığıyla ilgili tereddütleri, tarafsız bakılarak haklı görülebilir (bkz. *İncal – Türkiye*, 9 Haziran 1998 tarihli karar, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-IV, s. 1568, § 72, *in fine*).

Sonuç olarak, AİHM, başvurunu yargılayıp suçlu bulan Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin, AİHS'nin 6 § 1. Maddesi çerçevesinde bağımsız ve tarafsız bir mahkeme olmadığına karar vermiştir. Dolayısıyla, bu madde ihlal edilmiştir.

2. Yargılamanın Hakkaniyete Uygunluğu

AİHM, başvuranın bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından adil biçimde yargılanma hakkının ihlal edildiğinin tespit edildiğini gözönünde tutarak, AİHS'nin 6. maddesi uyarınca, yargılamanın ulusal mahkemelerdeki hakkaniyete uygunluğuyla ilgili diğer şikayetin incelenmesinin gerekli olmadığına karar vermiştir (bkz. diğerlerinin yanı sıra *İncal*, yukarıda bahsedilen, § 74 ve *Ükünç ve Güneş – Türkiye*, no. 42775/98, § 26, 18 Aralık 2003).

3. Cezai takibat süresinin uzunluğu

Gözönünde bulundurulacak süre konusunda uyuşmazlık bulunmamaktadır. Taraflar, bu sürenin, başvuranın yakalanıp gözaltına alındığı tarih olan 19 Mart 1993 tarihinde başladığı ve Yargıtay'ın Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin başvuran hakkındaki kararını onadığı tarih olan 17 Haziran 1998 tarihinde sona erdiği konusunda mutabıktır. AİHM'nin başka yönde karar vermek için gerekçesi yoktur. Dolayısıyla, sözkonusu süre, iki mahkeme huzurunda, beş yıl üç ayı kapsamaktadır.

Hükümet, bu dava koşullarında, cezai takibat süresinin uzunluğunun makul olamayacak kadar uzun olduğu kanısına varılamayacağını ileri sürmektedir. Bununla ilgili olarak, diğer sanıkların sayısı ile delil toplamak için harcanan süreye göndermede bulunmuştur. Hükümet, ilk derece mahkemesinin nihai kararının doksan sekiz sayfadan ibaret olduğunu belirtmiştir.

Başvuran Hükümet'in iddialarına itiraz etmiştir. Başvuran, özellikle, Cumhuriyet Savcısı'nın 1994 yılında esaslara ilişkin görüşlerini belirtmiş olduğunu ve o tarihten sonra kendisiyle ilgili hiçbir yeni delilin sunulmadığını ifade etmiştir. Başvuran, mahkemenin, diğer sanıklardan "itirafçı" olmalarını istemesi nedeniyle, yargılamanın uzamasının tek nedeninin siyasi olduğunu iddia etmiştir. Takibatı hızlandırmak için, mahkemenin, davaları ayırabileceğini iddia etmiştir.

AİHM, takibat süresinin uzunluğunun makul olup olmasının, davanın koşulları ışığında ve davanın içtihadınca belirlenen ölçütlerle, özellikle davanın karmaşıklığı,

başvuranın ve ilgili mercilerin tavrı ve anlaşmazlığı bulunan başvuranın kaybedebileceklerine bağlı olarak değerlendirilmesi gerektiğini yinelemektedir (diğerlerinin yanı sıra bkz. *Sekin ve Diğerleri – Türkiye*, no. 26518, § 35, 22 Ocak 2004 ve *Kranz – Polonya*, no. 6214/02, § 33, 17 Şubat 2004).

AİHM, doksan beş sanığın cezai takibatının sözkonusu olması nedeniyle davanın bir dereceye kadar karmaşık olmasına rağmen, bunun takibatın süresinin uzunluğunu başlı başına mazur gösterdiğinin söylenemeyeceği kanısındadır.

Başvuranın tavrıyla ilgili olarak, AİHM, başvuranın, takibat süresinin uzamasına katkısının bulunduğu dair bir belirti gözlemlememiştir. Hükümet bunun aksini savunmamıştır.

AİHM, ulusal makamların tavrıyla ilgili olarak, bu makamlara atfedilebilecek önemli bir erteleme süresi bulunduğunu gözlemlemiştir. Bu bakımdan, başvuran ve diğer sanıklar aleyhinde açılan davanın fiili koşulları, Cumhuriyet Savcısı'nın esaslara ilişkin görüşlerini sunduğu tarih olan 28 Aralık 1994 tarihinde belirtilmiştir. Buna bakılmaksızın, takibat, iki yıl iki ay sürmüştür. AİHM'nin 341 Sayılı Kanun'dan yararlanmak isteyen diğer bazı sanıklar nedeniyle takibatın uzadığını ve bunun sonucunda, mahkemenin bu sanıkların ek savunmalarını almak için usule ilişkin çeşitli kararlar alması gerektiğini kaydettiği bilinmektedir (bkz. kararın tamamında 16. paragraf). Öte yandan, dava dosyasından, sözü edilen bu sanıkların ek savunmalarının, bundan önceki ceza davasının diğer olaylarını aydınlatma adına hiçbir amaca hizmet etmediği anlaşılmaktadır. Bu nedenle Cumhuriyet Savcısı, 30 Ekim 1996 tarihinde, 341 Sayılı Kanun'un uygulanmasını talep etmeyen başvuran da dahil olmak üzere diğer sanıklarla ilgili olarak esaslara ilişkin daha önceki görüşlerine dayanmıştır (bkz. kararın tamamında 19. paragraf). Nitekim, dava dosyasından, 28 Aralık 1994 tarihinden sonra başvuran hakkında dava dosyasına hiçbir delilin girmediği anlaşılmaktadır. Hükümet, durumla ilgili hiçbir açıklamada bulunmamıştır.

AİHM, başvuranın takibat boyunca gözetiminde tutulduğunu –adaletin süratle uygulanması için davayı karara bağlayacak olan mahkemelerin titizliğini gerektiren bir durum- kaydetmektedir (bkz. *Kalashnikov – Rusya*, no. 47095/99 § 132, AİHM 2002-VI). AİHS'nin 6 § 1. Maddesi'nin, Sözleşme'ye taraf olan Devletler'e, hukuk sistemlerini, mahkemelerinin, davaları makul bir sürede karar bağlama yükümlülüğü de dahil olmak üzere bu hükmün tüm gereklerini yerine getirebilecekleri biçimde düzenleme sorumluluğu yüklediğini anımsayarak (bkz. *Arvelakis – Yunanistan*, no. 41354/98, § 26, 12 Nisan 2001), AİHM, ulusal mahkemenin takibatı hızlandırmak için daha sıkı önlemler uygulayabileceği kanısındadır. Ulusal mahkeme, özellikle, 341 Sayılı Kanun'dan yararlanmak isteyen sanıklar hakkındaki davayı, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 2. ve 4. Maddeleri'ne uygun olarak geriye kalan sanıklar hakkındaki davadan ayırma kararı verebilirdi. Böylelikle, AİHM, Hükümet'ten hiçbir açıklama gelmemesi üzerine ve ulusal mahkemenin başvuran aleyhindeki takibatı yürütmekte gerekli titizlikle hareket etmemesi nedeniyle, halihazırdaki davanın takibatının gereksiz yere uzadığı sonucuna varmıştır.

Yukarıda anılanlar ışığında, AİHM, takibat süresinin uzunluğunun, 6 § 1. Madde uyarınca koşulan makul süre şartını yerine getirdiği kanısına varılamayacağına karar vermiştir.

Buna göre 6 § 1. Madde ihlal edilmiştir.

II. AİHS'NİN 13. MADDESİ'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, AİHS'nin 13. Maddesi kapsamında, şikayetleriyle ilgili olarak etkili bir başvuru yapmaktan yoksun bırakıldığı hususunda şikayetçi olmuştur. AİHS'nin 13. Maddesi'ne göre:

“Sözleşme’de tanınmış olan hak ve özgürlükleri ihlal edilen herkes, ihlal fiili resmi görev yapan kişiler tarafından bu sıfatlarına dayanılarak yapılmış da olsa, ulusal bir makama etkili bir başvuru yapabilme hakkına sahiptir.”

AİHM, bu şikayetin, yukarıda incelenen şikayetle bağlantılı olduğunu, bu nedenle tıpkı o şikayet gibi kabuledilebilir beyan edilmesi gerektiğini kaydetmektedir. AİHM, ayrıca, başvuranın bu başlık altındaki şikayetini gerekçelerle besleyemediğini kaydetmiştir. Buna göre, bu şikayeti ayrı olarak incelemenin gereksiz olduğu sonucuna varmıştır (bkz. *Tekin ve Baltaş – Türkiye*, no. 42554/98 ve 42581/98, § 42, 7 Şubat 2006).

III. AİHS’NİN 9. VE 14. MADDELERİ’NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, Kürt kökenli olması ve siyasi görüşleri nedeniyle kendisine ayrımcılık yapıldığını iddia etmiştir. Başvuran bu iddiasını AİHS’nin 9. ve 14. Maddeleri’ne dayandırmıştır.

AİHM, bu şikayetin yalnız 14. Madde bakımından incelenmesi gerektiği kanısındadır. AİHS’nin 14. Maddesi’ne göre:

“Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan sağlanır.”

Hükümet bu iddiaya itiraz etmiştir.

AİHM, başvuranın iddialarını incelemiş, ancak dava dosyasında, iddiaları destekleyen ya da bu hükmün ihlal edildiğine dair en ufak bir ipucu sağlayan herhangi bir delile rastlamamıştır. Sonuç olarak, başvurunun bu kısmı, AİHS’nin 35 § 3. Maddesi çerçevesinde açıkça dayanaktan yoksundur ve yine bu madde uyarınca reddedilmelidir.

IV. AİHS’NİN 41. MADDESİ’NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

AİHS’nin 41. Maddesi’ne göre:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

A. Tazminat

Başvuran, uğradığı maddi zarara karşılık, toplam olarak 39.772 Euro talep etmiştir. Bu tutar, başvuranın hapse atılması sonucu uğradığı gelir kaybıyla, kamu hizmetlerinden men edilmesi sonucu gelecekte uğrayacağı gelir kaybını kapsamaktadır. Başvuran, taleplerini desteklemek üzere, bir muhasebeci tarafından hazırlanmış bir rapor sunmuştur. Ayrıca başvuran, uğradığı manevi zarar karşılık 60.000 Euro talep etmiştir.

Hükümet, spekülatif oldukları gerekçesiyle, iddialara itiraz etmiştir.

Maddi tazminat talebiyle ilgili olarak, AİHM öncelikle, 6 § 1. Madde’yle uyumlu takibatın neticesinin ne olacağı konusunda tahminde bulunamayacağı kanısındadır. Ayrıca AİHM, başvuranın iddialarının asılsız olduğu sonucuna varmıştır. Dolayısıyla AİHM bu iddiaları kabul etmemektedir.

Öte yandan AİHM, başvuranın, takibatın süresinden ötürü üzüntü ve hayal kırıklığı gibi, yalnız ihlalin tespit edilmesiyle yeterince telafi edilemeyecek manevi zarara uğramış olduğunu kabul etmektedir. Davanın şartları dikkate alındığında ve içtihat gözönünde tutulduğunda, bu başlık altında AİHM, başvurana 2.000 Euro tazminat ödenmesine karar vermiştir.

AİHM ayrıca, bu davada olduğu gibi, bir bireyin AİHS’nin bağımsız ve tarafsız olma koşullarını yerine getirmeyen bir mahkeme tarafından suçlu bulunması durumunda ve talep

edildiği takdirde, davanın yeniden görülmesi ya da yeniden açılmasının, esas itibariyle, ihlalin düzeltilmesine yönelik uygun bir yol olduğu kanısındadır (bkz. *Öcalan – Türkiye*, no. 46221/99 [BD], § 210, *in fine*, AİHM 2005 - ...).

B. Mahkeme masrafları

Davasının sunulması için Avrupa Konseyi'nden 630 Euro tutarında adli yardım alan başvuran, ayrıca, ulusal mahkemelerle AİHM'de yapılan mahkeme masrafları için de, toplam olarak 6.758 Euro talep etmiştir. Başvuran, iddialarını destekleyici hiçbir makbuz ya da fatura sunmamış, Diyarbakır Barosu'nun önerilen asgari ücret tarifesine dayanmıştır.

Hükümet, başvuranın iddialarının asılsız olduğunu öne sürmüştür.

AİHM'nin içtihadına göre, mahkeme masrafları, ancak gerçekliği ve gerekliliği kanıtlandığı ve makul bir meblağ olduğu takdirde başvurana geri ödenir. Bu davada, AİHM, sahip olduğu bilgiler ve yukarıda bahsedilen ölçütler ışığında, ulusal takibatlardan doğan mahkeme masraflarının karşılanması talebini reddetmiş ve başvurana, içinden, AİHM'de dava açabilmek için Avrupa Konseyi'nden adli yardım olarak aldığı 630 Euro kesilmesi şartıyla, 1.000 Euro tutarında tazminat ödenmesinin makul olduğu sonucuna varmıştır.

C. Gecikme Faizi

AİHM, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredilere uyguladığı marjinal faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar verir.

BU NEDENLERLE, AİHM OYBİRLİĞİYLE,

1. Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin bağımsızlığı ve tarafsızlığı, takibatın hakkaniyete uygunluğu ve süresinin uzunluğu ile başvuranın etkili bir başvurudan yoksun bırakılmasına ilişkin şikayetlerin kabuledilebilir, başvurunun geri kalan kısımlarının ise kabuledilmez olduğuna;

2. Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin bağımsızlığı ve tarafsızlığına ilişkin şikayetle ilgili olarak, AİHS'nin 6 § 1. Maddesi'nin ihlal edildiğine;

3. Cezai yargılama süresinin uzunluğu nedeniyle, AİHS'nin 6 § 1. Maddesi'nin ihlal edildiğine;

4. Başvuranın, AİHS'nin 6. ve 13. Maddeleri'yle ilgili diğer şikayetlerini incelemesinin gerekli olmadığına;

5. (a) Sorumlu Devlet'in, başvurana, AİHS'nin 44 § 2. Maddesi'ne göre nihai kararın verildiği

tarihten itibaren üç ay içinde, aşağıdaki miktarları, ödeme tarihinde uygulanan kur üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilerek, ödemesine:

- (i) 2.000 Euro (ikibin euro) manevi tazminat;
- (ii) mahkeme masrafları için 370 Euro (üçyüzyetmiş euro);
- (iii) yukarıdaki meblağlara uygulanabilecek tüm vergiler;

(b) yukarıda sözü edilen üç aylık sürenin sona ermesinden, ödeme gününe kadar geçen süre için, yukarıdaki miktarlara Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli faizinin üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına *karar vermiştir*.

6. Başvuranın adil tazmin taleplerinin geri kalanını *reddetmiştir*.

İşbu karar, İngilizce olarak hazırlanmış ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77 §§ 2. ve 3. Maddesi uyarınca 23 Mayıs 2006 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Michael O'BOYLE
Zabıt Katibi

Nicolas BRATZA
Başkan

— • —

 [İçindekilere dön](#)

KARAKAŞ/Türkiye Davası*

Başvuru No: 76991/01
Strazburg
13 Haziran 2006

OLAYLAR

1. Olayın koşulları

Başvuran 1968 yılında doğmuştur ve Bartın'da ikamet etmektedir.

10 Nisan 1996 tarihinde, Türk Hukuku açısından yasadışı bir örgüt PKK'ya (Kürdistan İşçi Partisi) karşı düzenlenen bir operasyon sırasında, başvuran sahte bir kimlik belgesiyle yakalanmış ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'ne bağlı polislerce gözaltına alınmıştır.

19 Nisan 1996 tarihinde, polis başvuranın evine ve içinde patlayıcıların ele geçirildiği işyerine başvuranla birlikte gitmiştir.

20 Nisan 1996 tarihinde, başvuranın, içeriğinde PKK'nın üyesi olduğunu ve bu örgütün eylemlerine katıldığını kabul ettiği ifade tutanağı hazırlanmıştır.

24 Nisan 1996 tarihinde, başvuran, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcısı tarafından dinlenmiştir. Başvuran, söz konusu örgüte üye olduğunu kabul etmiş ama gözaltı sırasında polisin tehdidi ve baskısı altında verdiğini iddia ettiği ifadede belirtilen olayları kabul etmemiştir.

Yine aynı gün, başvuran İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi yardımcı hakiminin önüne çıkarılmış ve dinlenmiştir. Başvuran PKK'ya üye olduğunu kabul etmiş ama gözaltı sırasında kayıtlara geçen ifadesinin içeriğini kabul etmemiştir. Bu duruşmanın sonunda yardımcı hakim, başvuranın geçici olarak tutuklanmasına hükmetmiştir.

2 Mayıs 1996 tarihinde Cumhuriyet Başsavcısı, başvuranı ve E.P. adındaki diğer bir kişiyi, Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesi uyarınca, PKK'ya üye olmaktan ve ayrılıkçı eylemlere girişmiş olmaktan suçlamıştır.

15 Mayıs 1996 tarihinde, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi yetkisizlik kararı almış ve dava dosyasını Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne göndermiştir.

29 Temmuz 1996 tarihinde, Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesi yetkisizlik kararı almış ve bunun yanı sıra başvuranın serbest bırakılması talebini başvurana yöneltilen suçlamaların ağırlığı nedeniyle reddetmiştir.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Dava dosyası, Yargıtay'ın, 21 Ağustos 1996 tarihinde davanın görülmesinde İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin yetkisini onayan 10. dairesine gönderilmiştir.

17 Eylül 1996 tarihinde, Devlet Güvenlik Mahkemesi dava dosyasının incelenmesine başlamış ve suçlamaların ve kanıtların ağırlığı nedeniyle başvuranın serbest bırakılması talebini reddetmiştir.

27 Aralık 1996 tarihinde, Devlet Güvenlik Mahkemesi, gözaltı sırasında ve Cumhuriyet Başsavcısı önünde alınan ifadelerin içeriğini polislerin zorlaması ve baskısıyla verdiği gerekçesiyle reddeden başvurunu dinlemiştir. Bunun dışında, başvuran gözaltı sırasında kötü muamelelere maruz kaldığını iddia etmektedir. Bu duruşmanın sonunda, AİHM, başvuranın geçici olarak tutuklu kalmasına ve hastaneden sağlık raporunun bir kopyasını talep etmeye karar vermiştir.

26 Şubat 1997 tarihinde, Devlet Güvenlik Mahkemesi, yeniden toplanarak istenen sağlık raporunun dosyaya eklenmediğini tespit etmiş ve gözaltından sorumlu polis memurlarının çağrılmasına karar vermiştir.

16 Nisan 1997 tarihinde, Devlet Güvenlik Mahkemesi sağlık raporunun dosyaya eklendiğini ama çağrılan polislerin gelmediğini tespit etmiştir.

18 Haziran 1997 tarihinde, Devlet Güvenlik Mahkemesi hazır bulunan polis memurlarını dinlemiş ve Savcılığa bir sonraki duruşma davanın esasına ilişkin iddianameyi hazırlamasını talep etmiştir. Devlet Güvenlik Mahkemesi, suçlamaların ve kanıtların ağırlığı nedeniyle başvuranın serbest bırakılması talebini reddetmiştir.

13 Ağustos ve 10 Ekim 1997 tarihlerindeki diğer iki duruşma iddianamenin okunmasına ve sanıkların dinlenmesine ayrılmıştır. Sanıkların serbest bırakılma talepleri aynı nedenden reddedilmiştir.

21 Kasım 1997 tarihinde Devlet Güvenlik Mahkemesi adli soruşturmanın genişletilmesine karar vermiştir ve Genel Kurmay Başkanlığından iddianamede başvurana atfedilen suçlar hakkında ve de diğer sanık E.P. hakkında bilgi istemiştir.

Devlet Güvenlik Mahkemesi, davanın esası hakkında karar vermeden önce otuzdan fazla duruşma düzenlemiştir. Bu duruşmaların her biri sırasında başvuran, suçlamaların ve kanıtların ağırlığı nedeniyle her seferinde reddedilen serbest bırakılması talebini ileri sürmüştür. İlgilinin kefalet ödeyerek serbest bırakılması talebi de reddedilmiştir.

30 Mayıs 2001 tarihinde, Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvuran Türkiye'den toprak parçası ayrılması yönünde eylemler yürüttüğü ve bu amaçla silahlı bir örgüte üye olduğu için başvuranın suçlu olduğuna karar vermiştir. Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvurunu Türk Ceza Kanunu'nun 168. maddesi uyarınca on beş yıl hapis cezasına mahkum etmiştir.

4 Haziran 2001 tarihinde, başvuran Yargıtay'a itirazda bulunmuştur.

24 Ocak 2002 tarihinde, Yargıtay davanın esasına ilişkin kararı bozmuş, ve deliller göz önünde bulundurulduğunda Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesi uyarınca başvuranın mahkum edilmesi gerektiğine karar vermiştir.

1 Nisan 2002 tarihinde, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi dosyanın tekrar incelenmesine başlamıştır.

25 Ekim 2004 tarihinde, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesi uyarınca başvurunu ağır müebbet hapis cezasına çarptırmıştır.

28 Haziran 2005 tarihinde, başvuranın itirazı üzerine, Yargıtay, 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren ve ilgilinin hukuki durumu üzerinde etkili olacak Yeni Türk Ceza Yasası'nı dikkate alarak, kararı bozmuştur.

8 Şubat 2006 tarihinde, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinin 11. dairesinde bir duruşma gerçekleşmiştir. Dava mahkemede hâlâ askıdadır.

HUKUK AÇISINDAN

I. AİHS'NİN 5 § 3 MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, geçici tutuklanma süresinin uzunluğundan yakınmaktadır. Bu bağlamda başvuran, AİHS'nin 5 § 3 maddesine atıfta bulunmuştur.

AİHM, bu şikayetin AİHS'nin 35 § 3 maddesi uyarınca belirgin olarak kötü temellendirilmiş olmadığına ve derinlemesine incelenmesi gerektiğine karar vermiştir. Öte yandan, AİHM, bu şikayetin diğer hiçbir kabuledilemezlik engeline takılmadığını tespit etmiştir.

Hükümet, ulusal mahkemelerin başvuranın geçici olarak tutuklu kalması kararlarına yol açtığını ileri sürmektedir. Böylece, Devlet Güvenlik Mahkemesi, incelemelerin devam etmesi, başvuranın kaçması tehlikesi ve kamu düzenini koruma gerekliliği sebeplerinin başvuranın serbest bırakılma taleplerini reddetmek için yeterince önemli veriler olduğuna karar vermiştir. Hükümet, başvuranın tutuklu kalmasının gerekli olduğu ve AİHM'in başvuranın bu yönde oluşturulan taleplerini göz ardı etmek durumunda olduğu sonucuna varmaktadır.

Başvuran, Hükümetin delillerine itiraz etmektedir.

AİHM, AİHS'nin 5 § 3 maddesinde öngörülen sürenin sonunun davanın esası hakkında ilk yargılamada karar verilen gün olduğunu hatırlatmaktadır (bkz. *Wemhoff-Almanya*, 27 Haziran 1968 tarihli, A serisi 7 no'lu karar ve *Labita-İtalya* 26772/95 no'lu karar).

Davada, başvuranın tutuklanmasının ilk dönemi 10 Nisan 1996 tarihinde başlamış ve 30 Mayıs 2001 tarihinde mahkum edilmesiyle sona ermiştir. Böylece bu dönem beş yıl bir ay sürmüştür. Bu tarihten sonra, başvuran, yetkili bir mahkeme tarafından mahkum edilmesinin ardından yetkili hukuki makamın önüne çıkarılması amacı olmaksızın tutuklanmıştır (bkz. *I.A.-Fransa*, 23 Eylül 1998 tarihli karar).

Yargıtay'ın 30 Mayıs 2001 tarihli kararı onadığı ve davanın incelenmesine Devlet Güvenlik Mahkemesi önünde tekrar başlandığı 24 Ocak 2002 tarihinden itibaren, AİHS'in 5 § 1 c) maddesi uyarınca ikinci bir geçici tutuklama dönemi başlamıştır. Bu dönem, 25 Ekim 2004 tarihinde Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvurunu Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesi uyarınca ağır müebbet hapis cezasına mahkum etmesiyle sona ermiştir. Böylece bu dönem iki yıl dokuz ay sürmüştür. Bununla birlikte, AİHM, 24 Ocak 2002 tarihi itibarı ile başvuranın beş yıl dokuz aydır tutuklu bulunduğunu belirtmektedir.

Daha sonra, Yargıtayın 25 Ekim 2004 tarihli kararı onadığı ve Devlet Güvenlik Mahkemesi önünde davanın incelenmesine tekrar başlandığı 28 Haziran 2005 tarihinden itibaren AİHS'nin 5 § 1 c) maddesi uyarınca üçüncü bir geçici tutuklama dönemi başlamıştır. Bu dönem, yaklaşık on bir ay sonra hâlâ sona ermemiştir. Başvuran, toplam olarak sekiz yıl dokuz ay geçici olarak tutuklu kalmıştır.

AİHM, böyle bir durumda, bir sanığın geçici olarak tutuklanma süresinin makul sınırları geçmemesinin denetimini yapmanın ilk olarak ulusal hukuki makamların görevi olduğunu hatırlatmaktadır. Bu amaçla ulusal hukuki makamların, masumiyet karinesini göz önünde bulundurarak, kişisel özgürlüğe saygı kuralının ihlal edilmesini haklı çıkaracak gerçek bir kamu yararının varlığını ortaya koyan veya ortadan kaldıran türden koşulları incelemeleri ve serbest kalma taleplerini geri çeviren kararlarında bunları göz önünde bulundurmaları gerekmektedir. AİHM, esas olarak, adı geçen kararlarda bulunan veriler ve ilgilinin başvurularında belirttiği ihtilaf konusu olmayan olayların ışığında, AİHS'in 5 § 3 maddesinin ihlal edilip edilmediğini tespit etmelidir (bkz. *Assenov ve diğerleri-Bulgaristan*, 28 Ekim 1998 tarihli karar).

Bu bağlamda, yakalanan kişinin bir suç işlediğinin iddia edilmesi için uygun nedenlerin kalıcı olması tutukluluk halinin devam etmesinin vazgeçilmez şartıdır ama bir zaman sonra yeterli olmamaktadır. AİHM, bu durumda adli makamlarca ele alınan diğer sebeplerin özgürlükten mahrum bırakmayı meşrulaştırmaya devam edip etmediklerini tespit etmek zorundadır. Bu sebepler uygun ve yeterli olarak görülünce, AİHM, ayrıca yetkili ulusal makamların davanın devamı için özel bir özen gösterip göstermediklerini araştırır (bkz., diğerleri arasında, *Ali Hıdır Polat-Türkiye*, 61446/00 no'lu, 5 Nisan 2005 tarihli karar).

Dava dosyasından, Devlet Güvenlik Mahkemesinin başvuranın tekrarlanan serbest bırakılma taleplerini bertaraf ettiği ve Devlet Güvenlik Mahkemesinin, “suçun türü veya nitelenmesi”, “delillerin durumu”, veya “dosyanın içeriği” gibi neredeyse benzer hatta tek tip formüllere dayanarak başvuranın tutukluluk halinin devamına karar verdiği ortaya çıkmaktadır. Devlet Güvenlik Mahkemesi, dört kez, sebep belirtmeden başvuranın tutukluluk halinin devam etmesi kararı almıştır.

Halbuki, AİHM'e göre, “delillerin durumu” suçluluğa ilişkin ciddi delillerin varlığının ve kalıcılığının işaret edilmesi gibi anlaşılabilirse de ve genelde bu koşullar uygun etkenler oluşturabiliyorsa da, davada bunlar tek başlarına başvuranın bu kadar uzun süre tutuklu kalmasını haklı gösteremezler (*Ali Hıdır Polat*).

Öte yandan, AİHM, Devlet Güvenlik Mahkemesinin davanın esasını incelemeyen otuzdan fazla duruşma düzenlediğini tespit etmiştir.

En sonunda AİHM, görünüşe göre, Hükümetin kaçma riskine ve kamu düzenini muhafaza etme gerekliliğine ilişkin argümanlarının ulusal adli makamlarca dikkate alınmadığını tespit etmiştir (bkz. *Acunbay-Türkiye*, 61442/00 ve 61445/00 no'lu, 31 Mayıs 2005 tarihli kararlar).

Bu şartlarda, davada başvuranın geçici tutukluluk halinin uzun sürmesi nedeniyle, AİHM, AİHS'nin 5 § 3 maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

II. AİHS'İNİN 6 § 1 MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, dava süresinin “makul süre” prensibine uymadığını ileri sürmektedir. Başvuran davada AİHS'in 6 § 1 maddesinin ihlal edildiği kanaatindedir.

Hükümet, davanın koşulları göz önünde bulundurulduğunda, davanın süresinin makul olmadığını kabul edilemeyeceği kanaatindedir. Hükümet, davanın karmaşıklığının ve başvuranın üstüne düşen görevlerin niteliğinin altını çizmiştir. Ceza davası uzun ve uğraştırıcı incelemeler gerektirmiştir. Bununla birlikte, ek iddianamenin ardından ek araştırmalar gerekmiştir. Son olarak, ulusal makamlara hiçbir tepkisizlik veya ihmal dönemi isnat edilemez.

Başvuran bu iddiaya itiraz etmektedir.

AİHM, ilk önce, ceza davasının süresine ilişkin yapılan şikayetin AİHS'nin 35 § 3 maddesi uyarınca belirgin olarak kötü temellendirilmiş olmadığını tespit etmektedir. Bunun dışında, dava hiçbir kabuledilemezlik engeline takılmamaktadır.

AİHM, dikkate alınacak sürenin başvuranın 10 Nisan 1996 tarihinde yakalanmasıyla başladığını vurgulamaktadır. Dava hâlâ askıda olmakla birlikte, dava iki duruşma için 10 yıl bir aydan fazla süredir devam etmiş ve bugüne kadar sürmüştür.

Bir davanın makul süresinin niteliği, davanın koşullarına göre ve AİHM'in yerleşik içtihatları uyarınca ele alınan kriterler, özellikle davadaki olayın karmaşıklığı, başvuranın ve yetkili makamların davranışları göz önünde bulundurularak değerlendirilir (bkz, diğerleri arasında, *Pélissier ve Sassi-Fransa*, 25444/94 no'lu karar).

AİHM, dava boyunca başvuranın tutuklu bulunduğunu –davayla ilgilenen mahkemelerin en kısa sürede karar vermesini gerektiren durum- tespit etmiştir (bkz. *Kalachnikov-Rusya*, 47095/99 no'lu karar, ve daha yakın zamanda, *Temel ve Taşkın-Türkiye*, 40159/98 no'lu, 30 Haziran 2005 tarihli karar).

AİHM, kendisine sunulan tüm verileri inceledikten ve konuyla ilgili kendi yerleşik içtihadını dikkate aldıktan sonra, dava süresinin aşırı uzunlukta olduğuna ve “makul süre” zorunluluğuna uymadığına karar vermiştir.

Bu durumda, AİHS'nin 6 § 1 maddesi ihlal edilmiştir.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Zarar

Başvuran, uğradığını iddia ettiği maddi ve manevi zarar için 20 000 Euro talep etmiştir.

Hükümet, bu iddialara itiraz etmektedir.

AİHM, hakkaniyetle karar vererek başvurana maddi ve manevi tazminat olarak 8 000 Euro ödenmesi gerektiğine karar vermiştir.

B. Harcama ve masraflar

Başvuran, ulusal mahkemeler ve AİHM önünde yapmış olduğu harcama ve masraflar için 5 800 Euro talep etmektedir. Bu duruma delil olarak bir hesap özeti sunmuştur.

Hükümet bu meblağa itiraz etmektedir.

AİHM'in yerleşik içtihadına göre, bir başvuran masraf ve harcamalarının tazminini ancak bu masraf ve harcamaların gerçekliği, gerekliliği ve meblağın makul nitelikte olduğu ortaya konursa elde edebilir. Davada, AİHM, elindeki verileri ve yukarıda belirtilen kriterleri göz önünde bulundurarak başvurana tüm masraflar için 1 000 Euro ödenmesinin makul olduğuna karar vermiştir.

C. Gecikme faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU NEDENLERLE, AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

1. Davanın kabul edilebilir olduğuna,
2. AİHS'nin 5 § 3 maddesinin ihlal edildiğine,
3. AİHS'nin 6 § 1 maddesinin ihlal edildiğine,
4. a) AİHS'nin 44 § 2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödemenin yapıldığı tarihteki döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek üzere ve miktara yansıtılabilecek her türlü vergiden muaf tutularak, Savunmacı Hükümet tarafından başvurana maddi ve manevi tazminat için 8 000 Euro (sekiz bin) ve masraf ve harcamalar için 1 000 Euro (bin) *ödenmesine*;
b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz *uygulanmasına*;
5. Adil tazmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3 maddesine uygun olarak 13 Haziran 2006 tarihinde yazıyla bildirilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

İMRET/Türkiye Davası*

Başvuru No: 42572 / 98

Strazburg

10 Ocak 2006

OLAYLAR

1. Başvuranın yakalanıp gözaltına alınması

Olaylar sırasında başvuran HADEP Yönetim Kurulu üyesi ve İnsan Hakları Örgütü Batman Şubesi üyesidir.

Başvuran 16 Ocak 1998 günü saat 17:50'de PKK'ya karşı yürütülen soruşturma kapsamında yakalanmış ve gözaltında tutulmak üzere Batman Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi binasına götürülmüştür.

18 Ocak 1998 tarihli savcılık kararı ile gözaltı süresi 20 Ocak 1998 tarihine kadar uzatılmış, bu tarihte de Sulh Hukuk Mahkemesi hakimi başvuranın gözaltı süresini 23 Ocak 1998'e kadar uzatma kararı vermiştir.

2. Başvuranın tutuklanması ve ilgili kişinin tutuklama emrine karşı yönelttiği itiraz

23 Ocak 1998 tarihinde başvuran Cumhuriyet Savcısı önünde verdiği ifadede, polis sorgulamasında baskıya maruz kaldığı gerekçesiyle polise verdiği beyanların içeriğini reddetmiştir. Aynı gün Batman Sulh Ceza Mahkemesi başvuran hakkında tutuklu yargılama kararı vermiştir.

26 Ocak 1998 tarihinde başvuran tutuklu bulunduğu Batman Kapalı Cezaevi Müdürlüğü aracılığıyla Batman Sulh Ceza Mahkemesi'ne, hakkındaki tutuklu yargılama kararına karşı itirazda bulunmuş fakat itirazı reddedilmiştir.

3. Başvuran hakkında yürütülen cezai yargılama usul işlemleri

6 Şubat 1998 tarihinde Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı başvuranı PKK üyesi olmakla itham ederek, sözkonusu kişinin Türk Ceza Kanunu'nun 168 § 2. maddesi ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 5. maddesi gereğince mahkum edilmesini talep etmiştir.

17 Mart 1998 tarihinde Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yapılan duruşmada başvuran, polise verdiği ifadeleri reddetmiştir.

29 Aralık 1998 tarihinde Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi başvuranı, Türk Ceza Kanunu'nun 169. maddesi ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 5. maddesi gereğince yasadışı terör örgütüne yardım ve yataklık suçundan üç yıl dokuz ay hapis cezası ile cezalandırmıştır.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Başvuranın kararı temyiz etmesi üzerine, 5 Haziran 1999 tarihli kararla Yargıtay, başvuran aleyhindeki hükmü onamıştır.

4. Cezaevi müdürü hakkında yürütülen cezai yargılama usul işlemleri

28 Ocak 1998 tarihinde başvuranın avukatı, müvekkili ile görüşmesinin engellendiği gerekçesiyle Batman Cumhuriyet Savcılığı'na, Batman Kapalı Cezaevi Müdürü hakkında şikayetçi olmuştur.

11 Mart 1998 tarihinde savcılık, 28 Ocak 1998 tarihinde başvuranın avukatının müvekkili ile görüştürülmemesinin nedeninin, sözkonusu tarihte Batman Kapalı Cezaevinde hüküm süren istisnai güvenlik koşullarından kaynaklandığını değerlendirerek takipsizlik kararı vermiştir.

5 Mayıs 1998 tarihinde avukat, verilen takipsizlik kararına karşı Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesi'ne itiraz etmiş, bu itiraz 27 Mayıs 1998'de reddedilmiştir.

HUKUK AÇISINDAN

I. AİHS'NİN 5. MADDESİ'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran AİHS'nin 5 § 3. ve 4. maddelerinin ihlal edildiğinden şikayetçi olmaktadır.

A. AİHS'nin 5 § 3. maddesi

Başvuran, AİHS'nin 5 § 3. maddesine aykırı olarak «derhal» yetkili bir hakim veya adli merci karşısına çıkarılmadığını ileri sürmektedir.

Hükümet, olayların meydana geldiği dönemdeki Türk ceza yargılama usulüne göre terör suçu ile itham edilen bir kişinin gözaltı süresinin yedi güne kadar uzatılabileceğini kaydetmektedir. Başvuranın gözaltı süresi bu bakımdan yasaya uygundur. Hükümet, AİHM'den AİHS'nin 5 § 3. maddesinin ihlal edilmediği kararını almasını istemektedir. Başvuran, şikayetlerini yinelemektedir.

AİHM, geçmişte de pek çok kez dile getirdiği üzere terör amaçlı suçlarda yetkililerin özel sorunlarla karşılaşmalarını kabul etmektedir (Bkz. diğerleri arasında, Brogan ve diğerleri-İngiltere, 29 Kasım 1988, seri: A no: 145-B, § 61; Murray-İngiltere, 28 Ekim 1994, seri: A no: 300-A, § 58; Aksoy-Türkiye kararı, 18 Aralık 1996 1996-VI, 2282, § 78). Bununla birlikte, bu durum yetkililere terörist kabul ettikleri zanlıları iç hukuk mercilerinin ve Sözleşme Organlarının kontrolü dışında tutuklama ve gözaltına alma yetkisini tanımamaktadır (Sakık ve diğerleri-Türkiye kararı, no: 23878/94, Komisyonun 23 Mayıs 1996 tarihli raporu, s.2623-2624, § 44).

Mevcut başvuruda başvuranın yetkili bir hakim karşısına çıkarılmadan gözaltında kaldığı toplam süre yedi güne yükselmektedir.

AİHM, Brogan ve diğerleri kararında toplumu terör suçlarından korumak amacıyla da olsa, yetkili bir hakim karşısına çıkarılmaksızın, dört gün altı saat gözaltında tutulmasının 5/3. madde ile belirlenen kesin zaman sınırlamasının dışına çıktığına hükmetmiştir (Bkz. sözü edilen Brogan ve diğerleri kararı, s. 33, § 62).

AİHM, başvuranın “yetkili bir hakim önüne” çıkarılmaksızın yedi gün süreyle tutulu bulundurulmasının gerekli olduğu hususunu kabul edememektedir.

Bu tespitler ışığında AİHM, AİHS'nin 5 § 3. maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmaktadır.

B. AİHS'nin 5 § 4. maddesi

Başvuran tutuklama kararına itirazda bulunmak için avukat yardımından faydalanma hakkından yararlanamadığından şikayetçi olmaktadır.

Hükümet, başvuranın bizzat kendisinin itiraz edip, tutukluluk halinin yasallığına karşı çıkabileceği cihetle AİHS'nin 5 § 4. maddesinde yer alan hükümlere riayet edildiğini

savunmaktadır. Hükümet 11 Mart 1998 tarihli men-i muhakeme kararında yer alan gerekçelere dayalı olarak, dini bayram nedeniyle artan yoğun ziyaretçi sayısından kaynaklanan istisnai önlemlerin sözkonusu müdahaleyi meşru kıldığını savunmaktadır.

AİHM, bir yargı sürecinin AİHS'nin 5 § 4. maddesinde yer alan «özgürlüğünden yoksun bırakma sürecindeki temel güvenceleri» taşıyıp taşımadığının belirlenmesi için meydana gelen olayların özel koşullarının göz önüne alınması gerektiğini hatırlatmaktadır (Bkz. diğerleri arasında, Megyeri-Almanya kararı, 12 Mayıs 1992, seri: A no: 237-A, s. 11-12, § 22, ve Wloch-Polonya kararı, no: 27785/95, § 125, AİHM 2000-XI).

Bunun yanı sıra AİHM, mahkemenin yerleşik içtihadı doğrultusunda bireysel kaynaklı bir başvuruda yapılan incelemenin mümkün olduğunca somut verilerle sınırlandırılması gerektiğini ifade etmektedir. AİHM'nin görevi yasayı ve başvuran tarafından dile getirilen uygulamasını *in abstracto* olarak denetlemekten değil, bunların başvuran ve AİHS açısından bir ihlale yol açıp açmadığını incelemekten ibarettir (Bkz. Olsson-İsveç (no1) kararı, 24 Mart 1988, seri: A no: 130, s. 27-28, § 54; F-İsviçre kararı, 18 Aralık 1987, seri: A no: 128, s. 16, § 31).

AİHM bu başvuruda AİHS'nin 5 § 4. maddesi ile güvence altına alınan hakları dikkate alarak, başvuranın avukatının kendisiyle 28 Ocak 1998 tarihinde görüşme talebinin reddedilmesini soyutlama yoluyla inceleyebilir. Bununla birlikte AİHM, başvuran hakkında 23 Ocak 1998 tarihinde tutulu bulundurulma kararı alındığını ve bu önleme itiraz etmek için yedi günlük bir sürenin olduğunu not etmektedir. 26 Ocak 1998 tarihinde başvuran bizzat tutuklama kararına karşı gelebilir ve cezaevi yetkilileri aracılığıyla bunu bildirebilirdi. İki gün gecikmeyle, 28 Ocak 1998 tarihinde başvuranın avukatı müvekkilini ziyaret etme girişiminde bulunmuş, dini bayramla birlikte artan ziyaretçi sayısının cezaevindeki güvenlik önlemini artırdığından bu görüşmeye izin verilmemiştir. Bu koşullar çerçevesinde, başvuran yasal temsilcisine danışmadığı halde, AİHM önünde haksız yere tutuklu bulunduğu sürede avukat bulundurma hakkından yararlanmadığı yönünde şikayetçi olmuştur.

Bu nedenle AİHM, AİHS'nin 5 § 4. maddesinin ihlal edilmediği sonucuna varmıştır.

II. AİHS'NİN 6. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, kendisini yargılayıp mahkum eden Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin bünyesinde bulunan askeri hakim varlığı nedeniyle «bağımsız ve tarafsız» bir mahkeme olmadığını ve adil bir yargılamayı sağlayamayacağını iddia etmekte, diğer yandan avukatı olmadan polisin işkence yoluyla aldığı ifadelere dayalı olarak mahkum edildiğini öne sürmektedir. Başvuran AİHS'nin 6 §§ 1. ve 3 c) maddelerinin ihlal edildiğini ileri sürmektedir.

A. Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin bağımsızlığı ve tarafsızlığı hakkında

AİHM, daha önceki kararlarda buna benzer pek çok şikayetlerin dile getirildiğini ve bunların AİHS'nin 6 § 1. maddesinin ihlali ile sonuçlandığını belirtmektedir. (Bkz. söz edilen Özel kararı, §§ 33-34, ve Özdemir-Türkiye kararı, no: 59659/00, §§ 35-36 6 Şubat 2003).

AİHM, mevcut davada Hükümetin davanın seyrini farklı şekilde sonuçlandırarak hiçbir tespiti ve delili sunmadığını kaydetmekte, bunun yanı sıra aralarında askeri bir hakim de yer aldığı Devlet Güvenlik Mahkemesi karşısında başvuranın «ulusal güvenliğe» dayalı suçlardan yargılanması konusunda endişe duymasının anlaşılabilir olduğu tespitinde bulunmaktadır. Başvuran, hakkında açılan davada Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin kararını davaya yabancı gerekçelere dayandığı şüphesini duyabilir. Bu nedenle başvuranın bu yargı makamının tarafsız ve bağımsız olmadığı yönündeki şüphelerinin dikkate alınması gerekir. (sözü edilen Incal kararı s. 1573, § 72).

AİHM, başvuru yargılayıp mahkum eden Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin AİHS'nin 6 § 1. maddesi uyarınca bağımsız ve tarafsız bir mahkeme niteliğini taşımadığı sonucuna varmıştır.

B. Yargı sürecinin adilliği hakkında

Hükümet bir ihlal olduğu tespitine karşı çıkmaktadır.

AİHM, daha önce de benzer kararlarda dile getirdiği üzere bağımsızlıktan ve tarafsızlıktan yoksun bir mahkemenin kendi yargısına tabi olan kişilere her halükârda adil bir yargılamayı garanti edemeyeceği hükmüne varıldığını hatırlatmaktadır.

Bu yöndeki bir ihlalin tespiti ışığında, Mahkeme başvuranın adil yargılanma hakkının ihlal edildiği şikayetini ayrıca incelemeyi gerekli görmemektedir. (Bkz. diğerleri arasında sözü edilen Çiraklar-Türkiye kararı, 28 Ekim 1998, 1998-VII, s. 3074, §§ 44-45).

III. AİHS'NİN 41. MADDESİ'NİN UYGULANMASI

A. Tazminat

Başvuran maruz kaldığı manevi zararın tazmini için 15.000 Euro talep etmektedir.

Hükümet bu miktarı aşırı olarak nitelendirmektedir.

AİHS'nin 41. maddesince hakkaniyete uygun olarak AİHM, manevi tazminat olarak başvurana 3.000 Euro ödenmesini kararlaştırmıştır.

B. Masraf ve harcamalar

Başvuran, iç hukukta ve AİHM yetkili organları nezdinde yapmış olduğu masraf ve harcamalara ilişkin 3.520 Euro talep etmektedir. Başvuran herhangi bir kanıtlayıcı belge sunmamıştır.

Hükümet bu miktara karşı çıkmıştır.

Sunulan deliller ve Mahkemenin bu yöndeki yerleşik içtihadı ışığında, AİHM masraf ve harcamalar için başvurana Avrupa Konseyi tarafından verilen 630 Euro'luk adli yardım miktarı 1.250 Euro'dan düşülmek suretiyle kalan kısmın ödenmesine karar vermiştir.

C. Gecikme Faizi

Gecikme faizi olarak, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına 3 puanlık bir artış eklenecektir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvuranın yakalanmasının ardından hemen yetkili bir hakim karşısına çıkarılmaması nedeniyle AİHS'nin 5 § 3. maddesinin *ihlal edildiğine*;

2. AİHS'nin 5 § 4. maddesinin *ihlal edilmediğine*;

3. Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin bağımsız ve tarafsız bir mahkeme olmaması nedeniyle AİHS'nin 6 § 1. maddesinin *ihlal edildiğine*;

4. AİHS'nin 6. maddesine ilişkin diğer şikayetlerin incelenmesine *gerek olmadığına*;

5. a) AİHS'nin 44 § 2. maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek suretiyle Savunmacı Hükümetin başvurana;

- i. manevi tazminat için 3.000 (üç bin) Euro;
- ii. masraf ve harcamalar için 1.250 (bin iki yüz elli) Euro'dan Avrupa Konseyi tarafından verilen 630 (altı yüz otuz) Euro'luk Adli yardım miktarı düşülerek kalan kısmı *ödemesine*;
- iii. ödenecek miktarların her türlü vergiden *muaf tutulmasına*;

b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ve ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankasının o dönem için geçerli faizinin üç puan fazlasına eşit oranda basit faizin uygulanmasına;

6. Adil tazmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77 §§ 2. ve 3. maddelerine uygun olarak 10 Ocak 2006 tarihinde yazıyla bildirilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

VAYİÇ/Türkiye*

Başvuru No. 18078/02

Strazburg

20 Haziran 2006

OLAYLAR

DAVA OLAYLARI

Başvuran 1963 doğumlu olup, sözkonusu tarihte İstanbul'da ikamet etmekte idi. 9 Eylül 1996 tarihinde, yasadışı bir örgüte mensup olduğu şüphesiyle İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'ne bağlı polisler tarafından gözaltına alınmıştır. 18 Eylül 1996 tarihinde, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvuranın tutuklu yargılanmasına karar vermiştir. 13 Mart 1997 tarihinde, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcısı, başvuran ve diğer on altı kişiyi, Terörle Mücadele Kanunu'nun 5. bölümü ve Türk Ceza Kanunu'nun 168 § 2. maddesi kapsamında suçlayan iddianamesini sunmuştur. İlk duruşma, 21 Mayıs 1997 tarihinde yapılmıştır. 11 Mart 1998 tarihinde, sanıkların temsilcileri, iddiaya göre tutukluysen sanıklara kötü muamele yapan polisler için İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nde cezai işlemler başlatıldığını mahkemeye bildirmiştir. Devlet Güvenlik Mahkemesi, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nden ilgili dava dosyasını incelenmek üzere gönderilmesini talep etmiştir. 15 Mayıs 1998 tarihli duruşmada, Devlet Güvenlik Mahkemesi; İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi ve Bakırköy Cumhuriyet

Savcılığı'ndan, sanıkların da dahil olduğu belirli olaylara ilişkin belge ve raporları sunmalarını talep etmiştir. Ayrıca, sanıklardan ikisine yönelik ayrı işlemlerin devam ettiği iki mahkemeden de belge talebinde bulunmuştur. İlgili mahkemelerden yanıt alamadığından dolayı, daha sonraki dört duruşmada, Devlet Güvenlik Mahkemesi, bu talepleri yinelemiştir. 18 Kasım 1998 tarihinde, Devlet Güvenlik Mahkemesi, talebinde değişikliğe gitmiş ve yalnızca davanın gidişatından haberdar olmak istediğini bildirmiştir. Ayrıca, dava tamamlandığında nihai kararın bir kopyasını da istemiştir. Bu talebi on bir duruşmada daha dile getirmiştir. 14 Nisan 1999 tarihinde, Devlet Güvenlik Mahkemesi, sanıklardan birisinin davasını ayırarak, başka bir mahkemede görülen başka bir davayla birleştirmeye karar vermiştir. 18 Haziran 1999 tarihinde, Cumhuriyet Savcılığı, dava esaslarına ilişkin görüşlerini sunmuştur. Sonraki yirmi üç duruşmada, başvuranın temsilcisi, müvekkilinin tutuksuz yargılanmasını talep etmiştir. Mahkeme, suçun niteliği, kanıtların durumu ve dava dosyasındaki belgeler bağlamında bu talebi reddetmiştir. 14 Kasım 1997 ve 11 Mart 1998 tarihleri arasında, mahkeme bir kez daha, serbest bırakılması kaçma riski oluşturacağından, başvuranın tutuklu yargılanmasının devamına karar vermiştir. 8 Aralık 2000 tarihinde, Ağır Ceza Mahkemesi'nde polislerle ilişkin davaya ilişkin bilgi alınmadığından dolayı, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, nihai kararın ya da iddianamenin bir kopyasını talep etmiştir. 28 Şubat 2001 tarihinde, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne davanın devam ettiğini bildirmiş ve iddianameyi sunmuştur. 22 Mayıs 2001 tarihinde, başvuranın avukatı, başvuranın tutuksuz yargılanmasını talep ettiği dilekçesini sunmuştur. 19

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Ekim 2001 tarihli duruşmada, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde başka bir mahkeme, başvuranın tutuklu yargılanma süresini, suçun niteliğini ve dava dosyasındaki belgeleri dikkate alarak, başvuranın kefaletle serbest bırakılmasına karar vermiştir. 31 Ocak 2003 tarihinde, otuz duruşmanın ardından, Devlet Güvenlik Mahkemesi sanıklardan beşinin beraatına karar vermiş, başvuran ve diğer altı kişiyi mahkûm etmiş ve geri kalanlara yönelik takibatın durdurulmasına karar vermiştir. Başvurayı, Türk Ceza kanunu'nun 168 § 2. maddesi uyarınca on iki yıl altı ay hapis cezasına çarptırmıştır. 25 Mayıs 2004 tarihinde, Yargıtay, Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin, başvuran ve diğer altı kişiye ilişkin kararını bozmuştur. 16 Haziran 2004 tarih ve 5190 sayılı Kanun'la, devlet güvenlik mahkemeleri kaldırılmıştır. Başvuran dahi olmak üzere, sanıklardan yedisine yönelik dava, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir. 2 Eylül 2004 tarihinde, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, tüm sanıkları duruşmaya çağırmıştır. 10 Aralık 2004 tarihli duruşmada, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, başvuran dahil olmak üzere, sanıklardan dördünün yakalanması talimatını vermiştir. Ne başvuran ne de temsilcisi, 4 Mart 2005, 6 Mayıs 2005, 19 Ekim 2005 ve 3 Şubat 2006 tarihli duruşmalara gelmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, başvuran ve diğer üç kaçağın yakalanması için tekrar emir çıkarmıştır. Dava, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam etmektedir. Son duruşma 4 Mart 2005 tarihinde yapılmıştır. Mahkeme, başvuranın yakalanması için yeni bir emir daha çıkarmıştır.

HUKUK

I.HÜKÜMET'İN İLK İTİRAZI

Hükümet, AİHS'nin 35 § 1. maddesi uyarınca iç hukuk yolları tüketilmediğinden dolayı başvurunun reddedilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Başvuranın, Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklanan Kimselere Tazminat Verilmesine İlişkin Kanun (no. 466) uyarınca tazmin talebinde bulunabileceğini ileri sürmüştür.

AİHM, Hükümet'in ön itirazlarını benzeri davalarda inceleyerek reddettiğini not eder (bkz, özellikle, *Öcalan – Türkiye* [BD], no. 46221/99, §§ 66-71, AİHM 2005-...). AİHM, bu davada, bu içtihattan ayrılmayı gerektirecek hiçbir özel durum tespit etmemiştir.

Sonuç olarak, AİHM, Hükümet'in ilk itirazını reddeder.

AİHM, başvurunun AİHS'nin 35 § 3. maddesi bağlamında temelsiz olmadığını not eder. Ayrıca, başka herhangi bir gerekçeden dolayı kabuledilmez olmadığını da not eder. Dolayısıyla kabuledilebilir ilan edilmelidir.

II.AİHS'NİN 5 § 3. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, beş yıldan fazla süren tutuklu yargılanmasının, AİHS'nin 5 § 3. maddesindeki "makul süre" şartını karşılamadığını ileri sürerek şikayetçi olmuştur. Bu maddeye göre:

"Bu maddenin 1.c fıkrasında öngörülen koşullar uyarınca yakalanan veya tutulu durumda bulunan herkes hemen bir yargıç veya adli görev yapmaya yasayla yetkili kılınmış diğer bir görevli önüne çıkarılır; kendisinin makul bir süre içinde yargılanmaya veya adli kovuşturma sırasında serbest bırakılmaya hakkı vardır. Salıverilme, ilgilinin duruşmada hazır bulunmasını sağlayacak bir teminata bağlanabilir."

Hükümet, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 110. maddesine göre, bir kamu davasından tutuklu yargılanan bir kimsenin azami tutulu bulundurulma süresinin iki yıl olduğunu belirtmiştir. Kişi, en fazla cezanın, bu davada olduğu gibi, yedi yıldan fazla hapis cezası olan bir suçla suçlanmış ise, mahkeme tutukluluk halinin uzatılmasına karar verebilir. Amacın, sanığın, diğer sanıklarla anlaşması, delilleri tahrif etmesi, kaçması ve tekrar suç işlemesi riskini önlemek olduğunu öne sürmüştür.

Ayrıca, başvuranın kaçmasının, tutukluluk halinin uzatılması için iyi bir gerekçe olduğunu kanıtladığını belirtmiştir.

Başvuran, toplam beş yıl, bir ay, on gün tutuklu yargılandığını ileri sürmüştür. Yalnızca yasadışı bir örgüte üye olmakla suçlandığını belirtmiştir. Dolayısıyla, tekrar suç işleme veya adaletin seyrini saptırma riskinin olamayacağını iddia etmiştir. Ayrıca, kaçmasının nedeninin yargılamadan kaçmak değil, vicdani retçi olduğundan ve askerliğini yapmadığından dolayı yetkililer tarafından arandığından kaynaklandığını ifade etmiştir.

AİHM, belirli bir davada, bir sanığın tutukluluğunun makul bir süreyi geçmemesini sağlamanın öncelikle ulusal yargı makamlarının görevi olduğunu tekrarlar. Bu amaçla, masumiyet karinesi ilkesini gereğince dikkate alarak, AİHS'nin 5. maddesindeki kuraldan sapmayı gerektirecek bir kamu çıkarının mevcudiyeti lehine ya da aleyhine olan tüm kanıtları incelemeli ve bunları serbest bırakılma başvurularına ilişkin kararlarında belirtmelidirler. AİHM'nin 5 § 3. maddenin ihlal edilip edilmediğine karar vermeye davet edilmesi, bu kararlarda verilen gerekçeler ve başvuranın başvurularında ifade ettiği belgelenmiş kanıtlar temelinde olmaktadır (*Muller – Fransa*, 17 Mart 1997, *Reports of Judgments and Decisions*, 1997-II, s. 388, § 35).

Yakalanmış olan kimsenin, bir suç işlemiş olduğuna dair makul şüphenin bulunması, devam eden tutukluluk halinin meşruiyeti açısından vazgeçilmez bir şarttır, ancak belirli bir süre sonra, yeterli olmaz. Bu durumda AİHM, yargı makamları tarafından öne sürülen diğer gerekçelerin, özgürlüğün elden alınmasını haklı göstermeye devam edip etmediğini tespit

etmelidir. Bu gerekçelerin “ilgili” ve “yeterli” olduğu hallerde, AİHM, ulusal makamların işlemlerin yürütülmesi esnasında “özel itina” göstermiş oldukları hususunda ikna olmalıdır (ibid.).

Söz konusu davada, AİHM, gözönüne alınacak sürecin 9 Eylül 1996 tarihinde başladığını ve 19 Ekim 2001 tarihinde sona erdiğini belirtmektedir. Böylece, bu süre beş yıl bir aydan fazla sürmüştür.

İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvuranın devam etmekte olan tutukluluğunu, kendi gerek görmesi veya başvuranın talebi üzerine, her duruşmanın sonunda incelemiştir. Ancak, AİHM, dava dosyasındaki delillere dayanarak, Devlet Güvenlik Mahkemesi’nin, “suçun niteliğini ve delillerin durumunu gözönünde tutarak” gibi aynı ve basmakalıp ifadelere başvurarak başvuranın tutukluluğunun devamını emrettiğini belirtmektedir. “Delillerin durumu” ifadesi genel olarak ciddi suç göstergelerinin varlığı ve devamlılığına yönelik ilgili bir unsur oluşturabilir. Ancak, bu davada, başvuranın hakkında şikayetçi olduğu tutukluluk süresini tek başına haklı çıkarmaya yetmez (bkz. *Letellier – Fransa*, 26 Haziran 1991 tarihli karar, Seri A no. 207; *Tomasi – Fransa*, 27 Ağustos 1992 tarihli karar, Seri A no. 241-A; *Mansur – Türkiye*, 8 Haziran 1995 tarihli karar, Seri A no. 319-B, § 55 ve *Demirel – Türkiye*, no. 39324/98, § 59, 28 Ocak 2003).

AİHM, ayrıca, davanın başlangıç safhalarında düzenlenen iki duruşmada, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi’nin, serbest bırakılmasının kaçma tehlikesi doğuracağını ifade ederek, başvuranın tutuklu yargılanmasının uzatılmasına karar verdiğini gözlemlemektedir. AİHM’nin görüşüne göre, bu tehlikenin gerçekleşmiş olmasa bile başvuranın toplam tutuklu yargılanma süresini haklı çıkarmaz.

Ayrıca, AİHM, Hükümet’in başvuranın karşı karşıya olduğu suçlamaların ciddiyetine atıfta bulunduğunu belirtmektedir. Ancak, suçlamaların ciddiyetinin, uzun süreli tutuklu yargılamayı tek başına haklı çıkarmaya yetmeyeceğini yinelemektedir (bkz. diğer içtihatların yanı sıra, *Ječius – Litvanya*, no. 34578/97, § 94, AİHM 2000-IX).

Ek olarak, AİHM, cezai işlemlerin yürütülmesinde yetkililerin özel itina göstermediklerini kaydetmektedir. İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı’nın başvuran aleyhinde iddianame sunmasının neredeyse altı ay sürmesinin veya İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi’nin, Devlet Güvenlik Mahkemesi’nin polis memurları hakkındaki davaya ilişkin soruşturmasına yanıt vermesinin neredeyse üç yıl sürmesinin sebebine ilişkin olarak Hükümet’ten bir açıklama gelmediğini gözlemlemektedir. Bu son olarak belirtilen unsurun sonucunda, duruşmalar düzenli olarak başka bir tarihe ertelenmiştir. AİHM, ayrıca, Cumhuriyet Savcılığı’nın davanın esaslarına ilişkin görüşünü 18 Haziran 1998 tarihinde sunmuş olmasına rağmen, Devlet Güvenlik Mahkemesi’nin nihai kararını dört yıl ve yedi aydan fazla bir süre sonra verdiğini kaydetmektedir.

Bu değerlendirmelerin ışığında, AİHM, başvuranın tutuklu yargılanma süresinin AİHS’nin 5 § 3. maddesini ihlal ettiği kararını vermiştir.

III. AİHS’NİN 6 § 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, ayrıca, hakkında halen devam etmekte olan cezai işlemlerin süresinin AİHS’nin 6 § 1. maddesinde yer alan “makul süre” şartını ihlal ettiği konusunda şikayetçi olmuştur. Söz konusu maddenin ilgili kısmı şöyledir:

“Herkes, ... cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, ... bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, ... görülmesini istemek hakkına sahiptir.”

Hükümet, sanıkların sayısı ve onlara yöneltilen suçlamaları göz önünde tutarak davanın karmaşık olduğunu belirtmiştir. Delil toplamak ve olayları saptamak güç olmuştur. Bundan başka, herhangi bir ihmâl veya gecikme suçunun yargı makamlarına yüklenemeyeceğini belirtmiştir. Hükümet, ayrıca, 31 Ocak 2003 tarihli kararın öncesinde, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin otuz iki duruşma düzenlemiş olduğunu ve başvuranın kaçarak bu süreye etkide bulunmuş olduğunu ileri sürmüştür.

Başvuran, davanın karmaşık olmadığını zira sanıkların tümünün sadece yasadışı bir örgüte üye olmakla suçlandıklarını iddia etmiştir. Ayrıca, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin aşırı olarak iki ayda bir duruşma düzenlediği konusunda şikayetçi olmuştur.

AİHM, işlemlerin süresinin makuliyetinin davanın özel şartları ışığında ve AİHM içtihadında yer alan kriterler, özellikle davanın karmaşıklığı, başvuranın ve ilgili makamların tutumu ve başvuran için tehlikede olan şeyin önemi göz önünde tutularak değerlendirilmesi gerektiğini yinelemektedir (bkz. *Humen – Polonya* [BD], no. 26614/95, § 60, 15 Ekim 1999).

Göz önüne alınacak süreç hususunda, AİHM, işlemlerin başvuranın yakalandığı 9 Eylül 1996 tarihinde başladığını ve halen devam etmekte olduğunu tespit etmiştir. Dolayısıyla, işlemler üç yargılama kademesinde halihazırda dokuz yıl ve sekiz aydan fazla sürmüştür. Ancak, AİHM, başvuranın, kaçak olduğu, ülkesinde adalet önüne çıkmaktan kaçmaya çalıştığı döneme itimat edemeyeceğini değerlendirmektedir. AİHM, sanığın kaçışının, işlemlerin süresi ile ilgili olarak AİHS'nin 6 § 1. maddesi tarafından sağlanan güvencenin kapsamına ilişkin kendi içinde belli sonuçlarının olduğu kanısındadır. Sanığın, hukukun üstünlüğü ilkesini benimseyen bir Devlet'ten kaçması halinde bu kişinin işlemlerin makul olmayan süresinden şikayetçi olmaya hakkı olmadığı varsayılabilir. Bu varsayımı çürütmek için yeterli gerekçe gösterilmediği takdirde aksi gerçekleşmez (bkz. *Ventura – İtalya*, no. 7438/76, 15 Aralık 1980 tarihli Komisyon raporu, Decisions and Reports (DR) 23, s. 91, § 197). Bu davada sözkonusu varsayımı çürütecek bir şey mevcut olmadığına göre, ilgili süreç başvuranın tutuksuz yargılanması kararının alındığı 19 Ekim 2001 tarihinde sona ermiş olarak kabul edilmelidir (bkz., *mutatis mutandis*, *X – İrlanda*, no. 9429/81, 2 Mart 1983 tarihli Komisyon kararı, DR 32, s. 226). Dolayısıyla, göz önüne alınacak ilgili süreç bir yargılama kademesi için beş yıl ve bir aydan fazla sürmüştür.

AİHM, işlemlerin birkaç sanığı kapsadığını ve suçlamaların bir terör örgütüne üyeliğe ilişkin olduğunu gözlemlemektedir. Ancak, işlemlerin karmaşıklığının tek başına uzun süresini haklı çıkarmaya yetmeyeceğini değerlendirmektedir.

Başvuranın tutumu hakkında, AİHM, başvuranın, 19 Ekim 2001 tarihinde tutuksuz yargılanmasına karar verilmesini müteakip kaçarak, işlemlerin süresinde etkili olduğunu kaydetmektedir. Ancak, serbest bırakıldığında işlemlerin birinci derece mahkemesinde hali hazırda beş yıldan fazla sürmüş olduğunu gözlemlemektedir.

Yetkililerin tutumu hakkında, AİHM, AİHS'nin 5 § 3. maddesinin ihlaline ilişkin yukarıdaki değerlendirmelerine atıfta bulunmaktadır. İşlemlerin yürütülmesinde yetkililerin kendilerinden beklenen özel itinayı göstermedikleri yönündeki tespiti cezai işlemlerin süresine ilişkin olarak yine geçerlidir. Ek olarak, AİHM, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yeniden başlatılan işlemlerde başvuranın tutuksuz yargılanması kararını müteakip, duruşmaların uzun aralıklarla düzenlenmiş olduğunu ve bunun sonucunda iki yılda ancak beş duruşmanın gerçekleşmiş olduğunu gözlemlemektedir.

Dolayısıyla, AİHM, başvuran hakkındaki işlemlerin “makul süre” içinde yürütülmediği kararını vermiştir. Sonuç olarak, AİHS'nin 6 § 1. maddesi ihlal edilmiştir.

IV. AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. maddesi şöyledir:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

A. Tazminat

Başvuran, 20.000 Yeni Türk Lirası² maddi tazminat talep etmiştir. Bu bağlamda, çalışmasına engel olan tutulu yargılanma süresine ve cezai işlemlerin aşırı süresine atıfta bulunmuştur. Aynı zamanda, 30.000 Yeni Türk Lirası³ manevi tazminat talep etmiştir.

Hükümet, talep edilen tazminat ile iddia edilen AİHS ihlali arasında bir sebep sonuç ilişkisi olmadığını iddia ederek bu miktarlara itiraz etmiştir. Başvuran tarafından talep edilen maddi ve manevi tazminatların ülkenin ekonomik ve sosyal gerçekleri ile tamamıyla orantısız olduğunu ileri sürmüştür. Hükümet, başvuranın, sözde yapmasının engellendiği işi belirtmediğini ifade etmiştir.

AİHM, tespit edilen ihlaller ve iddia edilen maddi tazminat arasında herhangi bir sebep sonuç ilişkisi görmemekte, dolayısıyla, bu talebi reddetmektedir. Öte yandan, AİHM, başvuranın, büyük olasılıkla, manevi zarara maruz kalmış olduğunu değerlendirir ki bu tek başına ihlal tespitiyle yeterli şekilde telafi edilemez. Dava olaylarını ve içtihadını göz önünde bulunduran AİHM, başvurana, 3.000 Euro manevi tazminat ödenmesine karar verir.

B. Mahkeme masrafları

Başvuran, yerel makamlar ve AİHM’de gerçekleşen işlemler zarfında yaptığı mahkeme masraflarına karşılık 28.203 Yeni Türk Lirası⁴ talep etmiştir.

Hükümet, herhangi bir belge ile kanıtlanmamış olması nedeniyle başvuranın talebine itiraz etmiştir.

AİHM, elindeki belgelere dayanarak ve hakkaniyet temelinde karar vererek, mahkeme masraflarına karşılık başvurana 1.000 Euro ödenmesine karar vermiştir.

C. Gecikme faizi

AİHM, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası’nın kısa vadeli kredilere uyguladığı marjinal faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar verir.

BU SEBEPLERLE, AİHM OYBİRLİĞİ İLE

1. Başvurunun kalanının kabuledilebilir olduğuna;
2. AİHS’nin 5 § 3. maddesinin ihlal edildiğine;
3. AİHS’nin 6 § 1. maddesinin ihlal edildiğine;
4. a) Sorumlu Devlet’in, başvurana, aşağıdaki miktarları, AİHS’nin 44 § 2. maddesine göre kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme günündeki kur üzerinden Türk Lirası’na dönüştürmek üzere ödemesine:
 - (i) 3.000 Euro (üç bin Euro) manevi tazminat;
 - (ii) 1.000 Euro (bin Euro) mahkeme masrafları;
 - (iii) tabi olabilecek her türlü vergi;

² Yaklaşık 12.266 Euro

³ Yaklaşık 18.399 Euro

⁴ Yaklaşık 17.297 Euro

b) Yukarıda belirtilen üç aylık sürenin aşılmasından ödeme gününe kadar geçen süre için yukarıdaki miktarlara Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli faizinin üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına;

5. Başvuranın adil tazmin talebinin kalanının reddine

KARAR VERMİŞTİR.

İngilizce olarak hazırlanmış ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3. maddesi uyarınca 20 Haziran 2006 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

S. DOLLÉ
Zabıt Katibi

J.-P. COSTA
Başkan

— • —

 [İçindekilere dön](#)

UYAN/Türkiye Davası*

Başvuru No: 7454/04
Strazburg
10 Kasım 2005

OLAYLAR

Başvuran 1965 doğumlu T.C. vatandaşıdır. Başvurunun yapıldığı sırada başvuran firari bulunmaktaydı.

A. Başvurunun yapılmasına neden olan olaylar

İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) 7 Temmuz 1998 tarihli kararıyla başvurunu yasadışı terörist örgüt TİKB'ye bağlı olma, bu örgüt adına terörist eylemler düzenleme, sahte kimlik kullanma, silah kaçakçılığı yapma, silahlı saldırılarda bulunma, gasp ve adam öldürme suçlarından müebbet ağır hapis cezasına çarptırılmıştır.

Başvuran Kandıra Cezaevi'nde cezasını çektiği sırada uzun süreli açlık grevi başlatmıştır.

Kocaeli Devlet Hastanesi'nde 13 Haziran 2001 tarihinde muayene edilen başvuran hakkında hazırlanan sağlık raporunda sağlık durumunun «kötü beslenmeye» karşın «iyi» olduğu ifade edilmiştir.

Adli Tıp Kurumu 3 no'lu Dairesi (Adli Tıp) 22 Haziran 2001 tarihinde disimetrik, uyumsuzluğa, ve nistagmüs semptomlara bağlı olarak başvuranda Wernicke-Korsakoff (WK-S) Sendromu teşhisinde bulunmuştur.

Adli Tıp, hapis hane tutulmasının ölüm riski oluşturacağını belirterek başvuranın cezasının infazının altı ay süreyle ertelenmesi önerisinde bulunmuştur.

Kocaeli Cumhuriyet Savcısı, CMUK'un 399. maddesinin uygulanarak başvuranın şartlı olarak tahliye edilmesini kararlaştırmıştır.

Başvuran 28 Haziran 2001 tarihinde tahliye edilmiş ve İstanbul'a ailesinin yanına yerleşmiştir.

Başvuran 20 Kasım 2001'de tahliye süresinin uzatılmasını talep etmiş, Kocaeli Devlet Hastanesi'nde 23 Kasım 2001 tarihinde düzenlenen raporda başvuran hakkında konulan WK-S tanısı doğrulanmış ve başvuranın cezasının bir yıl süreyle ertelenmesi önerilmiştir.

Başvuran yine de Adli Tıp Kurumu 3 no'lu Dairesince yeniden muayene edilmiştir. Kurum, 7 Aralık 2001 tarihinde, mevcut şekliyle oküler felç, nörolojik rahatsızlıklar ve hafıza kaybı gösteren başvuranın WK-S rahatsızlığının bulunduğunu teyit ederek, cezasının iyileşinceye dek ertelenmesi tavsiyesinde bulunmuştur.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Bu rapor üzerine Kocaeli Cumhuriyet Savcısı 19 Aralık 2001 tarihinde daha önce verilen erteleme kararının süresini altı ay uzatmıştır.

Bu süre Adli Tıbbın 5 Haziran 2002 ve 15 Ocak 2003 tarihli raporlarının ardından iki kez daha uzatılmış, son raporda Adli Tıp uzmanları başvuranın sağlık durumunun Anayasa'nın 104. maddesinde öngörülen Cumhurbaşkanı'nın af kararı kapsamına girdiğini dile getirmişlerdir.

CMUK'un 399. maddesinin pratikte uygulanmasında ihtilafların mevcut olması nedeniyle Adalet Bakanlığı 7 Mart 2003 tarihinde 3.3.9/44 sayılı bir genelge yayımlayarak Adli Tıp Kurumu'nun sağlık raporlarında, cezanın ne kadar süreyle ertelenmesi gerektiğini somut olarak dile getirmesi gerektiğini ifade etmiştir.

17 Ekim 2003 tarihinde, Kocaeli Cumhuriyet Savcısı 27 Ağustos 2003 tarihli raporda erteleme süresinin belirtilmediği, bu raporun sözü edilen genelge uyarınca hazırlanmadığı gerekçesiyle başvuranın cezasının ertelenme süresini reddetmiş, uygun bir sağlık raporu hazırlanmasını istemiştir.

Bununla birlikte, başvuran ilgili yetkili merciler karşısına çıkmamıştır.

Başvuran bu karara 12 Kasım 2003 tarihinde İstanbul DGM önünde bu karara itirazda bulunmuştur.

İstanbul DGM Cumhuriyet Savcısı 19 Ocak 2004 tarihli iddianamesi ile, Kocaeli Cumhuriyet Savcısı'nın talebinin reddedilip, 27 Ağustos 2003 tarihli rapora dayalı olarak, başvuranın cezasının altı ay süreyle daha ertelenmesini talep etmiştir.

İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi 26 Ocak 2004 tarihli kararıyla *ratione loci* bakımından yetkisizlik kararı vererek dava dosyasını Kocaeli Ağır Ceza Mahkemesi'ne göndermiştir.

Kocaeli 2 no'lu Ağır Ceza Mahkemesi 9 Şubat 2004 tarihinde başvuranın talebini reddetmiştir.

Bu sırada, başvuranın babası 6 Şubat 2004 tarihinde oğlunun cezasının kalan kısmının affedilmesini Cumhurbaşkanı'ndan istemiştir.

Bağcılar Cumhuriyet Savcısı 26 Şubat 2004 tarihinde başvuran hakkında *mahkumlara mahsus yakalama müzekkeresi* çıkarılması kararını vermiştir.

AİHM tarafından alınan ihtiyati tedbir kararının Cumhuriyet Savcısı tarafından dikkate alınması ışığında İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi CMUK'un 399. ve 402. maddelerinin uygulanmasını istinaden başvuranın cezasının infazının 13 Eylül 2004 tarihine kadar ertelenmesini kararlaştırmıştır.

Mahkeme daha sonra bu kararı ikinci bir emre dek uzatmıştır. Hükümet, bu karara uygun olarak ihzar müzekkeresinin askıya alındığını ifade etmiştir.

Mahkeme iç hukuk yetkilileri önünde nihai olarak verilmiş olabilecek karar hakkında kesin bilgilere sahip değildir.

B. AİHM'nin soruşturma ziyareti

1. Ceza infaz kurumlarına yapılan ziyaretler

AİHM Heyeti, Türkiye'de farklı tiplerdeki Ceza infaz kurumlarında hüküm süren fiziksel koşullar hakkında fikir edinmek için beraberinde başvuranların temsilcileri ve Hükümet yetkilileri ile birlikte iki F tipi Cezaevi'ni (Tekirdağ ve Kocaeli), iki H tipi cezaevini (Tekirdağ ve İstanbul) ve bir H tipi tutukevini (Bayrampaşa-İstanbul) ziyaret etmiş ve bu son kurumun sağlık merkezini incelemiştir. Bu ziyaretler sırasında, Heyet Cezaevi personeli, Savcılar ve bu kurumlarda görevli doktorlar ile görüşmüştür.

Heyet bu vesile ile aynı zamanda, bahsekonu elli üç mahkumdan on yedisi ile ve 7 Eylül 2004 tarihinde başvuran ile görüşmüştür.

2. Bilirkişi kurulu tarafından yürütülen sağlık muayeneleri

AİHM, başvuruda nörolojik veya psikiyatrik sorunlar bulunup bulunmadığını, şayet bulunuyorsa bunların ne ölçüde cezaevi yaşamı ile uyumlu olduğunu belirlemek bakımından bilirkişi kurulunu görevlendirmiştir. Söz konusu kurul ayrıca, gerektiğinde, Türk Adli Tıp organları tarafından oluşturulduğu haliyle başvuranın sağlık dosyasını incelemekle görevlendirilmiştir.

Bu bağlamda Bilirkişi Kurulu öncelikle, bu gruptaki tüm vakalarda, ilgililerin nöropsikiyatrik rahatsızlıklarını açıklık grevleri ile açıkladıklarını ve Adli Tıp Kurumu'nun tanısına uygun olarak bunların Wernicke Korsakoff Sendromu'nda görülenlerle aynı olduğunu belirttiklerini ortaya koymaktadır.

Buradan hareketle Bilirkişi Kurulu, mahkumlarda olası aşırı yüklenme öğelerini ve Wernicke Korsakoff Sendromu'nun gerçek özelliklerini ortaya çıkarmak amacı ile standart sağlık muayenelerine başvurmaya karar vermiştir.

İncelemeler Hükümetçe belirlenen İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi Hastanesi'nde 8 ve 11 Eylül 2004 tarihleri arasında tıbbi mahremiyet ilkesi doğrultusunda yapılmıştır.

Başvuran 11 Eylül 2004 tarihinde muayene edilmiştir.

(Kararda Bilirkişi Kurulu'nun sağlık raporundan ilgili b6lumlere yer verilmiştir.)

HUKUK AÇISINDAN

I. KABULEDİLEBİLİRLİK ÜZERİNE

Tarafların mahkemeye sunduğu kanıtlar ışığında, AİHM, bu şikayetin başvurunun mevcut haliyle hukuka ve olaylara yönelik ciddi sorunları ortaya çıkardığını, bunun çözümü için başvurunun esastan incelenmesi gerektiğine itibar etmiş ve yapılan şikayetin AİHS'nin 35 § 3. maddesi uyarınca temelden yoksun olmadığına karar vermiştir. Başvurunun kabuledilemez olması için başka hiçbir gerekçe tespit edilmemiş, başvuru kabuledilebilir bulunmuştur.

II. AİHS'NİN 3. MADDESİ'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, yakalandığı Wernicke-Korsakoff sendromu nedeniyle mahkumiyet cezasını çekmeye devam edemeyeceğini ileri sürmektedir. Günlük ihtiyaçlarının üstesinden tek başına gelememesi ve diğer mahkum arkadaşlarına bağımlı olmak zorunda olması doğrultusunda tek başına, diğer mahkumlardan ikisi veya üçü ile aynı hücrede mahkumiyetinin fiziksel ve ruhsal bütünlüğüne bir saldırı olduğunu iddia etmektedir. Başvuran, bu koşullar altında, gerekli tıbbi tedaviyi sürdüremediğini, hakkında verilen tevkif müzakeresinin AİHS'nin 3. maddesinin ihlaline yol açtığını öne sürmektedir.

A. Tarafların görüşleri

1. Hükümet

Hükümet, cezaevi kurumlarındaki koşulların elverişli olduğunu ifade etmekte ve hükümlülerin ilk olarak sözü edilen kurumlarda, gerektiğinde hastanede tıbbi hizmetlerden yararlandıklarının altını çizmektedir.

Hükümet, başvuranın adli tıbbı ve etkili bir hukuka dayalı bir sistemden yararlandığını, iyileşinceye dek serbest bırakıldığını savunmaktadır.

Hükümet son olarak, başvuranın durumunun üzücü olmakla birlikte, yetkililere yüklenebilecek hiçbir fiil veya ihmal sonucunun çıkarılmayacağını ve başvuranın çekeceği cezasından muaf tutulmasına neden olamayacağını gözlemlemektedir.

Hükümet, görüşlerinde uzman kurul raporu ile ilgili olarak, bu rapor sonucunun adli tıp kurumu raporu ile benzer olduğunu savunmaktadır.

2. Başvuran

Başvuran, Hükümetin savına karşı çıkmakta ve şikayetlerini sürdürmektedir. Hakkında düzenlenen bütün sağlık raporlarının kendisinde mahkumiyetini sürdürmeye engel geri dönüşü olmayan bir hastalığın varlığını gösterdiğini iddia etmektedir.

B. AİHM'nin değerlendirmesi

AİHS'nin özgürlüklerinden yoksun bırakılan kişilerin ve dolayısıyla bu durumdaki hasta kişilerin durumuna ilişkin özel bir hükmü içermediği doğrudur. Bununla birlikte, Devletlere idare tarafından hükümlü bulunan kişilerin fiziksel bütünlüğünün korunması için gerekli tıbbi önlemlerin alınması yükümlülüğünden bağımsız olarak, ister fiziksel ister ruhsal olsun doğal yolla meydana gelen bir hastalıktan çekilen sıkıntı 3. madde çerçevesinde değerlendirilebilir. Rahatsızlık tutukevi koşullarında daha da artıyor ve risk oluşturuyorsa bu durumdan yetkililer sorumlu tutulabilir (Bkz. Mouisel-Fransa kararı, no: 67263/01, §§ 37, 38 ve 40, AİHM 2002-IX, ve Pretty-İngiltere kararı, no: 2346/02, § 52, AİHM 2002-III ve bu kararlarda yer alan referanslar).

Mahkumun sağlığı dışında, selametinin de hapsedilme koşullarının pratik gerekliliklerini dikkate alarak uygun şekilde sağlanması gerekir. Her mahkumun, insan onuruna uygun tutukluluk koşullarına sahip olma hakkı bulunmaktadır. Alınan tedbirlerin uygulanma koşulları, kendisini sıkıntıya ya da tutukluluğa bağlı kaçınılmaz üzüntü seviyesini aşacak yoğunlukta bir ümitsizliğe sokmamalıdır (*Kudla-Polonya*, no: 30210/96, § 94, AİHM 2000-XI).

AİHS, sağlık gerekçeleriyle bir tutuklunun serbest bırakılması yönünde «genel bir yükümlülüğü» içermese de, bir hükümlünün klinik tedavi gerektiren hali yine de Avrupa Konseyi'ne üye Devletler bünyesinde AİHS'nin 3. maddesi uyarınca hükümlülüğe uygunluğu belirleyen hallerden birini teşkil etmektedir (Bkz. sözü edilen Mouisel ve Price-İngiltere kararları, no: 33394/96, § 30, AİHM 2001-VII).

Özetle, hayati tehlike içeren ya da hapisane yaşamı ile kalıcı biçimde uyumsuzluk arzeden bir hastalığı olan kişinin hapsedilmesi; AİHS'nin 3. maddesi kapsamına girebilir.

Mevcut davada başvuranın yeniden hapsedilmesinde böyle bir sorunun olup olmadığının incelenmesi gerekir.

AİHM, hükümlülerin ağır hastalıklarının bulunduğu durumlarda cezaların uygulanması konusunda yürürlükte olan Türk mevzuatını incelemiştir. AİHM, mevzuatın ulusal mercilere tutukluların ciddi hastalıklarının bulunduğu durumlarda müdahale etme olanağını sunduğunu not etmektedir. Sağlık durumu, geçici olarak serbest bırakılma ya da cezanın ertelenmesi kararını gerekçelendirebilecek unsurlardan biridir. Bu tedbirlere ek olarak sağlık nedeniyle Cumhurbaşkanı affına başvurma imkanı bulunmamaktadır.

AİHM, sözkonusu usullerin ilk bakışta, Devletlerin özgürlükten yoksun bırakan cezalarla bağdaştırması gereken, mahkumların fiziksel bütünlüğü ve esenliğinin korunmasını sağlamak için uygun güvenceleri oluşturduğu kanaatinde dir.

Mevcut başvurunun özel bağlamında, geçmişte Türkiye'de 1996-2000 tarihleri arasında koğuş sisteminden tek ve üçer kişilik hücre yapısındaki F tipi cezaevlerine geçişi protesto etmek amacıyla başlatılan açlık grevi eylemlerini müteakip, kötü beslenme ve açlık sonucu fiziksel ve zihinsel bozuklukların meydana geldiğini ve bazı hükümlülerde kaydedilen WK-S tanısı nedeniyle bu kişilerin hükümlülük halinin devamında kimi güçlüklerle karşılaştığını belirtmek yerinde olacaktır. Yetkili merciler hiç kuşkusuz böylesi bir durumun toplum düzeninin korunması açısından gerekli görülemeyeceğine itibar etmiş ve hasta birçok mahkumun sağlık gerekçeleriyle şartlı salıverilme hakkından yararlanmasını sağlamışlardır.

Bu başvuruda, başvuran sözü edilen olaylara katılmış görünmektedir. Türk hukukunca sunulan olanaklardan hakkında ihzar müzekkeresinin çıkarıldığı 26 Nisan 2004 tarihine dek yararlanmıştır.

Bu doğrultuda, AİHM, Gebze Cumhuriyet Savcısı'nın Adli Tıp Kurumu'nun hazırladığı rapora dayalı olarak başvuranın yakalandığı WK-S rahatsızlığının cezaevi yaşamı ile örtüşmediği tespitiyle başvuranın cezasının tecil edilmesine karar verdiğini not etmektedir. Böylelikle başvuran gerekli tedaviyi almak üzere CMUK'un 399 § 2. maddesi uyarınca şartlı salıverilme hakkından yararlanmıştır.

Gerçekleştirilen bütün tıbbi kontroller daha önce teşhis edilen WK-S tanısını teyit eder mahiyette olmuştur. Ruhsal bozukluk, disimetrik semptomlar, uyumsuzluk, nistagmüs, oküler felç, nörolojik rahatsızlıklar ve amnezik kaygılar gösteren başvuranın sağlık durumunun hapsedilmeye elverişsiz olduğuna karar verilmiştir.

AİHM, bu tespitler üzerinde yeniden duracak hiçbir unsurun olmadığı görüşündedir (Bkz. Klass-Almanya kararı, 22 Eylül 1993, seri:A no:269, s. 17, §§ 29-30) ve takip eden gerekçeler nedeniyle bu saptamaların sonradan geliştiğine ikna edici hiçbir gelişme olmadığını kaydetmektedir.

Nitekim 11 Eylül 2004 tarihinde, yani Adli Tıp Kurumu'nun başvuranın durumunun hapsedilmeye elverişsiz olduğunu belirten 27 Ağustos 2003 tarihli son raporundan bir yıl sonra başvuran AİHM Bilirkişi Kurulu tarafından muayene edilmiştir. Kurul, Uyan'da statik beyincik sendromu (denge kaybı, yürüme güçlüğü) ve az ölçüde nistagmüs teşhisinde bulunmuştur.

AİHM Bilirkişi Kurulu oybirliğiyle, Uyan'ın WK-Sendromuna bağlı olarak günlük yaşamını idame ettirmede ve hareket etmede güçlük çektiği, hastalığının hapsedilmeye elverişsiz olduğu sonucuna varmıştır.

Bu son hususla ilgili olarak, başvuranın yeniden hapsedilmesi durumunda tıbbi bakımın eksikliğinden açıkça şikayetçi olmamasına karşın, Hükümet'in, başvuranın yeniden hapsedilmesi halinde sağlanacak günlük tedavi veya desteğin niteliğini ve uygunluğunu destekleyemediğinin vurgulamak gerekir. Başvurana sağlanan dikkate değer tıbbi bakıma rağmen, böylesi bir argüman yanlış anlaşılacaktır, zira bu, başvuranın cezaevi dışında tedavi ve bakım görmesi amacıyla tanınan geçici serbestliğin uygunluğu hususunu tartışma konusu haline getirecektir.

Bu koşullar altında AİHM, başvuran Uyan'ın değişmeyen sağlık durumuna rağmen olası yeniden hapsedilmesinin 3. maddenin kapsamına girecek kadar ciddi bir düzeye ulaşacağına itibar etmektedir.

Esasen bu durum, Türkiye'de mevcut olan koruyucu sistemin olayların bu aşamasında iyi işlememiş olmasından kaynaklanmıştır.

Öte yandan, bu alanda tek yetkili mercii olan Adli Tıp Kurumu'nun başvuranın cezasını çekmeye elverişli olduğuna dair vermiş olduğu hiçbir rapor bulunmamasına karşın 26 Şubat 2004 tarihinde verilen yakalama müzekkeresini anlamak güçtür. Hükümetin görüşlerinde bu konuda sessiz kalınmıştır; bununla birlikte dava dosyasından yetkililerin, Cumhurbaşkanı affı için hazırlanan dosyayı tamamlamaya çalıştıkları görülmektedir. Bu işlemin yapıldığı farz edilse idahi, Adli Tıp Kurumu'nun 27 Ağustos 2003 tarihli raporu çerçevesinde yakalama müzekkeresinin gerekçesi bulunmamaktadır.

Mevcut koşullarda, ihzar müzekkeresi son sağlık raporundan beş ay sonra verilmiş olsa bile bu durum başvurayı baskıya itmiş ve firar etmeye zorlamıştır. Yetkili mercilerin af talebine ilişkin dosyayı tamamlamaları gerekiyor idiye başvuranın Savcılığa ve Adli Tıp Kurumu'na gelmesi çağrısında bulunmaları veya yetkililer huzuruna çıkmaları için ihzar müzekkeresi hazırlamaları gerekirdi. Bunun yokluğunda, yetkililer aşırı bir biçimsellikten kaçınarak, ilk aşamada İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı'nın da ifade ettiği üzere, 27 Ağustos 2003 tarihli Adli Tıp Kurumu raporu ışığında tecil kararını uzatabilirler müteakiben Adalet Bakanlığı'nın genelgesine ya da Cumhurbaşkanı affına uygun bir rapor hazırlanmasını sağlayabilirlerdi.

Bu durum, AİHS'nin 3. maddesi bakımından, Devletin makamlarının sorumluluğunu gündeme getirmektedir. Sözkonusu makamlar, başvuranın hastalığının kökeninde hiçbir hataları olmadığını öne süremezler. Başvuranın uzun süreli açlık grevine başlama kararı verirken kendisine vermiş olabileceği zarar her ne olursa olsun, bu hiçbir şekilde, AİHS'nin 3. maddesi bakımından Devletin bu kişi karşısındaki yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz (konuya ilişkin diğer tartışmalar için, Bkz., *Nevmerjitsky-Ukrayna*, no: 54825/00, řř 82-106, 5 Nisan 2005).

Kısaca AİHM, başvuranın değişmeyen sağlık durumunu göz ardı ederek 26 şubat 2004 tarihinde adı geçeni yeniden hapsedmeye karar veren ulusal mercilerin, AİHS'nin 3. maddesinin gerektirdikleri ile uyum içinde hareket etmiş olarak kabul edilemeyecekleri ve başvuran hakkında çıkartılan aynı tarihli yakalama müzekkeresinin yürütülmesi halinde, Savunmacı Devlet'in 3. maddeyi ihlal etmiş olacağı görüşündedir.

Yakalama müzekkeresinden bu yana başvuranın yeniden hapsedilmemiş olması ile hiçbir netice çıkmamaktadır. Başvuran yeniden hapsedilmiş olsaydı yalnızca olayların ciddiye derecesi artmış olacaktı.

AİHM, Türk yetkililerince başvuranın sağlık durumunda kesin bir değişiklik olmadan ileride yeniden hapsedilme kararının alınması halinde değerlendirmesinin aynı olacağının altını çizmektedir.

III. AİHS'NİN 5. MADDESİ'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

AİHS'nin 5 ř 1 a) maddesine atıfta bulunan başvuran, Cumhuriyet Savcılığı'nın hakkında verilen doktor raporlarını tanımayarak cezanın ertelenmesini reddetmesi ile özgürlük ve emniyet hakkını ihlal ettiğini ileri sürmektedir.

Hükümet bu konuda görüş bildirmemiştir.

AİHM, başvuranın şartlı salıverildiği 28 Haziran 2001 tarihinden sonra hiçbir surette tutuklanmadığını ve yeniden hapsedilmediğini hatırlatmaktadır. Fakat, AİHS'nin 5. maddesi, 1. paragrafında yer alan zorunluluklar dışında herkesin özgürlüğünden yoksun «bırakılmama» ve özgürlüğünden yoksun «kalmama» hakkını öngörür (Bkz. *Weeks-İngiltere* kararı, 2 Mart 1987, seri:A no: 39, s. 33, ř 92).

AİHM, yukarıda ifade edilen şikayetin içerdieği unsurların benzerlerinin veya aynılarının AİHS'nin 3. maddesine ilişkin inceleme sırasında da ele alındığını gözlemlemektedir.

O halde AİHM, bu şikayetin AİHS'nin 5. maddesi çerçevesinde ayrıca incelenmesine gerek olmadığı hükmüne varmaktadır.

II. AİHS'NİN 41. MADDESİ'NİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tazminat

Başvuran maddi zarar için hiçbir miktar dile getirmemekte, buna karşın, maruz kaldığı manevi zarar için 50.000 Euro talep etmektedir.

Hükümet bu talebi reddetmekte ve bu miktarın aşırı ve dayanaktan yoksun olduğunu savunmaktadır.

AİHM, başvuranın yakalama müzekkeresi nedeniyle ciddi sıkıntılar çektiğine, maruz kaldığı manevi zararın bu kararın sonucu ile telafi edilemeyeceğine itibar etmektedir (Bkz. Mokrani-Fransa, no: 52206/99, §§ 36 ve 43, 15 Temmuz 2003).

AİHM, hakkaniyete uygun olarak başvurana bu doğrultuda 3.000 Euro ödenmesini kararlaştırmıştır.

B. Masraf ve harcamalar

Başvuran yapmış olduğu temsil, çeviri ve iletişim giderleri için 4.730 Euro talep etmektedir.

Hükümet, kanıtlayıcı belgelerin olmadığını kaydederek bu talebin reddedilmesi gerektiğini ileri sürmektedir.

Mahkemenin bu yöndeki yerleşik içtihadına göre bir başvuran yapmış olduğu masraf ve harcamaların gerçekliğini ve gerekliliğini makul oranlarda ortaya koyduğu ölçüde bu yönde bir tazminat elde edebilir (Bkz. diğerleri arasında Nikolova-Bulgaristan kararı, no: 31195/96, § 79, AİHM 1999-II).

AİHM, sunulan ayrıntıları gözönünde bulundurarak, her türlü vergiden muaf tutulmak suretiyle başvurana, 2.000 (ikibin) Euro'dan, Avrupa Konseyi tarafından sağlanan 715 (yediyüz onbeş) Euro tutarındaki adli yardım düşülerek, kalan meblağın ödenmesinin makul olduğuna kanaat getirmiştir.

Bu miktar Yeni Türk Lirasına (YTL) çevrilmek suretiyle başvuran veya temsilcisi tarafından belirtilecek bir banka hesabına yatırılacaktır.

C. Temerrüt Faizi

Gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına 3 puan eklenecektir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, MAHKEME,

1. Oybirliğiyle, başvurunun *kabuledilebilir olduğuna* ;
2. Oybirliğiyle, başvuranın tıbbi ehliyetinde net bir değişiklik olmaksızın yeniden hapsedilmesi ile AİHS'nin 3. maddesinin *ihlal edildiğine*;
3. Oybirliğiyle, başvurunun AİHS'nin 5 § 1. maddesi altında incelenmesine *gerek olmadığına*;
4. a) AİHS'nin 44 § 2. maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek üzere Savunmacı Hükümetin başvurana;
 - i. Üçe karşı beş oyla, manevi tazminat olarak 3.000 (üç bin) Euro;
 - ii. Oybirliğiyle, masraf ve harcamalar için 2.000 (iki bin) Euro'dan Avrupa Konseyi tarafından verilen adli yardım tutarı 715 (yedi yüz on beş) Euro düşülerek kalan kısmı *ödemesine*;
 - iii. Anılan miktarların her türlü vergiden muaf *tutulmasına*;

b) Sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ve ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankasının o dönem için geçerli faizinin üç puan fazlasına eşit oranda basit faizin uygulanmasına;

5. Adil tazmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77 §§ 2. ve 3. maddelerine uygun olarak 10 Kasım 2005 tarihinde yazıyla bildirilmiştir.

Kararın ekinde AİHS'nin 45 § 2. maddesi ve AİHM İç Tüzüğü'nün 74 § 2. maddesine uygun olarak Yargıçlar Caflish ve Türmen'in kısmi muhalefet şerhleri yer almaktadır.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

PAŞA VE ERKAN EROL/Türkiye Davası*

Başvuru No:51358/99

Strazburg

12 Aralık 2006

OLAYLAR

DAVA KOŞULLARI

Başvuranlar, 1943 doğumlu Paşa Erol ve 1986 doğumlu oğlu Erkan Erol Türk vatandaşı olup her ikisi de Tunceli'de ikamet etmektedirler.

11 Mart 1995 tarihinde Paşa Erol köy muhtarı sıfatıyla, Tunceli İl'ine bağlı Pertek İlçesi Akdemir Jandarma Karakol Komutanlığı çevresine 11 ila 15 saatlerinde mayın dōşeneceđi konusunda bilgilendirilmiştir. Aynı gün hazırlanan tutanakta, sözkonusu mahallin “dikenli tellerle” çevrildiği ve her yirmi metrede bir tane olmak üzere uyarı levhaları yerleştirildiği belirtilmiştir.

Ertesi gün, köylülerin mera olarak kullandığı karakol komutanlığı etrafındaki bölgeye mayın yerleştirildiği konusunda tebligat yapılarak köylüler bilgilendirilmiştir. Uyarılar, takip eden günlerde de sözlü olarak yinelenmiştir.

O tarihte dokuz yaşında olan Erkan Erol 11 Mayıs 1995 günü arkadaşlarıyla hayvan otlatmaya çıkmıştı. Hayvanların mayınlı bölgeye girmesi üzerine başvuran ve yaşları yedi ila on üç arasında değişen diğer çocuklar hayvanları takip ederek dikenli telleri aşmışlardır. Sonrasında, Erkan Erol yerde gördüğü metal parçasını topraktan çıkarmak isterken bir patlama olmuştur. Daha sonra patlamaya bir mayının sebep olduğu anlaşılmıştır. Askeri bir helikopterle Elazığ Devlet Hastanesi'ne nakledilen ilgilinin sol bacağı dizinden kesilerek yerine protez

takılmıştır. Diğer çocukları bölgeden çıkarmak üzere helikopterle kurtarma hareketi düzenlenmiştir. Çocuklardan bazıları patlama sırasında hafif şekilde yaralanmışlardır.

11, 13, 14 ve 15 Mayıs tarihlerinde dokuz köylü ve köy muhtarının ifadeleri jandarmalarca alınmıştır. Hepsi de tehlike konusunda uyarıldıklarını ve kendilerine bu hususta tebligat yapıldığını teyit etmişlerdir. Aileler çocuklarının mayınlı bölgeye girmelerini yasaklamıştı. Buna karşın tanıklıklardan, köy muhtarının hayvanlarıyla birlikte mayınlı alana korkusuzca girdiği anlaşılmaktadır.

Paşa Erol 15 Mayıs 1995 tarihinde verdiği ifadesinde mayınlı bölgeye girerek ihmalkarlık gösterdiğini kabul etmiştir.

Paşa Erol 10 Nisan 1996 tarihinde İçişleri Bakanlığı'ndan askeri bölge etrafında yeterli güvenlik önlemi olmadığı gerekçesiyle tazminat talep etmiştir.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir. Paşa Erol, 9 Temmuz 1996 tarihinde adıgeçen Bakanlığa karşı Malatya İdare Mahkemesi'nde Anayasa'nın 125. maddesi uyarınca Devlet'in objektif sorumluluğuna ilişkin tazminat davası açmıştır.

İdare Mahkemesi 2 Nisan 1997 tarihinde, dava dosyasındaki unsurlardan, mayınlı bölge etrafında önlem alınmış olduğunun ve sözkonusu mayınlı bölgenin uyarıcı işaret ve levhalarla çevrili olduğunun anlaşıldığı gerekçesiyle bu talebi geri çevirmiştir. Üstelik, köylülere ve özellikle de köy muhtarı olan Paşa Erol'a hem yazılı hem de sözlü tebligatta bulunulmuştu. Mahkeme, idarenin herhangi bir kusurdan sorumlu tutulamayacağını ve ikinci başvuranın yasak bölgeye girmek suretiyle kazadan sorumlu olduğu kanaatine varmıştır. Babası da kendi ihmali nedeniyle bu kazadan sorumludur.

Danıştay, başvuranın temyiz başvurusu üzerine 24 Kasım 1998 tarihinde verdiği kararla İdare Mahkemesi'nin kararını onamıştır. Danıştay, "idarenin hizmet kusuru olmasa da Anayasa'nın 125. maddesi uyarınca tazminle sorumlu tutulacağını, ancak, zararın doğumuna zarara uğrayanın eylemi neden olmuşsa zararlar idari eylem arasında nedensellik bağından söz edilemeyeceğini ve idarenin kusursuz sorumluluk esaslarına göre de tazminle sorumlu tutulamayacağı"nın altını çizmiştir.

Danıştay'ın nihai kararı 19 Mart 1999 tarihinde başvuranlara tebliğ edilmiştir.

HUKUK AÇISINDAN

I. AİHS'İNİN 2. MADDESİNİN İHLALİ İDDİASI HAKKINDA

AİHS'nin 2. maddesine atıfta bulunan başvuranlar, Devlet'in gerekli güvenlik önlemleri almadan antipersonel mayın yerleştirilmesine müsaade etmek suretiyle vatandaşlarının yaşam hakkını koruma pozitif sorumluluğunu yerine getirmediği ve bu nedenle yaşama haklarının ihlal edildiğinden şikayetçi olmaktadır.

A. Hükümet'in ön itirazları

1. Paşa Erol'un mağdur niteliği

Hükümet, birinci başvuranın olaylar esnasında köyün muhtarı olduğunu ve bu sıfatla idaresi altındaki kişilerin bilgilenmesini temin yükümlülüğü de bulunduğunu ileri sürmektedir.

Üstelik, bir baba olarak, dokuz yaşındaki oğlunu gözetimsiz bırakarak ebeveynlik sorumluluğunu yerine getirmemiştir.

AİHM, başvuranın olaylar sırasında gerçekten de köyün muhtarı olduğunu ve mayın yerleştirilmesi işleminin tamamlanmasından önce kendisinin bilgilendirilmiş olduğunu gözlemlemektedir. AİHM, başvuranın işgal ettiği sorumluluk mevkiine önem atfetmektedir. *Muhtar* sıfatıyla, köyde yönetici olarak seçilmiş en yüksek idari görevli konumunda bulunuyordu. Bu nedenle, idaresi altındakilerin korunması için gerekli önlemlerin alınması ve köylülere yönelik tehlike arzeden herhangi bir durumda yetkili mercilerin uyarılması katkıda bulunması gerekmektedir.

AİHM'ye göre mevcut davada, görev ve sorumlulukları gözönüne alındığında, muhtarlık görevi, başvuranın, jandarmayı alınan önlemlerin yetersizliği hususunda uyarmasını ve ek önlemler talep etmesini de kapsamaktaydı. İdari makamların sorumluluğu ve özellikle de muhtarlıkların yetki sınırları içinde kalan tehlikeli bölgelerden sorumlu oldukları AİHM'nin daha önceki içtihatlarınca kabul edilmiştir (*mutatis mutandis*, *Öneryıldız – Türkiye*, no: 48939/99, § 101). Bununla birlikte AİHM, başvuranın AİHM önünde ileri sürdüğü şikayetleri askeri makamların dikkatine sunduğunu gösteren hiç bir unsura rastlayamamıştır. Üstelik, birinci başvuran olaydan önce kendisi mayınlı bölgeye girerek sorumsuz bir biçimde hareket etmişti.

Bu nedenle AİHM, birinci başvuranın, oğlunun yaşadığı kazada ebeveynlik sorumluluğunun ve idari sorumluluğunun bulunduğunu ve bu yüzden AİHS'nin 34. maddesine göre AİHS'nin 2. maddesi yönünden mağduriyet iddiasında bulunamayacağını takdir etmektedir. Bu nedenle AİHM, Hükümet'in kabuledilemezlik itirazını kabul etmektedir. AİHM, bir başvuruyu yargılamanın herhangi bir evresinde, hatta kabuledilebilirliğine karar verdikten sonra dahi kabuledilemez olarak ilan edebileceğini hatırlatmaktadır. Bu nedenle şikayetin bu kısmı AİHS'nin 35 §§ 3 ve 4. maddeleri uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olduğundan reddedilmesi uygundur.

2. AİHS'nin 2. maddesinin uygulanabilirliği hakkında

Hükümet, başvuran tarafın askeri makamların sorumluluğunu tartışmaya açan herhangi bir cezai yargılama usulüne başvurmayarak yalnızca tazminat talebinde bulunduğu gerekçesiyle AİHS'nin 2. maddesinin uygulanabilirliğine itiraz etmektedir.

AİHM, AİHS'nin 2 § 1. maddesinin birinci cümlesinin, devleti keyfi ve kanundışı bir şekilde ölüme sebebiyet vermekten imtina etmeye icbar etmekle kalmadığını; aynı zamanda genel terimlerle yaşam hakkını güvence altına alarak, belli bazı şartlarda kendi hukukuna tabi kişilerin yaşamlarını korumak için gerekli önlemleri alma yükümlülüğünü de devlete yüklediğini hatırlatmaktadır (bkz. özellikle, *L.C.B. – Birleşik Krallık*, 9 Haziran 1998 tarihli karar, § 36, *Calvelli ve Ciglio – İtalya*, no: 32967/96, § 48, *Erikkson – İtalya*, no:37900, 26 Ekim 1999, ve *Leray ve diğerleri – Fransa*, no:44617/98, 16 Ocak 2001).

AİHM'ye göre, 2. maddeden doğan pozitif yükümlülük mevcut davada sözkonusu olan kamu güvenliği konusunda da geçerlidir; sözüedilen yükümlülüğe ulusal mercilerce uyulup uyulmadığını incelemek için ulusal merciler tarafından yapılan eylemleri, eksiklikleri ve "ihmalleri" birbirinden ayırmaya gerek yoktur. AİHS'nin gereklerini somut ve etkin kılacak bir biçimde anlamaya ve uygulamaya çağırın, insanların korunmasına yönelik bir araç olan bilhassa 2. madde gibi düzenlemelerin dışında başka bir yaklaşım tarzının benimsenmesi AİHS'nin konusu ve amacıyla ters düşer (*Öneryıldız*, adigeçen, § 65).

Aynı şekilde, yaşam hakkına yada bedensel bütünlüğe yönelmiş saldırı keyfi değilse, 2. maddeden doğan pozitif yükümlülük ilkesi herhalükarda cezai türden bir yaptırımını gerekli kılmaz (Öneriyıldız, adıgeçen, § 92).

Bu nedenle AİHM, Hükümet'in itirazını reddederek mevcut davada 2. maddenin uygulanabilirliğine hükmetmiştir.

B. Erkan Erol başvurusunun esası hakkında

İkinci başvuran, antipersonel mayının patlaması sonucu bir bacağını yitirmesi ve patlama sonucunda hayatını kaybetme ihtimali bulunmuş olması nedeniyle yaşam hakkının ihlal edildiğinden yakınmaktadır. Ayrıca, vatandaşların güvenliğini temin etmek için hiçbir önlemi almamaları nedeniyle yetkili makamlara ithamda bulunarak AİHS'nin 5. maddesinin ihlal edildiğinden yakınmaktadır. Başvuran, mayınlı bölgenin dikenli telle çevrili olmadığını ve sözkonusu alanın mera olarak kullanıldığını ifade etmektedir. Şikayetlerin aynı olaylara ilişkin olduğunu gözlemleyen AİHM, tetkikin yalnızca 2 § 1. madde yönünden yapılmasına karar vermiştir.

Hükümet, antipersonel mayınların gündüz vaktinde ve tüm köylülerin gözü önünde, hiçbir gizlilik olmadan yerleştirildiğini ifade etmektedir. Mayınlı bölgenin etrafına dikenli tel çekilerek, her yirmi metreye bir tane olmak üzere uyarı levhaları yerleştirilmişti. Bu çalışmaların yapıldığının ertesi günü muhtar ve tüm köylülere, mayınlı bölgede ölüm riski ve tehlikesi bulunduğu hususunda yazılı ve sözlü uyarılarda bulunulmuştu. Hükümet ayrıca, anne-babaların çocuklarını gözetmek gibi bir görevleri olduğu hususunda ısrar etmektedir

AİHM, başkasının hayatının tehlikeye atılmasını engellemek için devletlerin gerekli tüm önlemleri alma pozitif sorumluluğuyla ilişkili olarak yaşam hakkının ihlali iddiasının değerlendirmeye alınabileceğini yinelemektedir.

AİHS, yaşama karşı yönelmiş her türden tehditin gerçekleşmesini engellemek amacıyla somut önlemler almakla devletleri yükümlü kılmıyorsa da, gerçek ve doğrudan bir biçimde bir yada birden çok kişinin yaşamlarının tehdit altında olduğunun, sözüedilen makamlarca bilindiği veya bilinmesi gerektiği ortaya konduğu ve bu riski bertaraf etmek için gücü dahilinde gerekli ve yeterli önlemleri alınmadığı tespit edildiği takdirde durum değişir (bkz. *mutatis mutandis*, § 116).

Savunmacı Devlet'in bilinçli olarak ikinci başvuranın yaşam hakkını ihlal etmek amacıyla askeri güvenlik bölgesine antipersonel mayın yerleştirdiği hususunda hiçbir imada bulunulmamıştır. Ancak AİHM, mevcut dava şartlarında Devlet'in, başvuranın ve diğer köylülerin yaşamlarının gereksiz bir biçimde tehlikeye atılmasını engellemek için gerekli önlemleri alıp almadığına karar verecektir.

AİHM, antipersonel mayınların, köyün yakınında bulunan jandarma karakolunu koruma amacıyla yerleştirdiğini müşahade etmektedir. Buna karşın, bu mayınlar özellikle küçük yaşta çocuklar için tehlike arz etmektedir. Antipersonel mayınların kullanımı uluslararası kamuoyu tarafından yoğun bir biçimde eleştirilmiş ve bu nedenle antipersonel mayın kullanımını yasaklayan Türkiye'nin de 2003 yılından itibaren taraf olduğu uluslararası bir sözleşmeye ihtiyaç duyulmuştur.

AİHM, mayın yerleştirilen alanın köyün merası olduğunu ve köylülerin hayvanlarını otlatmak amacıyla düzenli olarak sözkonusu alana gittiklerini tespit etmektedir. Sonuç olarak, sözkonusu alanın özel konumu dikkate alındığında, güvenlik önlemlerinin önemi daha da

artmaktaydı. Jandarma karakolunun korunması için başka türlü bir imkan bulunmadığından, bölgeye masum sivillerin girmesini önlemek amacıyla gerekli tüm tedbirleri almak görevi yetkili makamlara düşüyordu.

AİHM, Hükümet tarafından sunulmuş belgeleri incelemiştir. Mayınlı bölgenin iki sıra dikenli telle çevrildiği ve ölüm tehlikesi olduğunu belirtmek için mayınlı bölgenin etrafına uyarı levhaları yerleştirildiği anlaşılmaktadır. Ancak, belge olarak sunulmuş fotoğraflardan, iki sıra dikenli teller arasında büyük mesafe olduğu görülmektedir. Bu nedenle yetersiz bir koruma sağlandığı görülmektedir.

Aynı şekilde, aileler toprağa mayın gömülmesi hususunda kendilerine tebligat yapıldığını ve çocuklarına sözkonusu bölgeye girmeyi yasakladıklarını belirtmişlerdir.

Buna karşın, AİHM'ye göre, çocukların hayvan otlatmak gibi gündelik işlere aktif bir biçimde katıldığı kırsal yaşam koşullarının hüküm sürdüğü bir köyde böylesi tehlikeler karşısında sorumlu yetişkinler gibi davranması beklenemez. Zaten bizzat yetişkinler dahi güvenlik uyarılarına riayet etmiyorlardı.

Üstelik, mera olarak kullanılan bir alana mayın yerleştirilerek yalnızca birbirinden görece uzak iki sıra dikenli telle çevrilmiş olmasının çocukların oraya girmesini engellemek bakımından yetersiz kaldığı aşikardır.

Sonuç olarak AİHM, mevcut davada her türlü yaralanma ve ölüm riskinin bertaraf edilmesi için gerekli güvenlik önlemlerinin alınması hususunda ikna olmamıştır (*mutatis mutandis*, *Demiray – Türkiye*, no:27308/95, § 46). Bu nedenle AİHM, AİHS'nin ikinci maddesince öngörülen pozitif yükümlülük ilkesinin Devlet tarafından yerine getirilmediğini tespit ederek; ikinci başvurana ilişkin olarak bu düzenlemenin ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

II. AİHS'NİN 6 § 1. VE 13. MADDELERİNİN İHLALİ İDDİALARI HAKKINDA

AİHS'nin 6 § 1. maddesine atıfta bulunan başvurular, idare mahkemesinin olay yeri incelemesi yapmadan tazminat taleplerini reddetmesi nedeniyle tazminat konusunda yapılan yargılamanın adil olmadığından şikayetçi olmaktadır.

AİHS'nin 2. maddesi gözönüne alınarak sunulmuş olgular temelinde uğradıkları zararın tazminini temin için yaptıkları idari başvurunun her türlü etkinlikten yoksun olmasından şikayetçi olan ilgililer AİHS'nin 13. maddesinin gereklerinin yerine getirilmediğini iddia etmektedirler.

Hükümet bu iddialara itiraz etmektedir.

AİHM, dosyayı incelemiş ancak idari mahkeme önünde yapılan yargılamada eksiklik olduğu sonucuna varıracak herhangi bir unsura rastlamamıştır. Neticede, AİHM gibi idare mahkemesinin de elinde, fotoğraflar, köylülerin tanıklıkları, diğer tutanaklar ve kararını verirken atıfta bulunduğu belgeler mevcuttu. Bu nedenle AİHM, idari başvuru yolunun AİHS'nin 6 § 1. ve 13. maddeleri anlamında etkisiz bir başvuru yolu olmadığını takdir etmektedir.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASINA DAİR

A. Tazminat

Başvuran taraf maddi ve manevi tazminat olarak 200 000 Fransız Frankı (FRF) [yaklaşık 30 505 Euro] talep etmektedir.

Hükümet, bu miktarı aşırı ve haksız olarak değerlendirmektedir.

Olayların gerçekleştiği dönemde Erkan Erol'un yaşının küçük olmasını dikkate alan AİHM, talep edilen tutarın aşırı olmadığını takdir etmektedir. AİHM, bu tutarın tamamının Erkan Erol'a ödenmesine hükmetmiştir.

B. Masraf ve harcamalar

Başvuran taraf, AİHM önünde yapılan yargılama için ödenen avukatlık ücreti de dahil olmak üzere, masraf ve harcamalar için 7 000 Fransız Frankı [yaklaşık 1 076 Euro] talep etmektedir.

Hükümet bu miktara itiraz etmektedir.

AİHM, talebin makul olduğuna ve tamamının ödenmesine hükmetmektedir. Bu nedenle talep edilen tutarın ikinci başvurana ödenmesine karar vermiştir.

C. Gecikme faizi

Gecikme faizi olarak, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puan eklenecektir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, AİHM OYBİRLİĞİYLE,

1. Paşa Erol'un AİHS'nin 2. maddesine dayanarak yaptığı şikayete ilişkin Hükümet'in ön itirazının *kabul edilmesine* ve şikayetin sözkonusu bölümünün *kabuledilemez* olduğuna;
2. Erkan Erol'a ilişkin olarak AİHS'nin 2. maddesinin esası bakımından *ihlal edildiğine*;
3. AİHS'nin 6 § 1. ve 13. maddelerinin *ihlal edilmediğine*;
4. a) AİHS'nin 44 § 2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek üzere ve miktara yansıtılabilecek her türlü vergiden muaf tutularak, Savunmacı Hükümet tarafından başvurana maddi ve manevi tazminat olarak 30 505 Euro (otuz bin beş yüz beş), masraf ve harcamalar için ise 1 076 Euro (bin yetmiş altı) *ödenmesine*;
- b) sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz *uygulanmasına*;

karar vermiştir.

Bakanlık Duyurusu

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Başhukuk MúřavirliĐi ve Muhakemat Genel MúdirliĐu

Sayı :

Konu: İİK. 89. maddesi
Uygulaması Hakkında

32565*18.09.2007

ADALET BAKANLIĞINA

Bilindiği úzere úüncü şahışlar tarafından icra daireleri nezdinde yapılan icra takipleri sonucunda 2004 sayılı İcra İflas Kanununun 89/1 ve 89/2 nci maddeleri uyarınca dzenlenen haciz ihbarnameleri ve bu Kanun uyarınca dzenlenen müzekkereler Bakanlıklarına tebliğ edilmekte; bazı idareler tarafından ihbarname ve müzekkerelere karşı gerekli beyan ve itirazlar, doğrudan icra dairelerine bildirilmekle birlikte ve ayrıca Genel MúdirliĐümüze veya ilgili Muhakemat Múdirliklerine gereği için g6nderilmekte; bazı idarelerce de bu ihbarname ve müzekkereler doğrudan Bakanlığımıza g6nderilmekte ve gereğinin yerine getirilmesi istenilmektedir.

Bu durumda, ilgili idarelerce doğrudan icra dairelerine yapılan beyan ve İtirazlar yanında, Bakanlığımız tarafından da mükerrer olarak beyan ve itirazda bulunulmasına sebebiyet verildiği gibi, doğrudan Bakanlığımıza g6nderilen ihbarname ve müzekkerelere karşı, 7 g6nlük itiraz ve beyan s6resi içinde, takip borçlusunun İdarelerden herhangi bir alacağı bulunup bulunmadığının ilgili idarelerden sorulması, cevabın beklenilmesi, alınacak cevaba g6re beyan veya itiraz dilekçesinin dzenlenip icra dairesine verilmesi, işin 7 g6nlük yasal s6resi içinde yapılması zorunluluğunda sıkıntılar yaratmaktadır.

İcra İflas Kanununun 89 uncu maddesinde "Alacaklar ve Úüncü şahıs Elinde Hacedilen Mallar Hakkında" başlığı ile "Hamiline ait olmayan veya cirosu kabil bir senede m6stenit bulunmayan alacak veya sair bir talep hakkı veya borçlunun úüncü şahıs elindeki menkul bir malı hacedilirse icra m6d6r6, borçlu olan hakiki veya h6kmi şahsa; bundan b6yle borcunu ancak icra dairesine 6deyebileceğini ve takip borçlusuna yapılan 6demenin muteber olmadığını veya malı elinde bulunduran úüncü şahsa; bundan b6yle menkul malı ancak icra dairesine teslim edebileceğini, malı takip borçlusuna vermemesini, aksi takdirde malın bedelini İcra dairesine 6demek zorunda kalacağını bildirir. (Haciz ihbarnamesi). Bu haciz ihbarnamesinde, aynda 2, 3 ve 4 üncü fıkraya h6k6mleri de úüncü şahsa bildirilir.

Úüncü şahıs, borcu olmadığı veya malın yedinde bulunmadığı veya haciz ihbarnamesinin tebliğinden 6nce borç 6denmiş veya mal istihlak edilmiş veya kusuru olmaksızın telef olmuş veya malın borçluya ait olmadığı veya malın kendisine rehnedilmiş olduğu veya alacak borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğu gibi bir iddiada ise, keyfiyeti, haciz ihbarnamesinin kendisine tebliğinden itibaren yedi g6n içinde icra dairesine yazılı veya s6zl6 olarak bildirmeye mecburdur." h6km6 yer almaktadır.

İİK. 89 uncu maddesinin 7 nci fıkrası "Haciz ihbarnamesi, bir h6kmi şahsın veya m6essesenin merkez ve şubelerinden hangisine tebliğ edilmiş ise, beyanda bulunma m6kellefiyeti yalnız ihbarnameyi tebell6Đ eden merkez veya şubeye aittir." h6km6 ile s6z konusu ihbarname ve müzekkerelere itiraz ve beyanda bulunma zorunluluğunun ihbarnameleri ve müzekkereleri tebell6Đ eden ilgili idarelere ait olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Madde başlığından ve madde hükmünden anlaşılacağı üzere icra dairelerince düzenlenen ve Bakanlıklarına^tebliğ edilen haciz ihbarnameleri ve müzekkerelerine konu takiplerin tarafları, genel bütçe kapsamında yer alan kuruluşlar olmayıp, özel kişi ya da tüzel kişiliği haiz kuruluşlardır. Söz konusu kişi ve kuruluşlar, "icra takip borçlusunun ilgili idare nezdinde herhangi bir hak ve alacağı var ise haczedildiğini ve takip borçlusuna yapılan Ödemenin geçerli olmayacağını, ödemenin icra dairesine yapılması gerektiğini" ilgili idareye bildirmektedir. Bu haciz İhbarnamesine ve müzekkereye karşı, takip borçlusunun ilgili idareden hak ve alacağı var ise miktarının, yok ise herhangi bir hak ve alacağının bulunmadığının aynı yedi günlük süre içinde ilgili idare tarafından icra dairesine bildirilmesi gerekmektedir.

Uygulamadaki farklılıklar ve mükerrer itiraz ve beyanların önüne geçmek amacıyla; İİK'nun 89 uncu maddesinin 7 ncı fıkrası gereğince; takip borçlusunun ilgili idareler nezdinde herhangi bir hak ve alacağının bulunmaması halinde icra daireleri tarafından Bakanlıklarına gönderilen haciz ihbarname ve müzekkerelerine; yasal süresi İçinde Bakanlıklarınca icra dairelerine borçlunun İdareden herhangi bir alacağının bulunmadığı yolunda beyanda bulunulması, takibin borçlusunun Bakanlık!arından hak ve alacağının bulunması veya söz konusu ihbarnamenin usul ve yasaya aykırı olması halinde ise şikâyet nedenleri ile birlikte gereği yapılmak üzere Bakanlığımıza gönderilmesi hususunda 27/06/2007 tarih ve 2007/137 sayılı Makam Onayı alınmıştır.

Söz konusu Makam Onayı uyarınca icra daireleri tarafından genel bütçe kapsamında yer alan idarelere gönderilen haciz ihbarname ve müzekkerelerine karşı;

a) Takip borçlusunun idareden herhangi bir hak ve alacağının bulunmaması halinde ilgili İdarelerce yasal süresi içerisinde icra dairelerine bu yolda beyanda bulunulması.

b) Takip borçlusunun ilgili idareden hak ve alacağının bulunması veya söz konusu haciz ihbarnamesi ve müzekkeresinin usul ve yasaya aykırı Olması halinde ise şikâyet nedenleri ile birlikte gereği yapılmak üzere ilgili Muhakemat Müdürlüklerine gönderilmesi uygun görülmüştür.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

S
e
l
a
h
a
t
t
i
n

İ
N
C
İ
B
a
ş
h
u
k
u
k

M
ü
ş
a
v
i
r
i

v
e
M
u
h
a
k
e
m
a
t

G
e
n
e
l

M
ü
d
ü
r
ü

DAĞITIM
Gereği İçin:
Tüm Bakanlıklara

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Tebliğ

Maliye Bakanlığından:

TEDAVİ YARDIMINA İLİŞKİN UYGULAMA TEBLİĞİ (SIRA NO: 11)

Bilindiği üzere, (8) sıra numaralı “Tedavi Yardımına İlişkin Uygulama Tebliği” (Bundan sonra “Tebliğ” olarak ifade edilecektir) 15/06/2007 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere 25/05/2007 tarihli ve 26532 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış bulunmaktadır.

Söz konusu Tebliğde aşağıda belirtilen değişiklik ve düzenlemelerin yapılması gerekli görülmüştür.

1. Tebliğin 12.1.2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki ibare eklenmiştir.

“Günübirlik tedavilerde kullanılan ilaçların hastanelerce temini zorunlu olmayıp, reçeteyi düzenleyen hekim tarafından günübirlik tedavi kapsamında olduğunun belirtilmesi kaydıyla ilaçlar serbest eczanelerden de temin edilebilir.”

2. Tebliğin eki Paket İşlem Fiyat Listesinde (EK-9) aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

a) Paket İşlem Fiyat listesinde yer alan “5. ANESTEZİ VE REANİMASYON” işleminin adı “5. YOĞUN BAKIM HİZMETLERİ” olarak değiştirilmiş ve bu işlem başlığı altında yer alan “P552010” ve “P552020” paket işlem kodları, işlemin adı, açıklamalar ve birim fiyatları ile birlikte listeden çıkarılmıştır.

b) Paket İşlem Fiyat Listesine bu Tebliğe ekli (EK-1) sayılı listede belirtilen işlemler eklenmiştir.

3. Yoğun bakım hizmetleri aşağıdaki esaslara göre yürütülecektir.

a) Yoğun bakım hastasından hiçbir gerekçeyle ilave ücret alınmayacaktır.

b) Ücretlendirme, Paket İşlem Fiyat Listesinin (EK-9) uygulama ilkeleri doğrultusunda yapılacaktır. Yoğun bakımda yatarken yapılan trakeostomi ve küçük cerrahi girişimler, albumin, enteral ve parenteral beslenme ürünleri fiyata dahil, trombosit, aferez trombosit hariçtir.

c) Her hasta için ayrıntılı epikrizin bir nüshası faturaya eklenecektir.

d) Mekanik ventilatör ihtiyacı olmayan veya üç günden kısa yatan hastalar için haftanın ilk günü dâhil tüm günler “**diğer günler**” üzerinden ücretlendirilir.

e) Hastaneler hasta seçimi yapamaz. Tedavi bitmeden hasta taburcu edilemez.

4. Nükleer tıp radyofarmasötik bedellerinin ödenmesi aşağıdaki esaslara göre yapılacaktır.

Tebliğ eki Sağlık Kurumları Fiyat Listesinin 8.2 nci bölümünde yer alan “Nükleer Tıp Görüntüleme ve Tedavi” başlıklı işlemin açıklama bölümünde, kullanılan radyofarmasötiklerin ayrıca fatura edileceği belirtilmiş olmakla birlikte, Bakanlığımıza yapılan müracaatlardan nükleer tıp görüntüleme ve tedavi işlemlerinde kullanılan radyofarmasötik ajanların faturalandırılmasında ve bedellerinin ödenmesinde tereddütler olduğu anlaşılmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından radyofarmasötik ajanların faturalandırılması ve bedellerinin ödenmesine ilişkin olarak 1/9/2007 tarihinden geçerli olmak üzere 26/9/2007 tarihli ve 2007/73 sayılı Genelge yayımlanmış olup, kamu kurum ve kuruluşları tarafından konuyla ilgili yapılacak ödemelerde de mezkur Genelge ile tespit edilen birim fiyatlar esas alınacaktır.

5. Tebliğin 20.4.1 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve Tebliğ eki “Vücut Organ Protez ve Ortezler Listesi”ne; 211.802 kod numarası ve 1.700,00 (Binyediyüz) YTL birim fiyatı ile “Akülü tekerlekli sandalye” ilave edilmiştir.

“Ayakta durmak ve/veya yürümek için alt ekstremitelerini kullanamayacak hastalığı veya sakatlığının yanında el, ön kol ve kolun tek taraflı fonksiyonuna mani durumu olduğu veya kalp yetmezliği, koroner arter hastalığı, kronik obstrüktif akciğer hastalığı gibi standart tekerlekli sandalye kullanamayacağı veya kullanması halinde kişinin sağlığının tehlikeye gireceği ortopedi ve travmatoloji, beyin cerrahisi, fiziksel tıp ve rehabilitasyon, erişkin veya çocuk nöroloji uzman hekimlerinden birinin yer aldığı sağlık kurullarınca düzenlenen sağlık kurulu raporunda belirtilmesi koşuluyla akülü tekerlekli sandalye verilmesi mümkündür.

Akülü tekerlekli sandalyeler en az; elektronik kumandalı, kapalı devre sistemiyle yokuş aşağı bile hızı ve yönü ayarlanabilir, 6–12 derece arası eğimde kullanılabilme imkânı, taşıma için katlanabilir, hız limiti ayarlanabilir, 120 kg taşıma kapasitesinde, elektronik akü şarj cihazlı, tek veya çift akü kutusu ile 24 V akülü özelliklerine haiz olduğu ve ilgili firma tarafından iki yıl garanti, on yıl yedek parça bulunurluk garantisi, teknik destek taahhünamesi

verilmiş olması halinde Tebliğ eki EK-5/C Listesinde belirtilen tutarı aşmamak kaydıyla ödenir.”

6. Tebliğin “Yatarak tedavilerde reçetelerin düzenlenmesi” başlıklı 12.1.2. nci maddesinin 2 nci fıkrasındaki “Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren 120 gün sonra” ibaresi “01.01.2008 tarihinden itibaren” şeklinde değiştirilmiştir.

7. Tebliğin “Faktör ve diğer kan ürünlerinin reçete edilmeleri ilkeleri” başlıklı 12.7.27. nci maddesinin “Ç) Human albumin kullanım ilkeleri” bendinde yer alan “Tebliğ yürürlük tarihinden itibaren 120 günlük süre içerisinde” ibaresi “ 01.01.2008 tarihine kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

8. Tebliğin “ İleri tetkik işlemleri için sevk esasları” başlıklı 18.1. inci maddesinin 1 inci fıkrasında yer alan “Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren 120 gün sonra” ibaresi “ 01.01.2008 tarihinden itibaren” şeklinde değiştirilmiştir.

9. Tebliğin “ Tıbbi malzeme temin esasları” başlıklı 20.1. inci maddesinin;

a) 2 nci fıkrasında yer alan “Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren 120 gün sonra” ibaresi “ 01.01.2008 tarihinden itibaren”;

b) Son fıkrasında yer alan “120 günlük geçiş süresi tamamlanana” ibaresi “01.01.2008 tarihine” şeklinde değiştirilmiştir.

10. Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Tebliğ olunur.

EK - 1 LİSTESİ

EK-9

PAKET İŞLEM FİYAT LİSTESİ

SIR A NO	PAKET KODU	İŞLEM ADI	AÇIKLAMA	İŞLEM GRUBU	(*)	BİRİM FİYAT (YTL)
		YOĞUN BAKIM HİZMETLERİ	Trakeostomi ve küçük cerrahi girişimler, ilaç, albumin, enteral ve parenteral beslenme ürünleri fiyata dahil, trombosit, aferez trombosit hariç.			
		BİRİNCİ BASAMAK HASTASI	Birinci seviye yoğun bakım hastası; Henüz organ yetmezliği başlamamış, solunum desteğine ihtiyaç duymayan fakat yakın takibi gereken hastalardır. Ameliyat sonrası vakalar, zehirlenmeler, travmalar, bazı kanserler ve üst seviye yoğun bakım tedavisi sonrası yakın takibi gereken hastalar bu gruptadır. Birinci seviye yenidoğan yoğun bakım hastası; Doğum sonrası resusitasyonu gereken, 35-37. haftalarda doğan			

			stabil pretermeler, hasta yenidoğanlar ve 35 hafta altı pretermelerdir.			
P552010	Haftanın ilk günü		ilk gün ve izleyen her haftanın ilk günü için (1. - 8. - 15. - 22. Gün vb.) gün başına		(*)	354
P552011	Diğer günler		Haftanın ilk günü dışında kalan diğer günler için, gün başına		(*)	204
		İKİNCİ BASAMAK HASTASI	İkinci seviye yoğun bakım hastası; Detaylı ve nitelikli gözlem, girişim ve yaşamsal destek gereksinimi bulunan, yüksek kalitede bakım, tedavi ve 24 saat doktor denetim ve gözetimi gereken hastalardır. İkinci seviye yenidoğan yoğun bakım hastası; 1000 gramın üstü veya 32 haftadan büyük yenidoğanlar ile prematürel apnesi olup, sıcaklığını koruyamayan, oral beslenemeyen, hasta yeni doğanların, detaylı ve nitelikli gözlem ve girişim gerektirebilen ve yaşamsal destek gereksinimi bulunan yeni doğanlar.			
P552012	Haftanın ilk günü		ilk gün ve izleyen her haftanın ilk günü için (1. - 8. - 15. - 22. Gün vb.) gün başına		(*)	695
P552013	Diğer günler		Haftanın ilk günü dışında kalan diğer günler için, gün başına		(*)	395
		ÜÇÜNCÜ BASAMAK HASTASI	Üçüncü seviye yoğun bakım hastası; Altta yatan özellikli hastalığı veya birden çok uzmanlık dalını ilgilendiren çoklu organ işlev bozukluğu veya yetmezliği gibi komplike hastalıkları nedeniyle en üst düzeyde tıbbi bakım ve tedavi gereken hastalardır.			

			Üçüncü seviye yenidoğan yoğun bakım hastası; Altta yatan özellikli hastalığı veya birden çok uzmanlık dalını ilgilendiren çoklu organ işlev bozukluğu veya yetmezliği olan ya da çok düşük doğum tartılı olup (1000g altı veya 32 haftadan küçük) en üst düzeyde tıbbi bakım gereken yeni doğanlar.			
P552014	Haftanın ilk günü		ilk gün ve izleyen her haftanın ilk günü için (1. - 8. - 15. - 22. Gün vb.) gün başına		(*)	1190
P552015	Diğer günler		Haftanın ilk günü dışında kalan diğer günler için, gün başına		(*)	720
P604420	Supraventriküler aritmojenik odağın/yolun cerrahi ablasyonu, kardiopulmoner by-pass ile			A3	(*)	3304,6
		PERİFERİK ANJİYOGRAFI				
		Normal anjiyografik tetkikler				
P802350	Aorto-femoro-popliteal arteriografi	stepping			(*)	488
P802360	Aortografi, torakal				(*)	488
P802370	Aortografi, abdominal				(*)	488
P802380	Coliak anjiyografi ve arteriel portografi				(*)	524
P802390	İki taraflı selektif renal anjiyografi				(*)	488
P802400	İnferior mesenterik anjiyografi				(*)	488
P802430	Pelvik arteriografi				(*)	488
P802440	Pulmoner Anjiyografi				(*)	488
P802450	Superior mesenterik angiografi				(*)	488
P802460	Tek taraflı brakial arteriografi	üst ekstremité			(*)	399
P802470	Tek taraflı femoro-popliteal arteriografi	alt ekstremité			(*)	399
P802480	Tek taraflı selektif renal anjiyografi				(*)	475
P802490	Translomber aorto-femoro-popliteal arteriografi				(*)	475

P802500	Transplant renal anjiyografi			(*)	475
	Nöroradyolojik anjiyografik tetkikler				
P802510	Amytal Testi (VADA)			(*)	499
P802520	Arkus aortografi			(*)	499
P802530	Çift taraflı selektif karotid anjiyografi			(*)	499
P802540	Femoral yolla 4 sistem selektif serebral anjiyo			(*)	524
P802550	Orbital flebografi			(*)	247
P802560	Petrozal sinüs kan örnekleme			(*)	488
P802570	Selektif vertebral anjiyografi			(*)	475
P802580	Spinal anjiyografik tarama			(*)	613
P802590	Tek taraflı selektif karotid anjiyografi			(*)	475
	Venografik tetkikler				
P802600	Dializ fistülogram			(*)	198
P802610	Hepatik venografi ve wedge venografi			(*)	450
P802620	İki taraflı srenal venografi			(*)	450
P802630	İki taraflı testikuler venografi			(*)	450
P802640	İnferior/superior vena kavagrafi			(*)	372
P802650	Portal venöz kan örnekleme			(*)	475
P802660	Renal venografi ve renal ven kan örnekleri alınması			(*)	450
P802670	Santral venöz kateter patensi kontrastlı değerlendirmesi			(*)	198
P802680	Splenoportografi			(*)	247
P802690	Tek taraflı srenal venografi			(*)	372
P802700	Tek taraflı testikuler venografi			(*)	372
P802710	Venografi, alt ekstremite, tek taraf			(*)	198
P802720	Venografisi, üst ekstremite, tek taraf			(*)	198

[R.G. 11 Ekim 2007 – 26670]

— • —

İlân

Adalet Bakanlığından :

MÜNHAL NOTERLİK

2006 yılı gayri safi geliri 858.379,55,-YTL. olan birinci sınıf Adana Ondördüncü Noterliği 3 Aralık 2007 tarihinde yaş tahdidi nedeniyle boşalacaktır.

1512 sayılı Noterlik Kanununun 22 ve müteakip maddeleri gereğince birinci sınıf Noterlerden bu noterliği atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Bakanlığımıza veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına başvurmaları gerekmektedir.

Posta ile doğrudan doğruya Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde nazara alınmaz.

Noterlik Kanununun 22 nci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca ilan olunur.

[R.G. 11 Ekim 2007 – 26670]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

DUYURU

5 Ekim 2007 tarih ve 26664 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,
- Ulusal Meslek Standartlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik, yer darlığı nedeniyle Bülten’e alınamamıştır.

2007 YILI İÇİN ABONE OLMAK İSTEYENLERE DUYURU

Yargı Mevzuatı Bülteni’ne abone olmak ve aboneliklerini devam ettirmek isteyenlerin 2007 yılı abone bedeli olan 160 YTL’ni Vakıflar Bankası Adalet Bakanlığı Bürosu 783 kod nolu şubedeki 2002083 numaralı hesaba yatırarak alacakları dekontu **açık adreslerini** belirtir bir yazı ile "**Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı Konya Devlet Yolu Üzeri No: 70 Kat: 9 Hipodrum-ANKARA**" adresine veya 223 38 06 numaralı faksa göndermeleri halinde 01.01.2007 tarihinden itibaren yıl sonuna kadar çıkacak sayılar adreslerine postalanacaktır.